

“Tüm işlevleriyle kullanıma açılmalı”

Haydarpasa Garı alanında arkeopark kurulacağını söyleyen Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu, “Haydarpasa Garı eskiden olduğu gibi demiryolu faaliyetlerine yeni yüzüyle ‘kısmen’ devam edecektir” dedi. Haydarpasa Dayanışması ise yaptığı açıklamayla garın “tüm işlevleriyle” kullanıma açılması çağrısında bulundu ● Sayfa 3’te

Adım adım afetlere hazırlık

» Kadıköy Belediyesi’nin kentsel arama kurtarma takımı “Bak Kadıköy”, sahada edindikleri deneyimi daha geniş kitlelere ulaştırmak için online eğitimlere başladı. Afetlere hazırlıklı olmak isteyen herkes bu eğitime katılabiliyor ● Sayfa 3’te

Çalışma sistemi değişiyor mu?

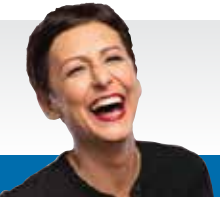
» Uzaktan çalışma sistemi pandemi sonrası kalıcı hale gelebilir. Şirketlerin yüzde 77’si bu şekilde verimliliğin arttığını söylerken yapılan araştırmalar evden çalışmayla mesai sürelerinin arttığını, masrafların çoğaldığını ortaya koyuyor ● Sayfa 10’da

Özgürlük ve eşitlik için buluşacaklar

» Kadınlar, özgür ve eşit bir yaşam için ‘Büyük Kadın Buluşması’nda biraraya geliyor. 8 Mart Kadın Platformu, 5 Mart’ta Kadıköy’de gerçekleşecek eylem için “Mücadelemizi büyütüyor, hayatlarımızı birlikte savunuyoruz” diyor ● Sayfa 4’te

Yaşasın 8 Mart

BANU YELKOVAN 13’TE

Edebiyat ve çalışma hayatı

BEHÇET ÇELİK 10’DA

Tarih Yazan Kadınlar (2)

SELMA RIZA FERACELİ 16’DA

Edebiyat Hayatından Hatırlamalar – 104

PEYAMİ SAFA 5’TE

“Yoksulluk ‘yok’ deyince yok olmuyor”

Derin Yoksulluk Ağı’nın İstanbul’da yaptığı araştırmaya göre aileler temel gıda ve hijyen maddelerine erişemiyor. Çocuk ve bebek beslenmesi, hasta bakımı, temizlik ihtiyaçlarının giderilmesinde ciddi sıkıntılarla karşılaşılıyor. Pandemiyle birlikte derinleşen yoksulluğu konuştuğumuz Hacer Foggo, “Yoksulluk yok deyince keşke yok olsa ama olmuyor” diyor ● Sayfa 8’de

Vapurlar, iskeleler, yolcular...

“Vapurlarıyla İstanbul” kitabı; İstanbul’un denizle ilişkisini, vapurların tarihini, iskeleleri, Şehir Hatları’nın tarihsel dönüşümünü, köprüleri ve yolcuları anlatıyor. Kitapta Kadıköy’ün ‘vapur kültürüne’ dair bölümler de yer alıyor ● Sayfa 14’te

Kadınların spordaki “SES”i

Kadıköy’de bulunan SES Kadın Spor Kulübü, beş yılda binden fazla kadına ulaştı. Kadınlar tarafından, kadınların daha çok spor yapmasını ve güçlenmesini desteklemek için çalışan SES’in kurucuları Serra Yıldız ve Ezgi Kırılmaz ile konuştuk ● Sayfa 13’te

Koşuyolu’nda ‘siyezli’ tatlar

Atalık tohum siyez buğdayı 12 bin yıldır varlığını sürdürüyor. Soğuğa, hastalığa dirençli siyez buğdayının bilinirliği de günümüzde artıyor. Koşuyolu’nda bulunan Siyez Evi Fırın Kafe farklı tariflerle siyez buğdayını tanıtmayı amaçlıyor ● Sayfa 11’de

Atalık tohum siyez buğdayı 12 bin yıldır varlığını sürdürüyor. Soğuğa, hastalığa dirençli

“SU İHTİYACI ARTACAK”

TMMOB Çevre Mühendisleri Odası (ÇMO) İstanbul Şubesi'nin hazırladığı “2020 İstanbul Su Durum Teknik Raporu”na göre, önlemler alınmazsa İstanbul önümüzdeki beş yıl içinde ciddi bir su sorunu ile karşı karşıya kalacak

TMMOB Çevre Mühendisleri Odası (ÇMO) İstanbul Şubesi'nin hazırladığı “2020 İstanbul Su Durum Teknik Raporu” yayınlandı. İstanbul'daki su sorunun tüm yönleriyle ele alındığı raporda, kentin önümüzdeki yıllarda su krizi yaşamaması için önerilere de yer verildi. Raporda yer verilen bilgilere göre 2020-2025 yılları arasında nüfus artışı yaşanması beklenen İstanbul'un önümüzdeki beş yıl içinde su sorunu yaşamaması kaçınılmaz hale gelecek. Rapora göre; doğrusal oranda bir nüfus artışı olması ve kişi başı birim su kullanım miktarlarında değişiklik olmaması durumunda, 2025 yılında Avrupa Yakası'nın günlük su ihtiyacı 2 milyon 105 bin 838 metreküpe, Asya Yakası'nda ise 1 milyon 6 bin 748 metreküpe çıkacak. Raporda, İSKİ Genel Müdürlüğünün verilerinde barajlara gelen su miktarının son 10 yılın en düşük seviyelerinde olduğu da hatırlatıldı.

“SU KAYNAKLARI KISITLI”

Raporda İstanbul'un, büyük su havzalarının olduğu bir bölgede yer almadığı belirtilirken şu ifadelerle yer verildi: “Bu nedenle su kaynakları kısıtlıdır. İklim değişikliği yıllık yağışlarda azalma meydana getirmektedir. Yüzyılın ikinci yarısında ise yağışlardaki azalma eğilimi güçlenmektedir. Yaz ve sonbahar yağışlarındaki azalma miktarları istatistiksel olarak anlamlı seviyelere çıkmaktadır. Meteoroloji Genel Müdürlüğünün geleceğe yönelik iklim senaryolarında, 2016-2040'a ilişkin kötü senaryoya göre Türkiye genelinde yağışların yüzde 20 azalacağı, özellikle yaz ve sonbahar aylarında yağışların azalışı nedeniyle kuraklığın şiddetleneceği öngörülmektedir. İstanbul'da yapılan değerlendirmeler sonucunda gelecek on yıllarda yıllık yağışlarda yaz ve sonbahar yağışlarının bir miktar azalacağı, bunun mevsimselliği artıracığı (daha çok Akdeniz iklimi), kurak dönemin uzayacağı belirtilmektedir.”

“ÇEVRE İLLERİ DE ETKİLİYOR”

Raporda, İstanbul'daki yanlış su politikalarının yalnızca İstanbul'u değil çevre illeri de etkilediği ifade edilirken konuya dair şu görüşler paylaşıldı: “Sorun sadece kent halkına su temin etmek olarak görülüyor olsa da, doğru bir kavrayış bunun çok ötesinde olmalıdır. Mesele, sağlıklı içme ve kullanma suyu niteliğindeki suyu halka iletmeyi garanti altına almaktır. Yanlış su politikaları İstanbul'da başlayıp komşu illere dalga dalga yayılırken, diğer illerden İstanbul'a su iletmek için kullanılan pompaların devasa enerji sarfiyatları sebebi ile suyun birim maliyeti sürekli olarak artmaktadır. Yanlış politikaların maliyeti halka yüklenmektedir.”

“KAYIP KAÇAK ORANI YÜKSEK”

Raporda, İstanbul suyunun kayıp kaçak oranlarına dair bilgiler de paylaşıldı. Buna göre; İstanbul suyunun 2014 yılındaki kayıp kaçak oranı yüzde 24,01 olarak belirlenirken, 2019 yılının kayıp kaçak oranı ise yüzde 22,3 olarak gerçekleşti. Bu bilgilere göre ise geçen beş yılda yapılan çalışmalarda kayıp kaçaklar sadece yüzde 1,71 oranında azaltılabildi. Raporda, dün-

DOLULUK ORANI YÜZDE 50'Yİ GEÇTİ

İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi (İSKİ) verilerine göre, barajlardaki su seviyesi 8 Ocak'ta yüzde 19,16'ya kadar inerken, aradan geçen sürede yağışlarla yüzde 30'un üzerinde arttı. Kente su sağlayan barajlardaki doluluk oranı yüzde 50'nin üzerine çıktı. Kente su sağlayan baraj ve göletler, 868 milyon 683 bin metreküp su biriktirme hacmine sahipken, su miktarı 453 milyon metreküp seviyesine yükseldi.

yada kabul edilebilir kayıp kaçak oranı yüzde 5-10 aralığında olduğu vurgulanırken, kayıp kaçak oranının düşürülmesi için gerekli yatırımların ve planlamaların en kısa sürede yapılması gerektiği ifade edildi.

KANAL İSTANBUL'UN ZARARLARI

Raporda Kanal İstanbul'un kentin su kaynaklarına verebileceği zararlar da değerlendirildi: “İstanbul'da Avrupa yakasında su toplama havzalarını ve baraj hacimlerini azaltacak Yenişehir Yapı Alanı ve Kanal İstanbul Projesinin İstanbul için cinayet olacağı bilinmeli ve kesinlikle iptal edilmelidir. İstanbul'un su depolama kapasitesinin yüzde 10,21'ini karşılayan Sazlıdere Barajı Kanal İstanbul projesinin hayata geçmesi halinde tamamen yok olacaktır. Keza Terkos gibi İstanbul su ihtiyacının yüzde 18,68'ini karşılayan bir barajın havzasından da önemli kayıplar yaşanacaktır. Ayrıca Kanal İstanbul kapsamında açılacak kanal sebebi ile barajın tuzlanma riski de vardır. Bu riskin gerçekleşmesi durumunda İstanbul'a su sağlayan barajların yüzde 28,89'u yok olma tehlikesi ile karşı karşıya kalmaktadır.”

YAĞMUR SUYU VERİMLİ KULLANILABİLİR

Raporda, yağmur suyunun verimli kullanımına ilişkin önerilere de yer verildi. Türkiye'de 112 milyar metreküp yağmur suyunun kullanılabileceğini ancak şu an sadece 44 milyar metreküpünün kullanıldığı ifade edilirken şu önerilere yer verildi: “Yağmur suları toplanıp biriktirilip gerekli artırma proseslerinden geçirilir. Daha sonra bahçe sulama suyu, tuvalet sifon suyu, araç yıkama suyu, soğutma kulelerinde soğutma suyu, yangın depolarının besleme suyu, sanayiye proses suyu vb. olarak kullanılır. Yağmur suyu büyük şehirlerde ya ayrı hatlarla toplanıp alıcı ortama verilmektedir ya da kanalizasyon sistemine karışarak artma sistemlerinin hidrolik yükünü artırmaktadır. Şehirlerdeki uygun mahallerde yağmur suyu ve atık su kanalları ayrılmalı ve toplanan yağmur suları bir ön arıtmadan geçirildikten sonra su kaynaklarının beslemesi için kullanılmalıdır.”

Raporda ayrıca, su kaynaklarının azalması sebebiyle gri su ve atık suların geri kazanımının da önemli olduğu belirtildi. “Yeni yapılacak binalarda gri su kullanımına yönelik politikalar üretilmeli ve gri su kullanımını teşvik edilmelidir. Gri su kullanımı ile ilgili yasal düzenlemeler yapılmalıdır.” denildi.

Validebağ Savunması'nın Validebağ Korusu için düzenlediği çevrimiçi seminer dizisinde korudaki kedi ve köpek nüfusuna dair görüşler paylaşıldı

“Kısırlaştır, aşıl, YERİNE BIRAK”

Validebağ Savunması'nın, Millet Bahçesi projesiyle gündeme gelen ve yıllardır yapılaşma tehdidi altında olan Validebağ Korusu için düzenlediği çevrimiçi seminer dizisi uzmanların görüşlerini paylaştığı sunumlarla devam etti. İkinci çevrimiçi seminerler dizisinin ilk oturumunda Canan Atay “Kuş Varlığı ve Yeşil Alan İlişkisinin Peyzaj Değerleri Açısından İr-delenmesi: İstanbul Validebağ Korusu” başlıklı sunumunu gerçekleştirdi.

ÖNEMLİ BİR GÖÇ YOLU

Sunumunda korunun fiziksel özelliklerine değinen Atay, şu bilgileri paylaştı: “Kuşlar bulundukları bölgenin beslenme ve üremeye elverişsiz hale gelmesiyle göç ederler. İstanbul ülkemizdeki en yoğun göçün gerçekleştiği yerdir ve hem yurtcu kuşların hem büyük kanatlı kuşların hem de küçük ötücü dediğimiz kuşların göç ederken kullandığı rota üzerindedir. Koru göç eden tüm kuşların, şehir içi ötücülerinin ama özellikle geniş kanatlı kuşların uğradığı, bazı kuşların ürediği bir alan olarak önemli bir yeşil alan niteliği taşımaktadır. Sayıca yüzlerce olarak koruda göç esnasında görülmüş kuşlardan leylek, uluslararası korunması gereken tür statüsündedir. Koru, göç esnasında dinlenmek için indikleri ve bazen birkaç gün konakladıkları göç yolu üzerindeki atlama taşı kabul edebileceğimiz dinlenme noktası olması açısından da ayrı bir değere sahiptir.”

Zaman içinde çevresi tamamen yapılarla çevrilen Validebağ Korusu'nun ciddi bir antropojen (insan müdahalesiyle) baskı altında olduğunu söyleyen Atay, “Yaban yaşamı şehir içi örneklerinden biri olan kuru, yapısındaki kültürel ve doğal zenginliğini oluşturan öğeleri ile korunarak ve bu değerlerin bir-birleriyle olan ilişkileri tanımlanarak ve tanıtılarak geleceğe taşınmalıdır. Anayasal hakkımız olan sağlıklı bir çevrede yaşama hakkı çerçevesinde baktığımızda bizim bu alanlara ve bu alanları kullanan canlılara ihtiyacımız var.” diye konuştu.

KEDİ VE KÖPEKLERİN YAŞAM ALANI

Ayşe İrem Doğanç, veteriner hekim Nilay Tezsay ve veteriner hekim Ebru Akbaş'ın konuşmacı olarak katıldığı seminer dizisinin bir sonraki oturumunda Validebağ Korusunda yaşayan köpeklerin durumuna ilişkin bilgiler ve görüşler paylaşıldı.

Ayşe İrem Doğanç “Korunun Korumayı Kolladıkları” başlıklı sunumunda bir alandaki hayvan nüfusunu kontrol altına almak için “yakala, kısırlaştır, aşıl, aldığın yere bırak” yönteminin uygulanması gerektiğini ifade ederek şu değerlendirmelerde bulundu: “Dünya Sağlık Örgütü'nün kuduzun kontrol altına alınması için yürüttüğü bir çalışmada, bir alandaki köpek nüfusunun yüzde 80'inin altı aylık aralıklarla yedi yıl boyunca itlaf

edilmesine karşın, nüfusta yüzde 25'in altında bir azalma sağlanabilmiş. Köpeklerin üreme yetenekleri o kadar yüksek ki buna onları öldürerek yetiştirmek mümkün değil. Bir habitat yiyecek ve barınma sağladığı sürece oradaki köpekler alınsa bile en geç bir hafta sonra oraya başka köpekler geliyor ve bu yeni gelenler tanımadığımız, davranış biçimlerini bilmediğimiz ‘şüpheliler’ oluyor.”

“FAZLA YİYECEK KONULMAMALI”

Aynı zamanda İVHO Egzotik ve Yaban Hayatı Komisyonu Sekreteri de olan veteriner hekim Nilay Tezsay da “Şehir İçindeki Yaban Hayvanları ile Etkileşimimiz” sunumuyla bilgilerini paylaştı. Korunun köpekler için de çok önemli bir yaşam alanı olduğuna dikkat çeken Atay, “Hayvanlar koruya sürekli girip çıkacak ancak orayı aşırı hayvan nüfusundan da aşırı insan trafiğinden de korumalıyız.” dedi.

Korudaki köpek nüfusu sabit tutmak için “kısırlaştır, aşıl, küpele, yerine bırak” dışında bir yöntemin işe yarayacağına işaret eden Tezsay, ayrıca şu noktalara da değindi: “Aslında bir harmoni içinde yaşıyoruz, biz ne kadar bozsak da sonunda denge yeniden oluşuyor, korudaki kedi köpek varlığı da sürekli yeniden dengeleniyor. Diğer hayvanların beslenme alışkanlıklarını bozmamak için besleme yapılan alanlara oradaki nüfusa uygun miktarda yem bırakılmalı, fazladan yiyecek konulmamalı.”

KÖPEKLERİN NASIL ANLARIZ?

“Koru'nun Gerçek Sahipleri” başlıklı sunumuyla korudaki kedi ve köpek nüfusuna dair önemli bilgiler veren veteriner hekim Ebru Akbaş da saldırgan olan köpeklerin nasıl ayırt edilebileceğini şöyle anlattı: “Köpeklerin konuştuğu havlama dilini anlayamıyoruz, bizler ancak onların vücut dilini yorumlayabiliriz. Kulakları dik, kuyruğunu sallıyor ve vücut ağırlığı dört ayağına eşit dağılımısa bir tehdit oluşturmuyor demektir. Saldırı öncesinde kulaklarını yatırıp, kuyruğunu dikleştirir ve gelen tehdit karşısında diş gösterirler. Biz göz teması kurup, önden yaklaşarak bunu tehdit olarak algılarız. Saldırı tavrında olan köpeğe değil ama sokakta seveceğiniz köpeğe yaklaşırken, elinizi uzatıp önce avucunuzun içini kocatmalısınız.”

“TEHDİDİ ANLARLAR”

“Korunun içinde gezerken tedbirli olmalıyız.” diyen Akbaş, vücut dilimizle ne anladığımız önemli, köpekler tehdit olup olmadığını, onları sevip sevmediğimizi, onlardan korktuğumuzu anlıyor ve önlemlerini alıyorlar. “Kısırlaştır, aşıl, yerine bırak” savunma açısından da gerekli, yoksa lideri o alandan uzaklaştırırsanız, bu yeni bir liderlik savaşına yol açacaktır. Kısırlaştırma erkek köpeklerde saldırganlığın yüzde 60 oranında azalmasına yol açıyor, mümkünse toplu kısırlaştırma yeni liderlik çatışmalarını önler.

Korudaki imar baskısı

Seminer dizisinin üçüncüsünde mimar Deniz Alkan “Tarihsel, Kentsel Değişimde Bir Koruma Mücadelesi Örneği: Validebağ Korusu” başlıklı sunumuyla korunun tarihine dair bilgileri paylaştı. Alkan, Kuru ve çevresindeki yapılaşmanın İstanbul'un tarihi ve doğal yapısını bozan imar yaklaşımından bağımsız ele alınmayacağını belirterek şu tespitlerde bulundu: “1956 yılında Adnan Menderes'in İstanbul'un imarını siyasal proje hâline getirmesi ile imar operasyonu başlamış. Boğaz Köprüsü'nün etütleri yapılmış ancak 27 Mayıs 1960'da darbe oluncu proje uygulanamamıştır. Mimarlar Odası, 1968 yılında Boğaz Köprüsü üzerine oldukça detaylı bir rapor hazırlayarak kente vereceği zararları

sıralamışsa da 1970 yılında yapımına başlanan köprü 1973 yılında açılmış ve öngörüldüğü gibi her iki yada da büyük bir yapısal dönüşüm yaratmıştır. Boğaz Köprüsü çevre yolu, korunun deresini tahir etmiş, Çamlıca eteklerinden gelen suyu kesmiştir. Köprü'nün yapılmasıyla Kuru çevresinde yapı yoğunluğu artmıştır. 1980'de nazım planlarda korunun koruma bandında yeşil alan olan bölgede, plan değişiklikleri yapılarak Validebağ Sitesi inşa edilir. 1986 yılında Validebağ Korusu'nun leyleklerin konakladığı bölümü Marmara Üniversitesi'ne tahsis edilir. 1990 yılında faaliyete geçen Haydarpaşa Lisesi bu bölgedeki ahırları ve mandıraları yıkarak yerine kendi kampüsünü yapar.”

AFET BİLİNCİ eğitimleri başladı

Bak Kadıköy, Kadıköy'deki tüm kamu personeline ve afetlere karşı hazır olmak isteyen yurttaşlara çevrimiçi olarak 'afet bilinci eğitimleri' verecek

Türkiye'yi sarsan afetlerin hemen ardından adını duyduğumuz Kadıköy Belediyesi'nin kentsel arama kurtarma takımı "Bak Kadıköy", sahada edindikleri deneyimi ve teorik bilgilerini daha geniş kitlelere ulaştırmak için harekete geçti.

Sahada aktif olan ekip 2005'ten beri gerek teorik gerekse de uygulamalı eğitimler veriyor.

Kadıköy Belediyesi'nin Kozyatağı'nda bulunan Afet Eğitim ve Bilinçlendirme Parkı'nda düzenlenen periyodik eğitimler ve etkinlikler ile her yaştan Kadıköylüye ulaşan ve pandemi nedeniyle yüz yüze eğitimlere ara vermek zorunda kalan Bak Kadıköy ekibi, çalışmalarına çevrimiçi düzenledikleri "afet bilinci eğitimleri" ile devam ediyor.

İstanbul Afet ve Acil Durum Yönetim Başkanlığı (AFAD) ve Kadıköy Kaymakamlığı işbirliğiyle düzenlenen "afet bilinci eğitimleri" ile Kadıköy'deki tüm kamu personeline ve konuyla ilgili bilgi sahibi olmak isteyen yurttaşlara ulaşılacak. Bu kapsamda, Ankara Afet Ve Acil Durum Eğitim Merkezi'nde (AFADEM) "afet farkındalık eğitmen eğitimi" alan 4 eğitmen, bilgileri ve deneyimlerini Kadıköylülere aktaracak.

2021 AFET EĞİTİM YILI

Yazılı ve uygulamalı sınavlarda gösterdikleri başarı sonucunda AFAD tarafından sertifika almaya hak kazanan eğitmenler, çevrimiçi eğitimlere öncelikli olarak Kadıköy'de görev yapan kamu personellerinden başladı. Kadıköy'de çalışan tüm kamu kurumlarında çalışan personelin ve muhtarlıklar aracılığıyla konuya ilgi duyan vatandaşların eğitilmesinin hedeflendiği eğitimler sonrasında katılımcılara AFAD tarafından "katılımcı belgesi" verilecek.

İçişleri Bakanlığı tarafından 2021 yılının "Afet Eğitim Yılı" ilan edilmesinin ardından hız kazanan eğitimlere katılmak isteyenler <https://afet.kadikoy.bel.tr/> adresinden başvuru yapabilir.

Geri dönüşüm noktaları çoğalıyor

Haydarpaşa'da arkeopark kurulacak

Haydarpaşa Garı'ndaki restorasyon ve peronlardaki arkeolojik kazı çalışmalarını inceleyen Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu, Haydarpaşa Garı alanın Arkeopark ve Gar Kompleksi tasarım konseptiyle Türkiye ve dünyada bir ilk olacağını söyledi

● Erhan DEMİRTAŞ

Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu, 21 Kasım 2020 tarihinde yaptığı "Haydarpaşa Garı eski Türkiye'de kaldı. Yeni Türkiye'de Marmaray var" açıklamasından yaklaşık üç ay sonra Haydarpaşa Garı'nı ziyaret ederek incelemelerde bulundu. Dört yıldır restorasyon çalışmalarının devam ettiği Haydarpaşa Garı'nda çalışmaların sonuna geldiğini ifade eden Karaismailoğlu, "Restorasyon, müze ve arkeopark çalışmalarımız tamamlandığında Haydarpaşa Garı eskiden olduğu gibi demiryolu faaliyetlerine de yeni yüzüyle kısmen devam edecektir." dedi.

"ANTİK KHALKEDON GÜN YÜZÜNE ÇIKTI"

Haydarpaşa Garı arazisinde devam eden arkeolojik kazı çalışmalarını hakkında da bilgi veren Karaismailoğlu, "Görüldüğü üzere çalışmalarımızda sona yaklaşıyoruz. Ancak malum İstanbul kadim bir şehir. Bakanlığımız tarafından hayata geçirilen Marmaray projesi kapsamında yapılan kazılar sırasında kent tarihini yaklaşık 8 bin 500 yıl geriye götüren neolitik tabakaya ulaştık. İstanbul tarihine dair yeni bilgilere ulaşılmasına vesile olduk. Buna benzer bir durum Haydarpaşa Garı peronlarında rayların iyileştirilmesi çalışmalarında da yaşandı. Çalışmalar sırasında antik Khalkedon (Kalkedon) şehrine ait olduğu düşünülen tarihi yapılar gün yüzüne çıktı." diye konuştu.

ARKEOPARK VE GAR BİRARADA

Tarihi Haydarpaşa Gar alanın Arkeopark ve Gar Kompleksi tasarımı konseptiyle Türkiye ve dünyada bir ilk olacağını söyleyen Karaismailoğlu, planlamalar hakkında şu bilgileri paylaştı: "Kültür ve Turizm Bakanlığımız ile birlikte çalışmalarımız devam ediyor. En kısa zamanda gün yüzüne çıkan tarihi değerleri halkımızla ve tüm dünyayla paylaşacağız. Bu kapsamda yeni bir çalışmamız var. İstanbul'un tarihine ışık tutan arkeopark, tarih turizmi açısından önemli bir çekim noktası haline gelecek. Haydarpaşa Garı, restorasyon, müze ve arkeopark çalışmalarımız tamamlandığında Haydarpaşa Garı eskiden olduğu gibi demiryolu faaliyetlerine de yeni yüzüyle kısmen devam edecektir."

"ANA HAT TRENLERİ DE GELMELİ"

Bakan Karaismailoğlu'nun "Haydarpaşa Garı eskiden olduğu gibi demiryolu faaliyetlerine yeni yüzüyle 'kısmen' devam edecektir." sözlerine yanıt veren Haydarpaşa Dayanışması da konuyla ilgili açıklama yaptı.

Açıklamada, Karaismailoğlu'nun sözlerinden mevcut peronların sadece yüksek hızlı trenler için kullanılmasının hedeflendiğinin anlaşıldığı vurgulanırken şu ifadelerle yer verildi: "Haydarpaşa Garı, 100 yılı aşkın süredir olduğu gibi ulaşım hizmetiyle tüm kent sakinleri için bir an önce yeniden işleyişe alınmalıdır. Kısacası bu alandaki esas önceliğin; Haydarpaşa Garı'nın kültürel, tarihsel ve toplumsal belleğinin çok güçlü bir şekilde işaret ettiği gibi ulaşım işlevinden yana olması gerekmektedir. Haydarpaşa Garı eskiden olduğu gibi demiryolu faaliyetlerine de yeni yüzüyle sadece Yüksek Hızlı Trenler ile 'kısmen' değil, anahat ve bölgesel ekspres trenleri ile devam etmelidir."

"GARIN İŞLEVİ ZEDELENMEDEN PAYLAŞILMALI"

Haydarpaşa Dayanışması yaptığı açıklamada dayanışmanın müzeye, kültürel aktivitelere, arkeolojiye ve sanata duysarsız bir platform olmadığına işaret ederek, "Pek çok bilim insanının da belirttiği gibi Haydarpaşa Dayanışması, bölgedeki arkeolojik kazıların pekâlâ garın işlevini zedelemekten de kamu ile paylaşılabilceği fikrini inatla taşımakta ve savunmaktadır.

Herkesin erişebildiği bir ulaşım hizmetini veren, vapur ve tren sentezini tüm sakinlerin kullanımına sunan, şehrin çeperiyle merkezi arasında bir köprü olan, İstanbul ile diğer Anadolu kentleri arasında bağlar ören, kısacası pek çok toplumsal karşılama ve diyalog imkânını inşa eden bu mekânı, Haydarpaşa Garı'nı asla yalnız bırakmayacağız." dedi.

Kadıköy'ün parklarına yerleştirilen atık ve geri dönüşüm noktaları yarattığı toplumsal bilinç nedeniyle arttırılıyor

Kadıköy'de atık oluşumunu en aza indirmek amacıyla, Atıksız Dükkan, Mobil Atık Merkezi, Kahvem Termosta gibi somut uygulamalarla hayata geçirilen "Atıksız Yaşam Hareketi", Kadıköy'ün parklarına yerleştirilen atık ve geri dönüşüm kutuları ile daha fazla yurttaşla ulaşıyor. Plastik, cam, ambalaj, metal gibi ürünlerin çöpten ayrıştırılması ve geri dönüşümünü sağlamak için Özgürlük Parkı, Fenerbahçe Parkı, Defne Parkı, Belediye Başkanlık binasının bahçesine yerleştirilen geri dönüşüm

kutuları, yurttaşların hassasiyeti ve talebi ile Kriton Curi Parkı, 19 Mayıs Parkı, Moda Parkı ve Kalamış Parkı'nın da aralarında bulunduğu 88 noktaya yerleştirildi. Geri dönüşüm bilincini yerleştirmek amacıyla uygulanan proje ilk önce Kadıköy Belediyesi ana binası ve dış birimlerinde başlatılmış, yurttaşların ilgisine parklara yayılmıştı. Park ve Bahçeler Müdürlüğü tarafından geliştirilen projede, atık ve geri dönüşüm noktalarının sayısı 100'e çıkarılacak.

www.podyart.com

Ayak Bakımı

Ücretsiz danışın!

Çatlak Topuk
Nasır
Kalınlaşmış Tırnak

Detaylı Bakım

(Florence Nightingale hastanesi karşısı)
Bağdat caddesi No: 84/3 Kızıltoprak İstanbul
0 216 492 0722 - 0 532 717 0378

SİZE YEŞİLLİKLER ARASINDA EŞSİZ DENİZ MANZARASIYLA İKİNCİ BİR HAYAT VADEDİYORUZ.

Huzurevimiz uzman ekibi ile aile büyükleriniz için hak ettikleri özel ilgi ve yaşam standartlarında bir ortam sunmaktadır.

Verilen hizmetler: • 24 Saat Doktor Hizmeti • 24 Saat Hemşire Hizmeti • Fizik Tedavi Merkezi • Diyaliz Hizmeti • Laboratuvar Hizmeti • Vakum Yardımlı Yara Tedavisi Hizmeti • Konaklama Hizmeti • Temizlik Hizmeti • Yemekhane Hizmeti • Medikal El Ayak Ve Tırnak Bakımı • Sosyal Etkinlik Ve Faaliyetler	Hizmet Grubu: - Alzheimer - Demans - Geriatri - Palyatif (Yatağa Bağımlı) - Parkinson - ALS - NG (Nazogastrik Sonda) İle Beslenme - PEG (Perkutan Endoskopik Gastrostomi) Bakımı
---	--

SEÇKİN YAŞLI BAKIM VE HUZUR EVİ
Altıntepe Mah. Galibpazı Cd. Cephanelik Yolu Sk. No: 5 Maltepe
Tel: 0552 388 60 10 - (0216) 388 60 10 / Web: seckinhuzurevi.com.tr

T.C. KADIKÖY BELEDİYE BAŞKANLIĞI

Yazı İşleri Müdürlüğü

Sayı : E-32823597-105.02-874831 **24.02.2021**
Konu : Meclis Gündemleri

T.C. KADIKÖY İLÇESİ BELEDİYE BAŞKANLIĞINDAN

Kadıköy Belediye Meclisinin 8. Seçim Dönemi, 3. Toplantı Yılında yapacağı Mart Ayı Toplantısı 01 Mart 2021 Pazartesi günü başlayacaktır.

Mart Ayı Toplantısının ilk birleşimi 01 Mart 2021 Pazartesi günü, saat 11.00'da Kadıköy Belediyesi Meclis Binası, Meclis Salonunda yapılacağından Sayın Meclis Üyelerinin toplantıya teşriflerini rica ederim.

Şerif Dara ODABAŞI
Belediye Başkanı

GÜNDEM:
1. Fen İşleri Müdürlüğünün, Kadıköy İlçesi sınırları nda bulunan Camilere tente alımı ve mevcut tente onarım işi ile ilgili teklifi.

KADINLAR 5 MART'TA Kadıköy'de buluşuyor

Kadınlar 5 Mart'ta eşit ve özgür bir yaşam talebiyle Kadıköy'de biraraya gelecek. 8 Mart Kadın Platformu'ndan Aysun Çeper "Hayatlarımızı birlikte savunacağız" diyor

● Evin ARSLAN

8 Mart Dünya Kadınlar Günü yaklaşıyor. Her yıl olduğu gibi bu yıl da kadınlar haklarını talep etmek için biraraya gelecek. Bu seneki "Büyük Kadın Buluşması" 5 Mart Cuma günü 18.00'de Kadıköy Beşiktaş İskelesi'nde; 8 Mart Feminist Gece Yürüyüşü ise Taksim'de gerçekleşecek.

8 Mart Kadın Platformu, yayınladığı açıklamada salgın ve ekonomik kriz sebebiyle kadınlar için zor bir yıl geçtiğini belirtiyor. Platformun açıklaması şöyle devam ediyor: "Meksika'dan Arjantin'e, Polonya'dan Ortadoğu'ya isyandayız. Boğaziçi'nde kayımlara, Tuzla'da Migros'un emek sömürüsü ve tacizlerine karşı en önde bizler duruyoruz. Bizler İstanbul Sözleşmesi'ni uygulatacak olanlar, heteropatriyarkaya karşı direnen ve kazanan LGBTİ+'larız. Erkek şiddeti karşısında hayatını savunan kadınlar. İrademizi yok sayarak gasp edenlere 'atanmış değil seçilmiş' diyenleriz, aşağı bakmayanlar. Tutsaklıklarla, çıplak aramalarla; erkek-devlet şiddetiyle sinmeyenleriz. İsyanımızı, öfkemizi, mücadelemizi her yerde büyütüyoruz."

"SESSİZ KALMAYACAĞIZ"

İstanbul 8 Mart Kadın Platformu'ndan Aysun Çeper, kadınlara yönelik baskının ve şiddetin arttığı bu dönemde sokaklardan ve elde edilen kazanımlardan vazgeçmeyeceklerini söylüyor. Çeper "İstanbul Sözleşmesi"ni ortadan kaldırmaya çalışan devlet, cezasızlık politikalarıyla kadına yönelik şiddetin ve katliamların önünü açıyor. Musa Orhan'a, Zainal Abakarov'a, Ümitcan Uygun'a cesaret verdiği gibi failleri cesaretlendiriyor. Bizler İstanbul Sözleşmesi'nin uygulanması için sokaklarda olacağız.

Koruma kararını uygulamayan devletin, hayatını savunan kadınlara verdiği cezalar karşısında Nevvin Yıldırım, Melek İpek, Nefiye Yılmaz, Çilem Doğan, Havva Zor için sokakta olacağız. Son günlerde Boğaziçi Üniversitesi'ndeki eylemlerde hedef gösterilen LGBTİ+'lara yönelik düşmanlığın büyütüldüğünü görüyoruz. Buna sessiz kalmayacağız." diyor. "Hayatlarımızı birlikte savunacağız" diyen Çeper şöyle devam ediyor: "Pandemi krizini fırsata çeviren iktidar ekonomik krizin faturasını da biz kadınlara ödetmeye çalışıyor. Esnek

ve güvensiz çalışmayı, KOD-29'u kabul etmiyoruz. Bizlere yüklenen ev işlerinin tek sorumlusu olmayı reddediyoruz."

"Bu yasak zincirini kıracağız"

65 yaş üstü yurttaşlar, "insanlık ve bilim dışı" olarak niteledikleri yasakların kaldırılması için Kadıköy'den seslerini yükseltti

● Simge KANSU

Yaklaşık bir yıldır ağır salgın kısıtlamalarına maruz kalan 65 yaş üstü yurttaşlar, Emekli Sendikaları Eylem Birliği Koordinasyonu'nun çağrısıyla 19 Şubat Cuma günü Kadıköy Rıhtım'da biraraya geldi. Tüm Emekliler Sendikası, DİSK Emekli Sen ve Emekliler Dayanışma Sendikası'nın da içinde olduğu Koordinasyon adına yapılan açıklamada da koronaya, adil ilişkilerle ve eşit haklarla saygınlık içinde yaşaması sağlanmalıdır. 65 yaş üstü insanların doğaya ve topluma emekleri geçmiştir. İnsan onuruna yakışır yaşam onların hakkıdır."

"KUŞAKLAR ARASI DAYANIŞMA ŞART"

Emekliler Dayanışma Sendikası Genel Başkanı Mahinur Şahbaz, hiçbir hastalığın yaşlılar üzerinden tanımlanmaması gerektiğini altını çizdi. Şahbaz, "Uygulamaların geldiği noktada görüyoruz ki artık yaşlılara ayrımcılık yapılıyor. Yaşlıların ekonomik ve sosyal durumları kesinlikle bu yasaklara uygun değil. Yaşlıların yüzde 92'si kayıt dışı çalışıyor. Emekli aylıklarına yapılan zamları hepimiz gördük. Bu uygulamaların ve kararların tekrar gözden geçirilmesini istiyoruz" dedi ve şöyle devam etti: "Yaşlıların büyük çoğunluğu yakınlarının veya çocuklarının yardımlarıyla geçiniyor. İstanbul'da 1 milyon 800 bin yaşlı var,

bunun 216 bini yalnız yaşıyor. Bu insanlar evde tek başlarına ve çaresizlik içinde ölüyor. Yaşa bağlı ayrımcılık yapılan bu uygulamadan vazgeçilsin. Bu uygulamalar toplumda yaşlılara karşı çok ciddi olumsuz tepkilerin gelişmesine neden oldu. Bunun sorumlusu da bu kararları alanlardır. Biz kuşaklar arası dayanışma ile bu sorunun çözülmesini istiyoruz."

"HİÇBİR YASAĞI TANIMYORUZ"

65 yaş üstü bireylere uygulanan yasakların hapis hayatından farksız olduğunu söyleyen Hasan Ergül ise şunları söyledi: "65 yaş üstü insanlar pandemi ile mücadele adı altında cezalandırılıyor. Her türlü hak ve özgürlüklerimizden yoksun bırakıldık. Sosyal devlet, yapması gereken yardımları da yapmadığı için yaşlılar ölüme terk ediliyor. Saat 10.00-13.00 arası sokağa çıkmak serbest fakat toplu taşıma araçlarını kullanmak yasak. Bu akıl ve bilim dışı bir uygulamadır. 65 yaş üstü bireylere uygulanan yasakların kaldırılması için bugün Kadıköy'de biraraya geldik. İktidara da buradan çağrı yapıyoruz. Bu akıl ve bilim dışı yasaklar derhal kaldırılmalıdır. Artık bu yasak zincirini kıracağız ve hiçbir yasağı tanımıyoruz."

"YAŞLILAR GÖZDEN ÇIKARILDI"

Pandemi döneminde tüm faturanın yaşlılara çıkarıldığını belirten Gülseven Deniz de "Biz yöneten insanlar 65 yaşının üstündeler, onlar her gün sokaklarda. Ama bizler cezalandırıyoruz. Bu çok yanlış bir politika. Bu insanlar yakınlarından, çocuklarından, arkadaşlarından izole edildiler. Artık bir takım psikolojik hastalıklar da oluşmaya başladı. Yaşlılar tamamen gözden çıkarıldı." ifadelerini kullandı.

DÜNYA KADINLAR FESTİVALİ, İSTANBUL'DA

5-6-7 Mart tarihlerinde çevrim içi düzenlenecek WOW - Dünya Kadınlar Festivali İstanbul'un teması; "Şehirde Kadın Olmak"

İlk kez 2010 yılında İngiltere'de başlayan WOW - Dünya Kadınlar Festivali'nin İstanbul ayağında "Şehirde Kadın Olmak" ana temasının etrafında, kapsayıcı kentler, kadınların toplumsal hayata katılmasının önündeki kültürel ve yapısal bariyerler, şehrin görünmeyen yüzü olan ev içi yaşam ve şehirde dayanışma konuları tartışılacak. Kadınları destekleyerek, kadınların karşılaştığı güçlükleri ve daha eşit bir dünya için oluşturdukları çözümleri görünür kılmayı hedefleyen festival 5 Mart'ta WOW Vakfı Kurucusu ve Direktörü Jude Kelly, British Council Türkiye Direktörü Cherry Gough, British Council Mütevelli Heyeti Başkanı Stevie Spring ve Sabancı Vakfı Mütevelli Heyeti Başkanı Güler Sabancı'nın açılış konuşmalarıyla başlayacak. Duygu Demirel, Burcu Karakaş ve Zeynep Miraç'ın sunuculuğunu üstlendiği çevrim içi festival, söyleşilerin yanı sıra "Şehir Hayatına Katılım", "Şehrin Görünmeyen Yüzü", "Şehirde Dayanışma" panelleri, "Büyük Fikirler", konserler, performanslar; yemek, hareket ve sivil alan atölyeleri gibi pek çok farklı bölüm ile devam edecek. Pozitif organizasyonu ile gerçekleştirecek WOW İstanbul Festivali, Erişilebilir Her Şey dayanışmasında herkes için daha erişilebilir olmayı hedefliyor. Festival yayınlarında, simultane Türk İşaret Dili çevirisi, Türkçe ve İngilizce altyazı çevirileri ve simultane Türkçe sesli çeviri yapılacak. Ayrıntılı bilgi için: wowistanbul.org

GEREKLİ TELEFONLAR	
KADIKÖY BELEDİYESİ	
Santral	542 50 00
Çağrı Merkezi	444 55 22
Evlendirme Dairesi	542 50 02
Alo Engelli Taksi	444 00 81
Evlendirme Dairesi	
Kokteyl Salonu	345 42 62
ACİL	
İtfaiye	347 32 28
Emniyet Müdürlüğü	411 08 19
Kaymakamlık	330 60 99
İSKİ Kadıköy	345 03 04
Kadıköy Nüfus Müd	418 94 14
Kadıköy Tapu Müd	280 15 73
Yangın İhbar	110
Polis İmdat	155
Elektrik Arıza	186
Gaz Arıza	187
Ambulans	112
Vefa Hattı	199
Telefon Arıza	121
Alo Zabıta	153
Sağlık Danışma	184
Bilinmeyen No	11811
Cenaze Hizmetleri	188
İBB Beyaz Masa	153
Maliye	189
HASTANELER	
Göztepe Prof. Dr. Süleyman	
Yalçın Şehir Hastanesi	566 40 00
Haydarpaşa Numune	542 32 32
Siyami Ersek H.	542 44 44
Erenköy Ruh ve Sinir H.	302 59 59
Dr. Rana Beşe Polik.	348 40 27
Zeynep Kamil	391 06 80
FSM Araştırma H.	578 30 00
Erenköy Fizik Ted. ve R.	411 80 11

Hüseyin KALAYCI 0532 613 3158	
KALAYCIOĞLU ÇATI UYGULAMA	
- Ahşap Çatı - Çelik - Konstrüksiyon - Kenet Çatı - Kaplama - Sandviç Panel - Atarmit - Kiremit	- Metal - Kiremit - Galveniz - Çinko - Bakır - Kurşun - Pimaş
- Osib - Isı Yalıtım - Fileskobit - Membran - Sürme - İzolasyon - Temel - Bohçalama	
kalayciogluatci@gmail.com	

KAYIP
Çanakalede olan Terzioğlu Kyk kız öğrenci yurdu kartımı kaptım. Hükümsüzdür. Dilek ÇETİN
Sarı balıkçılık (gemi cüzdanımı) kartımı kaybettim. Hükümsüzdür. Yasin BOZKURT

EDEBİYAT HAYATINDAN HATIRLAMALAR – 104

Usta yazar ve şairlerin eserlerinden küçük alıntılara yer verdiğimiz “Edebiyat Hayatından Hatırlamalar” köşesi bu hafta Peyami Safa ile devam ediyor.

Hazırlayan: Leyla ALP

HEPİMİZ ÇIRAĞIZ

Şaziye genç bir yüzbaşı ile evlendi. İzdıvacının tam on beşinci günü, kocası telaşla eve geldi ve bulunduğu fırkanın Şam’a sevk edilmek üzere olduğunu haber verdi.

“Sevk” gelmesi Şadiye’nin kalbine bir çivi gibi battı, ela gözlerinde endişe bulutları dolaştı, harbin en alevli zamanlarıydı. Gidenler nadir olarak geriye dönüyorlardı. Hele sağlam kalmak pek güçtü. Kâmil kansının, yüzündeki tabii çizgileri değiştiren düşüncesini hissetti ve biraz teselli etmek lüzumunu duydu. Fırkanın doğru Şam’a gidip orada kalacağını ve şimdilik harbe iştirak için bir karar olmadığını, bir iki ay sonra yolunu bulup mezuniyetle İstanbul’a dönebileceğini söyledi. İzdıvaçlarının ilk günlerinde, memleketinin kendisini vazifeye davet etmesinin bir bakıma hayırlı olduğunu anlattı:

“Herhalde, sen de benim burada işsiz ve durgun bir hayat içinde kalmama razı olmazsın! dedi. Bir hafta sürmedi, Anadolu şimendiferi Kâmil’i Şaziye’den ayırdı.

Genç kadın, yalnız kaldığı ilk günlerde, bütün saatlerini kocasının fotoğrafları karşısında geçirdi, gece gündüz bu aciz eli kâğıtlardaki hareket-siz gölgelerle konuştu. Birçok geceler perdeden şafağın mavi ziyası süzülünceye kadar uyumadı. Sabahlara kadar sessiz sessiz ağladı.

Yeni evlendiği adamın, böyle üç hafta içinde kan ve ateşe doğru giderek evinden, yuvasından ayrılmasını meşûm talihinin bir tokadı addetti. Bir daha ne zaman dönecekti? Buna bir türlü cevap bulamadı. İhtimal ki bir ay, belki bir sene sonra... Ve belki de hiç! Aradan bir ay geçti, gelmedi, yalnız mektupları geldi. İki ay geçti, gelmedi, yalnız mektupları geldi. Bu mektuplarda

PEYAMİ SAFA

2 Nisan 1899– 15 Haziran 1961

Server Bedi ismini de kullanan gazeteci, hikâye ve roman yazarı Peyami Safa İstanbul’da doğdu. İki yaşındayken Servet-i Fünun şairlerinden olan babası İsmail Safa, II. Abdülhamid tarafından Sivas’a sürgün gönderildi ve orada hayatını kaybetti. Kendisi de sağlık sorunları yaşayan yazar, düzenli bir eğitim göremedi. Geçim sıkıntısı nedeniyle Vefa Lisesi’ni yarıda bırakmak zorunda kaldı. Posta ve Telgraf Nezareti’nde çalıştı, Rehber-i İttihat Mektebi’nde öğretmenlik yaptı.

fırkanın Filistin’e sevk ihtimalinden bahsediyordu. Üç ay sonra, genç yüzbaşidan, “şimdi şarapneller ve güllerle arasındayız!” diye başlayan mektup aldılar. Ve işte hepsi bu kadar. Onu takip eden aylarda ne bir mektup, ne bir telgraf, ne bir haber!

Şaziye, bütün hayatında, yüzünü bir aydan fazla görmediği kocasını, uzak bir hatıra gibi hayatının bir köşesine gömdü, onu artık ölümüş ve yok bildi. O günden sonra ruhunda bir dul kadın öksüzlüğü duydu.

Uzun müddet bu matemi taşıdı. Yemedi, içmedi bir kere bile kahkaha ile gülmeydi. Hayatın her şeyin bir heyula, mevcudiyetine insanlar tarafından itibar edilen esas-sız bir varlık nazarıyla baktı. Kimseye ve hiçbir şeye itimadı kalmadı: Ne dostlarına, ne kendisini pek seven annesiyle babasına, ne de talihe. Yalnız için için ağlamakta pâyânsız bir teselli buldu.

Kâmil’den hiçbir haber gelmeden üç ay daha geçti. Artık herkes öldüğüne hükmetti. Evin içinde damadın bahsi kapandı, Şadiye’nin büyükanesi iki defa ruhuna Yasin bile okudu. Şadiye... Onun da kalbinde taşıdığı bu acı hatıra yavaş yavaş silindi.

Bir müddet sonra evde onu tamamiyle unuttu. Şimdi ruhta talihinden intikam almak arzusu vardı. Gülmek, gezmek, eğlenmek, bu uğursuz gecelerin sabaha kavuşmak istiyordu.

İki yeni çarşaf ve kostüm yaptırdı. Öğle vakitleri evden çıktı, hava karanıncaya kadar gez-

1918 yılında ağabeyi İlhami Safa ile birlikte çıkardıkları Yirminci Asır gazetesinde Asrın Hikâyeleri adlı öykülerini yayınlıyarak gazetecilik ve yazı hayatına başladı. Daha sonraları Son Telgraf, Tasvir-i Efkâr, Cumhuriyet, Milliyet, Tercüman gazetelerinde çalıştı. Kültür Haftası ve Türk Düşüncesini dergilerini yayımladı. Cingöz Recai isimli polisiye dizi romanları, felsefe ve mistik dünya görü-

şüne yönelen bir gencin öyküsünü anlatan Matmazel Noraliya’nın Koltuğu romanı ve genç bir hastanın psikolojisini yansıtan Dokuzuncu Hariciye Koğuşu en tanınan eserleridir. 15 Haziran 1961 tarihinde öldüğünde Son Havadis gazetesi-nin baş yazarıydı. Peyami Safa’nın *Tefrika Yayınları* tarafından okurla buluşturulan “*50 Muhteşem Kısa Hikâye*” isimli kitapta yer alan “*Unutmadın Değil mi?*” öyküsünü okurlarımızla paylaşıyoruz.

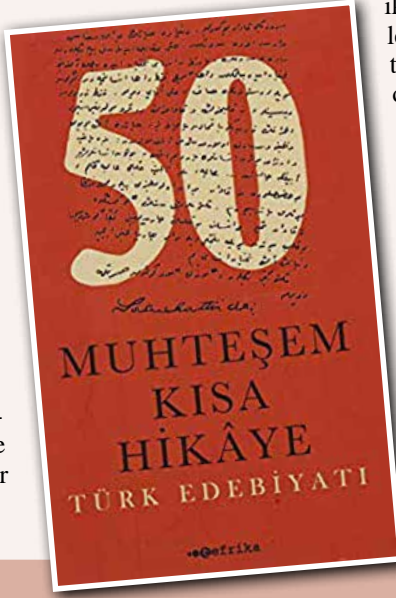
meye, sinemaya, tiyatroya koştı. Adalar’da gezdi. Hain ve müstehzi talihinden intikam almak için her şeyi yaptı. Haklı... Komşu olduğu genç bir mühendis mekteb-i şakirdiyle muşaka etti, ona iltifatlı mektuplar gönderdi ve imzasını at-maktan çekinmedi. Rıfki, Şaziye’nin evine de geliyor, birlikte çalgı çalıyorlardı, Şaziye’nin talih-sizliğine acıdıkları için buna ne ailesi, ne de komşuları itiraz etmedi. Eğlensin hakkı vardır di-yenler oldu. Zaten Rıfki’nin ailesiyle de münasebet vardı. Her iki taraf, yüzbaşının vefatını iyice tahkik ettikten sonra iki gencin düğününü yap-maya karar verdi.

Artık herkes, Rıfki’ya Kâmil’in halefi nazarıyla bakıyordu. Hiç kimse Şadiye ile Rıfki’nin saatlerce bir odada yalnız kalmalarını, birlikte gezmeye çıkmalarını, telefatsız bir arkadaş gibi görüşmelerini fevkalade bulmadı. Fakat günün birinde, harbiye nezaretinden alınan bir haber, evin içinde son derece büyük bir şaşkınlık husu-le getirdi:

Kâmil sağdı ve birkaç güne kadar mecruh olarak geliyordu! Kâmil sağ! Geliyor! Bu haber karbonatı köpürten bir limon damlası gibi Şaziye’nin ruhunu alt üst etti.

Demek ki kocası, o arkasından aylarca ılık gözyaşları döktüğü kocası, Kâmil yaşı-yordu, ölmemişti. Pekî, niçin şimdiye kadar bir mektup, bir telgraf bile göndermedi?

Niçin hicranlar içinde gece gündüz ağlayan öksüz zevce-sini hayatından haberdar et-medi? Şaziye bu sualleri kendi kendisine çok sordu. Ya Rıfki? Onunla olan münasebeti neye varacaktı?.. Öyle bir münasebet ki son noktasına çoktan va-sıl olmuştu. Ayrılmak? Şaziye buna karşı kalbinde şiddetli bir isyan duydu.

Hiçbir şeye karar verememişti, iki gün sonra Kâmil’den şu telgrafı aldı: “Beirut’tayız. Mecruhum. İstanbul’a müteveccihen hareket ettim.”

Bir gün sabahleyin Şaziye yatak odasındaydı, kapının çingırağının üst üste, şiddetli çaldığını duydu, arkasından bir vaveyla koptu. Annesi, babası sevinçle haykırıyorlardı. Fakat bu sesler çok kısa sürdü ve birdenbire kesildi.

Kendisini çağıran da yoktu. Şaziye hemen fırladı, merdivenleri indi ve kapının yanındaki yemek odasına koştu.

Kocası oradaydı.

Herkes, sakın ve mebhût (şaşkın) ona bakı-yordu. Kâmil, diye bağırarak kocasının boynuna atlamak istedi, fakat kolları kırılmış bir dal gibi yanlarına düştü: Kâmil’in iki gözleri de yoktu, bu gözlerin yerinde cılk bir yaraya benzeyen kır-mızmsı siyah iki çukur, iki konç delik vardı. Boğuk bir sesle bir daha: “Kâmil...” diyebilirdi ve dili ağzının içinde düğümlendi kaldı.

Kocası hiç kılmılamıyordu. Uzun boyu, geniş omuzları ve dik vücuduyla balmumundan heykel gibi duruyordu. Çehresinin bütün çizgile-ri sakın ve müsterih idi. Yalnız o iki siyah çukurun etrafındaki et-ler, Şaziye’yi görmek ister gibi titriyor, büzülüyor ve açılıyor-du.

Âfilin (hastalıklı) solgun dudakları kılmıladı ve odanın havasında ağır titrek bir ses dalgalandı:

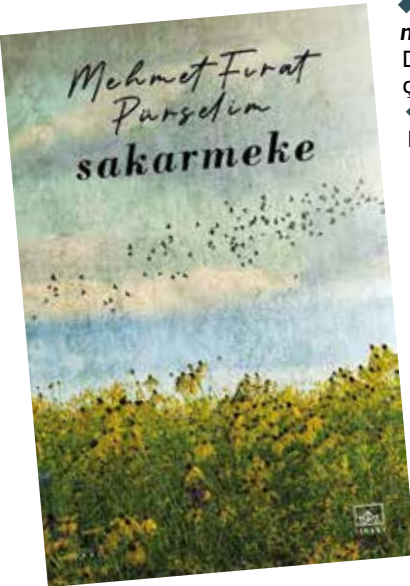
“Niçin kucaklamıyorsun. Bak işte sana vaat ettiğim gibi tekrar geldim. Harp ederken seni bir dakika unutmadım. O hain mermi gözlerimin arkasındaki sinirleri parçalarken de hayalimde sen vardın. Hiç şüphe etmem ki sen de beni unutmadın. Öyle değil mi? Şaziye, unutmadın değil mi?”

● Leyla ALP

“Kuşların da içi sıkılır mı anne?”
“Sıkılmaz mı kuzum? Sıkılmasa neden başlarını alıp ora-ya buraya gitsinler?”
“Geçer mi sonra?”
“Geçer elbet. Hani yükselirler, yükselirler sonra süzül-meye başlarlar ya... İşte o zaman bil ki ferahlamışlardır.”

Mehmet Fırat Pürselim’in altıncı kitabı olan ‘Sakarmeke’ nin tanıtım bülteninde bu söz-ler yer alıyor. “Kitle” öyküsüyle göğsünün ortasındaki bir yumruyla cebelgeşen yazar, içindeki kuşları havalandırıp 11 öyküyü salıvermiş. İthaki Yayınları tarafından okurla buluşturulan ve her öykü-de bir kuşun ya gelip konduğu ya isim olduğu ya da uçup geçtiği kitap, adını da bir tatlı su kuşun-dan alıyor; Sakarme-ke’den... Göçmeyi unu-tup, İstanbul’u yurt eylemeye çalışan... 2011 yılında yayımlanan ‘Hayat Apartmanı’ adlı öykü kitabıyla 2012 Naim Tiralı Öykü Ödülü’nü, ‘Akılsız Sokrates’ öykü ki-tabıyla 2017 Türkân Say-lan Sanat Ödülü ve 2017 Orhan Kemal Öykü Ödü-lü’nü kazanan Mehmet Fı-rat Pürselim aynı zamanda bir avukat. Pürselim’i Ka-dıköy’de kuşları izlediği ofi-sinde ziyaret edip bir yan-dan yurtsuzluğu, bir yandan aşkı, bir yandan özgürlüğü bir yandan da esareti anla-tan Sakarmeke’yi, edebiyatı ve hayatı konuştuk.

◆ *Sakarmeke’de biraz neşeli biraz alaycı, hem güldüren hem de aktı akacak gözyaşı biriktiren bir diliniz var. Mehmet Fırat Pürselim hayatta nasıl bir insan?*

Hayata pozitif bakmayı, umutlu olmayı seviyorum. Normalde hayatta daha eğlenceli bir insanım ama yazarken karamsar, kötümser ruh çıkıyordu. Hatta annemin okuyup “oğlum sen neler çektin böyle?” diye sorduğu da olmuştu. Bu kitapta biraz daha umutlu, ironik bir dil kur-mak istedim. Tamam acılar var ama acıları karamsar bir dille anlatmaktansa daha ironik bir dille anlatmanın daha güzel olacağını, bana da okuyana da daha iyi geleceğini düşündüm.

“DERDİMİ KUŞLARLA ANLATMAYA ÇALIŞMIŞIM”

◆ *O zaman bu kitapta bir dil, üslup değişimi de var.*

Biraz. Zaman içinde de oluyor. İlk kitaptan bu yana 10 yıl geçti. Bu 10 yıl içinde hem dille, hem üslupta, hem haya-ta bakışınızda hem durduğunuz yerde bir değişim oluyor. ◆ *Sakarmeke altıncı kitabınız, biz başa dönelim. Yazma serüveniniz nasıl başladı? Yazmak belalı da bir iştir. Ne oldu da yazmaya başladınız?*

İnsan o yazma belasına bir şekilde tutulunca, içine o hu-zursuz cın girince yazmak istiyor. Lisede herkes gibi şır yazıyordum. Sonrasında daha farklı bir şeyler anlatmak istedim. Yavaş yavaş öyküye evrildi. İnsan içine dert olan, konuşmak istediği konuşmadığı, içine attığı şeyleri bir şekilde anlatıp paylaşmak istiyor. Paylaşmak için yazdım diye düşünüyorum.

◆ *Kitabın adı niye Sakarmeke? Kitapta “Sakar-meke” isimli öykü yok.*

Doşayı tamamladıktan sonra fark ettim ki içinde çok fazla kuş var. Her öyküde bir kuş vardı.

◆ *Yazarken farkında değildiniz mi?*

Değildim, bittikten sonra fark ettim. Demek ki bir şekilde içime dert olmuş. Derdimi kuşlarla anlatmaya çalışmışım. Kuşların bu kadar yoğun ol-duğu bir kitap kuşları da anlatan bir isimde ol-sun istedim. Aynı zamanda kuşların çok farklı anlamları var. Bir yaniyla özgür, bir yaniyla kafeste tutsak olabiliyor.

◆ *Sakarmeke nasıl bir kuş?*

Sakarmeke, burnunda beyaz akıtma-sı olan siyah bir kuş. İstanbul’da 10–15 sene önce görmeye başladım. Kadı-köy’de bolca var. Çok dikkatimi çe-kiyordu, çok da hoşuma gidiyordu. “Burada ne arıyor?” diye düşünmeye başladım. Tıpkı papağanlar gibi. Papa-ğanlar da daha önce yoktu. Sakarmeke, aslında bir tatlı su kuşu, küresel ısınma-

nın etkisiyle kendi doğal ortamından kopup geliyor, tuz-lu suda yaşamaya başlıyor. Göçmeyi unutuyor, burayı bir şekilde yurt ediniyor. Kitap, aidiyet, göç, yuva gibi konula-rı işlediği için onları kapsayan bir ad olarak Sakarmeke or-taya çıktı.

“GÖKYÜZÜNE BAKMAYI SEVİYORUM”

◆ *Her öyküde kuş var. Bir kuş havalanırken var, kuku-mav kuşu gibi düşünürken var, serçe var, anne kumru var. Kuşlara karşı başka bir ilginiz ve merakınız mı var?*

Çok değil ama ofisimdiki pencereden izliyorum. Şura-daki çatının üzerine martılar yuva yapıyor. Her bahar bir martı ailesi yavrusunu uçuruyor. Şurası aslında kumru-ların yuvaları ama kargalar el koyuyor. (Gülüyor) Doğayı ve hayvanları seviyorum. Gökyüzüne bakmayı, kafamı yukarı kaldırmayı seviyorum. Belki ondan kuşla-rı anlatmam.

◆ *Öyküler nasıl ortaya çıktı? Ne kadarı kurgu, ne kada-rında yaşanmışlık var?*

Öyküleri çok fazla kafamda gezdiriyorum. Hazır hisset-tiğim zaman da yazıyorum. Ne kadarı kurgu ne kada-rı gerçeklik derseni; hiç biri tamamen gerçek değil. Ta-mamen gerçek bir hikâyeyi anlattığınız zaman biyografi yazmıyorsanız onun içine kurgu girmek zorunda. Ta-mamen kurgusal bir metin yarattım dediğiniz zaman da mutlaka gerçek hayattan bir şey alıyorsunuz. Her kur-gunun içinde gerçeklik olduğu gibi, her gerçekliğin içinde de kurmaca var. Çoğunun bir noktasında gerçeklikle dir-sek teması var.

◆ *Öykülerin hepsi toplumsal bir meseleye değiniyor, neyi nasıl anlatmak ve ne anlatmak istediniz?* Adından başlayarak aidiyet, vatan, yurt ve gittiğiniz yere neyi ne kadar götürebildiğinizi anlatmak istedim. Eskiden beri göçler olurdu. Fakat eskiden insanlar toplu hal-de göçüyordu. Annesi, babası, dedesi, torunu hatta ko-yunu, kuzusu, kedisi, köpeğiyle göçüyordu.

Şu an ise bireysel olarak göçüyorlar ve çok fazla şeyi geride bırakmak zorunda kalıyorlar. Bu bir kök-süzlük hali. Önceden bir or-man birlikte göçerken şu an köksüz bir ağacı alıyor bir yerden başka bir yere gö-türüyorsunuz. Katlanılma-sı zor bir şey. Köksüz ağaç ister istemez yaprak dö-küyor, kuruyor. Sonrasın-da fidanlar bir şekilde tu-tunabiliyor ama bir kuşak da kayboluyor.

◆ *Kitapta bir adalet duygusu, arayışı da var. Hukukçu-sunuz, yaptığınız yazdıklarınıza nasıl yansıyor?*

“Avukat Öyküleri” diye zaman zaman yazdığım öykü-ler var. Bunun dışında hakimlikten, savcılıktan farklı ola-rak avukatlıkta her iki tarafta da durmanızı gerekir. Yani hem suçlu hem mağdur her iki tarafın da duygularını an-layabilirsiniz ve savunmanız gerekebilir. Bu size haya-ta daha objektif bakmanızı ve empati kurmanızı sağlıyor. Aynı zamanda avukatlık sayesinde çok fazla insan tanı-yorsunuz.

KADIKÖY ETKİSİ

◆ *Öykülerde Kadıköy etkisi ne kadar var?*

Turna öyküsünde Turna’nın baktığı pencere burası. Ha-yatının büyük bir kısmı Kadıköy’de geçiyor. Mekan-sal olarak geçen yerler de var. Çok belli olmasa da Kadı-köy’ün kokusu, dokusu öykülere sindi.

◆ *Neredeyse her çalışmanız ödül almış. Bu nasıl bir duygu ve bu kadar ödül bir yazara ne yapar?*

İlk kitabı yayımlamak için 10 sene uğraştım. O 10 sene içinde de kitaplı olmayan yarışmalarda onlarca ödül aldım. Bu yüzden belki de ödül mekanizmasını da sorgulamamız lazım. Ödül kazanıyorsanız, dergilerde yayımlanıyor. Ta-bii kitabın ödüllendirilmesi daha farklı. Yazara belli oranda sorumluluk yüküyor. Aynı zamanda kitabı ve yazarı ödül-lendirenlere de sorumluluk yüklediğini düşünüyorum. Pek çok ödül kitaba değil yazara veriliyor bunu da kabul etme-niz lazım. Doğru kişi ve doğru kitaba ödül verilmesi gere-kir diye düşünüyorum.

Bana etkisi açısından, bir tembellik yaratmadı. O yazarlar-la birlikte adının anılması mutluluk veriyor. Daha iyisini ya-pabilmek için de şevk veriyor. İnsan takdir edilmek istiyor, takdir duygusu da devam edebilmek için dayanak oluyor.

◆ *Yeni proje ne?*

Kadim mesele babalar ve oğullarla ilgili bir roman olacak. Aslında çok önce yazıp bir kenara bıraktığım bir romandı. Bir gün tekrar döneceğimi biliyordum ama oturtamadı-ğım, yazarken sıkıldığım ve kendim sıkıldığım için okuya-nı siktığımı düşündüğüm yerler vardı. Dilini, sonunu, bağ-lantıları yeniden kurdum.

◆ *Aynı zamanda çocuk kitapları da yazıyorsunuz? Ço-cuk kitabı yazmaya nasıl karar verdiniz? Geçişler ve dili tutturmak zor değil mi?*

Kızım var. O çocukken ona masallar okuyorduk. Bir yer-den sonra okunacak masallar, hikâyeler bitti. Sonra hikâ-yeler uydurmaya başladık. İlk çıkış noktası orasıydı. Çocuk kitaplarında daha basit, çocuklara uygun biçimde anlatmaya çalışıyorum. Sanki dili tutturabiliyorsanız o ka-dar da zor değil diye düşünüyorum ama okuyanların ka-rar vermesi lazım.

Yeldeğirmeni Sanat'ta Barok Şöleni

Yeldeğirmeni Sanat'ta Barok Şöleni
Kadıköy Belediyesi Yeldeğirmeni Sanat
Merkezi'nde 3 Mart akşamı Barok Şöleni var!

Yeldeğirmeni Sanat “Çarşamba Klasikleri”nde 3 Mart akşamı Duo Lamente ile çok özel bir Barok Şöleni'ne yer veriyor. Türkiye'nin ilk yetişmiş kontrtenor sanatçısı Kaan Buldular ve dönem müziği çalışmalarına lavtalar içinde en geniş ses aralığına sahip olan archlute ile devam eden klasik gitar sanatçısı Hande Cangöğçe'nin kurduğu Duo Lamente, repertuvarında ağırlıklı olarak Fransız ve İtalyan Barok yapıtlara yer veriyor. Barok dönemde bestelenmiş Osmanlı Saray Müziği örneklerinin de seslendirildiği eserlerin kontrtenor ve archlute için düzenlemeleri de Kaan Buldular ve Hande Cangöğçe'ye ait.

10 Mart'taki “Çarşamba Klasikleri”nde ise piyanist ve orkestra şefi Can Okan, içinden geçtiğimiz zorlu salgın döneminde özel bir programa yer veriyor. Sanatçı, müziğin iyileştirici etkisini kanıtlarcasına önemli yapıtlar üreten J. S. Bach'ın başyapıtlarından biri olan “İyi Düzenlenmiş Klavye”nin 2. kitabından bir seçki seslendirecek. Keman ve çello ikilisi ViolinCello Duo ile vurmali çalgılarda konuk sanatçı Riccardo Marengi, 17 Mart Yeldeğirmeni Sanat konserlerinde yerli ve yabancı pop, rock ve film müziklerinin yanı sıra Bach, Vivaldi ve Paganini gibi klasik bestecilerin sıra dışı düzenlemelerini seslendirecek.

Selen Gülün

İsviçre basınında İngiliz şef Howard Griffiths'in “Genç yaşına karşın, enstrümanında ustalık düzeyine erişmiş ve şairtıcı yorum gücüne sahip bir müzisyen” şeklinde ifade ettiği Cem Babacan'ın piyano resitali 24 Mart'ta Yeldeğirmeni Sanat'ta.

Yeldeğirmeni Sanat “Caz Akşamları”nda 12 Mart'ta saksafon sanatçısı Barış Ertürk'ün triosu BAM sahne alacak. 19 Mart Cuma akşamı ise piyanist, bes-

Kaan Buldular-Hande Cangöğçe

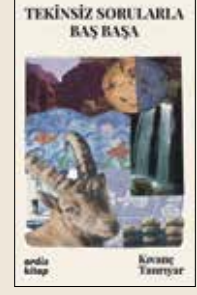
Can Okan

teci ve şarkıcı Selen Gülün'ün, 2015'ten bu yana Japonya yoğunluklu uluslararası platformlarda değişik müzisyenlerle gerçekleştirmekte olduğu duo konserlerin bir yansıması Yeldeğirmeni Sanat sahnesinde olacak.

Pandemi süresince alınan sosyal mesafe ve özenli sağlık tedbirleri çerçevesinde konserlerin başlama saati 18.00 olacak. 20-40 TL olan biletler <https://bilet.kadikoy.bel.tr/adresinden> ve konser günü Yeldeğirmeni Sanat gişesinden satın alınabilir. Gişe tel: 0216 337 0058

HAFTANIN PUSULASI KİTAP

Tekinsiz Sorularla Baş Başa

Araştırmacı yazar ve çevirmen Kıvanç Tanrıyar'ın öykü kitabı Tekinsiz Sorularla Baş Başa, Ardis Kitap etiketiyle raflardaki yerini aldı. İlk kitabı “Aykırı Cinsellikler” adlı edebiyat eleştirisinde erken

dönem Türkçe edebiyata odaklanan Tanrıyar, yeni kitabında ise okuyucuyu 16 öyküsüyle buluşturuyor. “Tekinsiz Sorularla Baş Başa” Kıvanç Tanrıyar'ın kurmaca türündeki ilk eseri olma özelliği de taşıyor. Pitoresk Öyküler ve Kendilik Öyküleri adlı iki bölümden oluşan kitap iç ürperten, karanlık, kasvetli bir dünya tasavvuru içeriyor. Yer yer masalsi kimi zaman da gerçeküstü bir anlatımla insan varoluşuna dair tekinsiz sorular sormaktan geri durmayan Tanrıyar'ın hikâyelerindeki ıssızlık, zaman ve mekân algısına direniyor. (Tanıtım Bülteninden) **Ardis Kitap / 120 sf / 28 TL**

Remzi Kitabevi'nden aldığımız bilgiye göre haftanın çok satan kitapları şunlar oldu:

- Var mısın? / Doğan Cüceloğlu / Kronik Kitap
- Empedokles'in Dostları / Amin Maalouf / Yapı Kredi Yayınları
- Parsel Parsel / Murat Ağrel / Kırmızı Kedi Yayınları

ALBÜM

Şenol Akdağ / Béveğiya Astaru

Yirmi yıllık müzik hayatını geride bırakan, özgün yorumuyla dikkat çeken Şenol Akdağ, “Béveğiya Astaru / Yıldızların Sesizliği” adlı ikinci albümünü Kalkan Müzik etiketiyle çıkardı. Albümde Türkçe ve Zazaca sekiz şarkı bulunuyor. Akdağ albümünü şöyle anlatıyor: “İçerisinde söz müziği kendime ait olan Béveğiya Astaru pirlirimin köyü Merge'de geçen bir olayı anlatıyor. Parçaların 3 tanesi Türkçe olarak yer alıyor. Albümde sanatçı – müzisyen ve ozan dostlarıma ait eserler de yer almakta. Albümün aranjmanlarını sevgili Ramazan Şirin'le birlikte çalıştık. Son bir yılını tamamen bu albüm çalışmasına ayırdım. Ama bu süre içerisinde siz dostlarımdan, dinleyicilerimden ayrı kaldığım üç aylık bir tutsaklık sürecim gelişti. Sonrasında gelişen süreçle birlikte nihayet albümüm şimdi dilden dile dolaşmak üzere sizlerle.”

Ruhu doyuran şarkılar:

- Bekledim / Ogün Sanlısoy & Ceylan Ertem
- Belli Olmaz / Cihan Mürtezaoglu
- Tomorrow is Beautiful / Pinhani

FİLM

Beyaz Kaplan

Netflix'te izlenebilecek “Beyaz Kaplan”, yoksul bir köylüden modern Hindistan'da başarılı bir girişimciye dönüşen Balram Halwai'nin yükselişinin hikâyesini anlatıyor. Kurnaz ve hırslı Balram, Amerika'dan yeni dönmüş Hindistan sosyetesinden Ashok ve Madam Pinky'nin şöförü olur. Tam bir hizmetçi olarak eğitilen Balram, zengin sosyetik efendileri için vazgeçilmezdir. Ancak bir ihanet gecesinde arından, her şeyi kaybetmenin eşliğine gelir ve bu eşitsizliklerle dolu sistemin içinde ayağa kalkarak yeni bir “efendi” olmak için mücadele verir. Aravind Adiga'nın ödüllü romanından Ramın Bahrani imzasıyla beyazperdeye uyarlanan Beyaz Kaplan (The White Tiger), karanlıktan aydınlığa geçmeye çalışan anti kahraman Balram'ın öyküsünü, çarpıcı bir sistem eleştirisiyle harmanlayarak seyircisine etkileyici bir Hindistan hikâyesi sunar.

Devlet Tiyatroları'ndan “KADIN” temalı yarışma

Devlet Tiyatroları, ‘Cumhuriyet’in 100. Yılında Kadın’ adlı oyun yazma yarışması düzenliyor

Devlet Tiyatroları'ndan yapılan açıklamaya göre kadının toplum içindeki yeri hakkında farkındalığı arttıracak olan yarışmaya başvurular başlarken, son başvuru tarihi ise 31 Aralık 2021 Cuma günü olarak belirlendi.

2021-2022 tiyatro sezonunda gerçekleştirilecek olan proje kapsamında “bilim, sanat ve savaşlarda kadınlarımız” adlı ayrı bir başlık oluşturulacak ve yazarlardan eserlerinde bilim ve sanat dallarında kahraman kadınların öykülerini tiyatroların kendi estetik araçları üzerinden ele almaları istenecek.

Yarışmaya yurt içinden ya da yurt dışından Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları veya Türkçe yazan yazarlar katılabilir. Eserlerin özgün olması gerekirken, öykü, roman, şiir, uyarlama eserler, kısa oyunlar ve çocuk oyunları değerlendirilme dışı bırakılacak.

Bir kişi yarışmaya en fazla bir eserle başvuru yapabilirken, eserlerde kullanılan dilin mutlaka Türkçe olması ve eserin öz, biçim ve üslup bakımından dramatik yazım tekniğinin gerektirdiği kurallar çerçevesinde kaleme alınmış olması gerekecek.

Yarışmaya katılan eserler Devlet Tiyatroları Edebi Kurul üyeleri tarafından tema, konu, dil, karakter, süre, dramatik oyun yazım tekniği, özgünlük ve amaca uygunluk açısından değerlendirilecek ve sonuçlar 27 Mart 2022 tarihinde Kültür ve Turizm Bakanlığı ve Devlet Tiyatroları resmi web adreslerinde ve kurumsal sosyal medya hesaplarında açıklanacak.

Dereceye giren oyunlar Devlet Tiyatroları repertuvar havuzuna alınacak ve birincilik ödüllü olarak 40 bin TL, ikincilik ödüllü 37 bin 500 TL, üçüncülük ödüllü 35 bin TL, 1. Mansiyon ödüllü 32 bin 500 TL ve 2. Mansiyon ödüllü olarak ise 30 bin TL verilecek.

Yarışmaya ilişkin usul ve esaslara ayrıca başvuru dilekçesinde www.dev-tiyatro.gov.tr adresinden ulaşılabilir.

‘Sinemanın ilk edepsiz Kadınları’ perdede

“Sinemanın İlk Edepsiz Kadınları” programı, 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'nde Beykoz Kundura'nın internet sitesinden çevrimiçi ve ücretsiz olarak erişime açılacak.

Program, Donald Trump'ın Hillary Clinton'a bir hakaret olarak sarf ettiği ve bir anda feminist hareketin sloganına dönüşen “Nasty Woman” (Edepsiz Kadın) sözünden ilhamla “Sinemanın İlk Edepsiz Kadınları” başlığında hazırlandı.

Küratörlüğünü Elif Rongen-Kaynakçı, Laura Horak ve Maggie Hennefeld'in üstlendiği, Gonca Feride Varol'un özgün müzikleriyle eşlik ettiği program, dönemlerinde meşhur olan ancak isimleri günümüze varamamış kadın komediyenlerin tabuları yıkan performanslarını hatırlarken, 20. yüzyılın başında sinemada etkin olan kadınların film endüstrisindeki rollerini yeniden değerlendirmek için fırsat sunuyor.

8 Mart'ta Kundura Sahne'de çevrimiçi olarak yayımlanacak söyleşi kapsamında, 1907 yapımı “La grève des nourrices”, 1910 yapımı “La pile électrique de Léontine”, 1912 yapımı “La fureur de

Mme Plumette”, 1912 yapımı “Amour et science”, 1913 yapımı “Zoé et la parapluie miraculeux” ve 1919 yapımı “Rowdy Ann” adlı kısa ve sessiz filmler gösterilecek.

“Sinemanın İlk Edepsiz Kadınları”nın konuşulacağı ve altı sessiz kısa filmin gösterileceği program online olarak izleyiciyle buluşacak

Fotoğraflarla

“KARANTİNA GÜNLÜKLERİ”

Yeni Sözler Fotoğraf Atölyesi, Karantina Günlükleri adlı online bir fotoğraf sergisi açtı. 19 Şubat'ta izleyicinin beğenisine sunulan sergide 62 fotoğraf yer alıyor.

17 fotoğrafının çalışmaları ile oluşturulan serginin küratörlüğünü Mehmet

Şirin Özten

Murat Şahin

Çağlar yapıyor. Çağlar, “Yaşamakta olduğumuz pandemi döneminde fotoğrafçılar olarak sokağa çıkıp ‘yakalayacağımız’ anları çekmek yerine karantina günlerinde kendi hallerimizi kimi zaman mizahi yaklaşımla, kimi zaman da ağır basan hüznün ve özlem duygularını yansıtarak fotoğraflamaya karar verdik.” diyor.

Sergide izlenecek fotoğrafların çoğunun öznesinin/modelinin de fotoğrafçısının da aynı kişiler olduğunu çünkü bir anlamda karantina günlerindeki “hallerini” oto portrelerle göstermeyi amaçladıklarını belirten Çağlar, teknolojinin de yardımıyla oluşturdıkları bu serginin, bir salondun izleyicileri ile kısıtlı kalmayıp, çok daha geniş coğrafyalara ve daha çok insana ulaşmasını hedeflediklerini belirtiyor.

Sergide eserleri olan fotoğrafçılar: Ahmet Ayhan, C. Caner Şavlı, Hasan Başaran, Meral Ataner, Murat Dağışan, Murat Şahin, Mürvet Turan, Nergis Gözgülü, Nihal Ciner, Nuray Cumbul Ayhan, Özge Yüksel, Rasim Rasimoğlu, Saadet Altın, Selma Birinci, Sevil Çetin, Sibel N. Erkenci, Şirin Özten

Sergi <https://fotografayenisozler.com> adresi üzerinden gezilebilir.

Bu resimler “sevgiye dair”

Bahariye Sanat İstanbul ve Bahçelievler Memorial iş birliğiyle “Sevgiye Dair Renkler” karma sergisi açılıyor. Sergi, resim, özgün baskı, ve fotoğraf alanlarında birçok sanatçıyı bir araya getirirken; aynı zamanda da sanatın iyileştirici gücünü vurguluyor.

Zeynep Nuray Atasagun

Sergide, Abidin Müslüm Baysal, Alev Dumlupınar, Aylin Ataç, Aynur Yalçın Sencan, Bekir Malgaz, Benan Çökökümü, Bilge Akon, Bilge Heper, Deniz Deniz, Ecevit Üresin, Gökçen Meryem Kılınç, Hatice Ketan, Nerkiz Akçura, Nihal Şenlier, Nur Ulubil, Perihan Altanlar, Saadet Bakır, Saba Çağlar Güneylü, Ümit Gezgün, Zehra Başgömez, Zeynep Ayda Tavil, Zeynep Nuray Atasagun'un resimleri yer alıyor.

Sergide yer alan eserler 25 Şubat-25 Mart arasında Bahçelievler Memorial Sergi Salonu'nda ve www.bahariyesanat.com adresinde izleyiciye açık olacak.

“Yaşamaya dört elle sarılmalı insan”

Ogün Sanlısoy'un yeni albümü “Yaşamaya Devam” müzik platformlarındaki yerini aldı. Sanlısoy ile Kadıköy'e, şarkılarına ve müziğe dair konuştuk

● Evin ARSLAN

Ogün Sanlısoy'un yeni albümü “Yaşamaya Devam” dinleyicileri ile buluştu. Sony Music etiketiyle çıkan bu albümde 11 parça yer alıyor. Ayrıca albümde Ceylan Ertem “Bekledim” şarkısı ile Sanlısoy'a eşlik ediyor. Albümün ilk klibinde Kadıköy'ün boş sokaklarına yer veren Ogün Sanlısoy ile müziğine ve albüme dair bir sohbet gerçekleştirdik.

● **Uzun zamandır gezemediğimiz sokakları “Kaldım İstanbul'da” klibinizde seyrediyoruz. Kalabalık olmasına alıştığımız Kadıköy sokaklarını, parklarını boş görüyoruz. Klibi çekmeye nasıl karar verdiniz?**

Yaşamaya Devam albümü bitip klip gündeme geldiğinde, ilk şarkı olarak “Kaldım İstanbul'da” adlı şarkıya karar verildi, klibin yönetmenliğini de benim yapmamla ilgili bir fikir birliği oluştu plak şirketim Sony Müzik ile yaptığımız toplantıda. 2015 yılında “Sen” adlı şarkımın klibinin yönetmenliğini de ben yapmıştım. Mekan olarak, benim çocukluğumun geçtiği Karamürsel Eğitim Merkezi Komutanlığında geçiyordu. Küçük ama farklı bir yerdi. İlk yönetmenlik denemem olmasına karşın güzel ve benim için çok anlamlı bir klip olmuştu. Fakat “Kaldım İstanbul'da” şarkısı İstanbul'da geçmeliydi ve çok büyük bir şehirden bahsediyorduk. Başta biraz bu işin altından kalkmak konusunda tedirgin oldum. Şarkının sözlerine uygun olarak yalnızlık, boşluk, sakinlik temaları öne çıkıyordu. İstanbul kalabalık bir şehir ve sakin bulmak pek mümkün değil. Fakat pandemi koşullarından dolayı hafta sonu uygulanan sokağa çıkma

yasakları hayal ettiğim sahneleri çekmeme yardımcı olabilir diye düşündüm ve klibin görsel kurgusunu bunun üzerine planladım. Hemen daha önce birlikte çalıştığım Goril Film ile temasa geçip toplantılar yaptık ve sokağa çıkma yasağı olduğu günlerde çalışabilmek için gerekli izin ve şartları hazırlamaya başladık.

● **“Kaldım İstanbul'da” kelimesi bir şehirde sıkışmışlığı da ifade ediyor sanki. Ama albüm “Yaşamaya Devam” parçasıyla sonlanıyor. Ne kadar kötü günler geçse de umutla sona eriyor hikaye sanki. Siz ne düşünüyorsunuz?**

İstanbul ilginç ve çok güzel bir şehir, her ne kadar özellikle son 20 yıldır hoyratça davransak da, kaldırılabileceğinin çok üzerinde bir nüfusla yüklensek de, gereken özeni yıllardır göstermesek de, hala kendine aşık eden ve ağlarına takılıp terk edemediğimiz bir şehir. Çok kez trafiğinde, sorunlarında bunalıp başka yerlere yerleşmeye karar verseniz de, başka şehirlerden buraya gelip tekrar memleketine dönmeyi düşünseniz de bir türlü kurtulamazsınız. Tekrar denemeye iter sizi. En kötü anda bile bir umut yaratmalı da zaten insan. Daha iyi olacak, daha güzel günler gelecek diye umut edip, enseyi karartmadan işine ve yaşamaya dört elle sarılmalı.

DAHA İÇE DÖNÜK PARÇALAR

● **Aslında “elektrikli bir albüm”**

yapma fikriniz vardı sanırım ama daha sonrasında akustik bir albüm yapmaya karar verdiniz. Bunun bir sebebi var mı? Akılunuzdaki albümü yapmayı düşünüyor musunuz daha sonra?

Yeni grubum ile 2020 başında çalışmaya başladık. Konserler yaparken, bir yandan yeni albüm için çalışmalar yapcaktık, hemen sonrasında daha önce 2012 yılında yaptığım akustik projenin devamını yapmayı planlamıştım. Fakat salgın dönemi başlayınca, yasaklar, önlemler derken görüşmek ve provalar yapmak zorlaştı. Ben de nispeten daha kolay hayata geçirebileceğimiz akustik projeyi öne almaya karar verip, evimde hazırlıklara başladım.

● **Albümünüzde yedi yeni, dört eski parçanın akustik bulunduğunu. Özellikle dört parçayı albüme eklemek sebebiniz var mı? Özel bir anlamı var mı sizin için o parçaların?**

Akustik 2012 albümümde, 11 eski şarkımın akustik versiyonu, bir tanesi Özlem Tekin ile düet olmak üzere iki yepyeni şarkı ve üç tane de enstrümantal kısa parça koymuştum. Bu albümü de bir nevi o albümün devamı gibi düşündüm fakat bu kez dört eski şarkı, bir tanesi Ceylan Ertem ile yaptığımız düet, bir tane de müziği Melih Kibar, sözleri Çiğdem Talu'ya ait “Hep Böyle Kal” adlı şarkının akustik bir yorumu olmak üzere 11 şarkıdan oluştu. Eski dört şarkıyı belirlerken akustik olarak güzel olabilecek şarkıları seçtim öncelikle, bunların demolarını yapıp en beğendi-

ğim dört taneye karar verdim.

● **Albümünüzün hazırlığı salgında gerçekleşti. Salgının albümünüze etkisi nasıl oldu sizce?**

Konserler iptal olup, evde kalma zorunluluğu başlayınca, evde yapılabilecek en iyi şey müzikle uğraşmak oldu. O sıkıntılı zor günler, üretim ile geçti. Sağlığın önemi, nefes almanın kıymeti, sevdiğimiz insanların durumları ile ilgili endişelerimiz, çoğumuz için hayatı ve elimizdeki kıymetini tekrar sorgulamamıza sebep oldu. Daha agresif ve daha sert şarkılar yerine başta “Yaşamaya Devam”, “Mavi Gökyüzü” gibi şarkılar ve daha içe dönük şarkılar yapmama sebep oldu. Duyum olarak da daha kolay dinlenebilir ve temiz bir sound arayışına yöneltti.

MÜZİĞİN İÇİNDE 30 YIL

● **Senelerdir müzisyenlik yapıyorsunuz ve rock müzik denildiğinde akla gelen isimlersiniz. Geriye dönüp baktığınızda bunca senenin müziğe bakış açınızda bir şeyleri değiştirdiğini düşünüyor musunuz?**

Çok teşekkür ederim. İçinde yer aldığım ilk yayınlanmış albüm Trail Blazer yayınlanalı neredeyse 30 yıl, solo albümüm yayınlanalı 22 yıl olmuş. Türkiye’de neredeyse her şehre gittim, yurtdışı turne deneyimlerim oldu. Ne mutlu ki gençken hayalini kurduğum şeyleri yaşama şansım oldu. Çok uğraştım, hiç vazgeçmedim. Kızdığım, küstüğüm, inancımı yitirmeye çok yaklaştığım dönemler olsa da hep tekrar denedim. İlk solo albümden beri farklı şeyler yaptım, farklı tarzlar denedim, farklı müzik tarzlarını harmanlayarak sunmaya çalıştım. Yapılacak eleştirileri tahmin etsem de göğüs germeye hep hazır oldum. Başta anlamayanlar sonra anladılar. Ayrıca genç arkadaşlardan aldığım duymalara göre çok kişiye de örnek olup, ilham vermişim. Bunlar geri dönüp bakınca çok değerli benim için. Ben müziğe çok dar açıdan bakmamaya çalışırım hep, farklı ve riskli şeyleri denemekten de çekinmedim.

● **Ekleme istediğiniz bir şey var mı?**

2022 yılında daha sert bir albüm sözüm var dinleyenlerime, onu da eklemek isterim.

“Kadıköy, evimde hissettiğim yer”

● **Kadıköy'den de manzaralar izliyoruz klipte. Bir müzisyen olarak Kadıköy ile bağınız nasıl? Kadıköy'ün sizin için önemli bir yeri var mı?**

Aslen anne ve baba tarafından İstanbullu olsak da, 10 yaşına kadar babamın mesleğinden dolayı farklı şehirlerde bulunduk. 80'lerin başında babam emekli olunca, Kadıköy Feneri yolu'na taşındık. Ben ortaokul ve liseyi Fenerbahçe Lisesi'nde okudum. Bir dönem Avrupa Yakasında otursam da hala Kadıköy'de yaşıyorum. Çocukluğum, gençliğim burada geçti. Klipte kullandığım çok yerin benim kalbimde, hafızamda çok değerli anıları vardır. Çekimlerde en zorlandığım kısım da, bu yerleri boş, gençliğimin geçtiği mekanları kapalı görmek oldu. İstanbul'da en sevdiğim ve kendimi evimde hissettiğim yerdir burası.

Pandemide el işine “SARDIK”

Yasaklarda evde bunalan insanlar kendilerine farklı hobiler aramaya başladı. Özellikle son zamanlarda örgü, boyama ve sanatsal aktivitelere ilgi arttı

● Simge KANSU

Pandemiyle birlikte getirilen sosyal kısıtlamalar nedeniyle vaktinin büyük bir bölümünü evde geçirenler çeşitli hobiler edinmeye başladı. Özellikle evde üretkenliğini ve el becerisini artırmak isteyenler boyama, örgü gibi çeşitli aktivitelere yöneliyor. Ayrıca uzmanlar evde hobi edinmenin stresi azalttığını ve ruhsal açıdan kişiyi beslediğini vurguluyor.

Peki Kadıköy'deki hobi mağazaları bu gidişattan memnun mu? Onlara sorduk.

“ÖRGÜ ÖRMEK STRESİ AZALTIYOR”

Kadıköy'de bulunan Elish Yün Evi mağaza işletmecilerinden Arzu Yeneler, el işine artan taleple birlikte malzeme fiyatlarında da bir artış yaşandığını söylüyor. Yeneler şöyle devam ediyor: “En büyük talep internet üzerinden yapılan satışlarda yaşanıyor. Kısıtlamalar sebebiyle 65 yaş ve üzeri müşterilerimiz gelemediği için bir yakınına göndererek alışverişini yapıyor. Hanımlarımız zaten hep marifetliydi ancak bu dönemde biraz daha fazla bu işlerin üzerine düştüler. Hatta daha önce hiç el işi yapmamış insanlar da örgü örmeye başladı.

Evde el işiyle uğraşmak ruh sağlığı açısından büyük önem taşıyor. Çünkü salgınla birlikte hepimizin stresi de arttı. Stres atmanın en doğal yolu evde kendimize bir hobi edinmektir. Herkes örgüyle uğraş-

mak zorunda değil müşterilerimiz arasında panç yapan, oya ve dantel işiyle uğraşanlar da bulunuyor. Ayrıca el işine yeni başlayıp ilerleme kaydıktan sonra ürünlerini satın gelir elde eden çok insan var. El işi birçok kadını için gelir kapısı oldu”

“YETENEKTEN ZİYADE İSTEK OLMALI”

Korona virüsü süreciyle birlikte insanların hobi malzemelerine olan ilgisinin giderek arttığını söyleyen Kadıköy Hobi Sanat Mağazası sahibi Mehmet Yürüdü ise, “Evde karantınada kalan birçok kişi çeşitli hobilerle uğraşarak kendisini rahatlatıyor. Geçtiğimiz yıllara baktığımızda ilginin giderek arttığını görmek mümkün” diyor ve devam ediyor: “Kadıköy'de sanat her zaman vardı sadece bir tık daha ileri taşındı. Merakı olmayan insanlar çevresin-

den etkilenecek sanata daha çok yönelmeye başladı. Özellikle boyama işine merak salan müşterilerimiz banyosundaki bir kaloriferi veya yerde bulunan bir parkeyi bile boyayabiliyor. Bu işlerde yetenekten ziyade istek olması çok daha önemli bir husus. İnsanlar kendi mevcut yeteneklerini çalışarak geliştirebilirler. Amacımız sadece para kazanmak değil bu işlere ilgisiz olan bireyleri teşvik yoluyla sanata kazandırmak da. Evde telefon, tablet vb. teknolojik aletlerle vakit geçirmek yerine teknolojiyi bir kenara atarak sanatla vakit geçirip yaratıcılığımızı geliştirmek daha verimli olacak.”

Yürüdü, pandemi döneminde işlerinin açılması ise, “Biz herkesin iyi olmasını istiyoruz maalesef lokantacı, esnaf vb. birçok arkadaşımız zor durumda.” diye yorumluyor.

“AÇLIKTAN BEBEĞİNİ EMZİREMİYEN ANNELER VAR”

Derin Yoksulluk Ağı'nın kurucularından Hacer Foggo, “20 yıldır güvencesiz insanlarla çalışıyorum, bugünkü gibi bir yoksulluk hiç görmedim. Yeni doğum yapan birçok kadının sütü beslenemediği için kesiliyor, anneler bebeklere hazır çorba içirmek zorunda kalıyor” diyor

● **Leyla ALP**

Bundan bir yıl önce korona virüsü ilk gündeme geldiğinde “virüs zengin- fakir ayırmıyor herkesi eşitliyor, herkes için aynı tehlike söz konusu” denmişti. Lakin durumun pek de öyle olmadığı kısa sürede anlaşıldı. Küçük esnaftan, müzisyenlere, güvencesiz çalışanlardan, “evde kal” çağrılarına rağmen çalışmak zorunda olanlara kadar pek çok kesim pandemiden farklı ve çok daha derin bir biçimde etkilendi ve etkilenmeye devam ediyor. İki hafta önce konuştuğumuz iktisatçı ve eski vekil Nesrin Nas'ın da belirttiği gibi pandemi mevcut krizi ve yoksulluğu derinleştirdi. Çocuk bezi, mama gibi temel ihtiyaçlar bazı evlere hiç giremez oldu.

Bu süreçte harekete geçen Derin Yoksulluk Ağı, yoksulluğu katmerlenen ailelere destek oldu. Ağın kurucularından Hacer Foggo ile pandeminin başından beri yaptıkları çalışmaları ve yaşadıklarını konuştuk.

● **Derin yoksulluk derken neyi kast ediyorsunuz?**

Derin yoksulluk; hiçbir sabit geliri olmayan insanların gıda, sağlık, eğitim, barınma gibi dört temel ihtiyaca erişmek için çalışması ve bu dört temel ihtiyaca aynı anda ulaşamaması demek. Yani birine eriştiğinde ötekine erişemiyor. Bu yoksulluk insanların çocuklarına da devrediliyor. Nesilden nesile devam eden bir kronik yoksulluk diyebiliriz.

● **Türk-İş'in 4 kişilik bir aile için açıkladığı açlık sınırı 2 bin 651 lira, yoksulluk sınırı da 8 bin lira. Derin yoksul dediğimiz insanlar için bu rakamlar bile yüksek mi?**

Derin yoksulluk dediğimiz ve bizim desteklediğimiz insanların sabit geliri yok. Bir sınıfa da ait değiller. Böyle olunca hesaplama da zor. Bir kağıt toplayıcıyı düşünün; pandemi öncesi günde 50 lira kazanıyorsa bugün 20-30 lira kazanıyor. Zaten günlük çalışan insanlar oldukları için çalışmadığında aç kalan insanlar. O yüzden sendikaların açıkladığı açlık sınırına bu insanların ulaşması mümkün değil. Ellerine ayda 2 bin lira bile geçmiyor. Pandemi öncesi bir şekilde hayatlarını idame ediyorlardı. Evde kaldıkları zaman hiçbir şey alamaz duruma geldiler.

● **“ARTIK KOMŞUDA DA YOK”**

● **Pandemiyle birlikte bu durumdaki insanların hayatında neler değişti?**

Sağlık Bakanı 11 Mart'ta “evde kalın” çağrısı yaptı, insanlar bizi 13-14 Mart'ta arayıp “evde gıda yok” demeye başladılar. Ben uzun dönem bu mahallelerde çalıştım fakat bu dönem, pandemi benim için de çok edici bir durumdu. Bu kadar hızlı etkileyeceğini düşünmemiştim. Bu mahallelerde dayanışma kültürü vardır. İnsanlar örneğin yağ bittiyse komşudan alır. Artık komşuda da yoktu.

● **Ve bu süreçte Derin Yoksulluk Ağı devreye girdi. Bu dayanışma ağı ne zaman, nasıl kuruldu?**

Derin Yoksulluk Ağı kent yoksulluğu alanında yoksul mahallelerde hak temelli çalışmalar yapan bir dayanışma ağı. 2016 yılında özellikle çocuklar, gençler ve kadınlar için Çimeney isimli bir merkezimiz vardı. Orada sosyo-ekonomik olarak risk altında olan çocuklar ve annelerle çalışmaları yapıyorduk. Çocuklar okul sonrası Çimeney'e geliyor ders çalışıyor, sosyal etkinlikler yapıyordu. Bu çocukların 25'i Anadolu Lisesi'ni kazandı, üniversiteyi kazananlar oldu. Pandemi öncesinde gönüllülerle derin yoksul dediğimiz sabit geliri olmayan ailelerle ilgili bir çalışma yap-

YÜZDE 12'NİN HİÇ GELİRİ YOK

Derin Yoksulluk Ağı'nın, İstanbul'un 12 ilçesinde 103 aile ile yaptığı araştırma sonuçlarına göre temel gıda ve hijyen maddelerine erişemeyen aileler özellikle çocuk ve bebek beslenmesi, hasta bakımı, minimum temizlik ihtiyaçlarının giderilmesinde ciddi sıkıntılarla karşılaşılıyor. Araştırmadan önce çıkan carpıcı sonuçlar şöyle:

● Her 100 hanenin 56'sında 5 ila 8 kişi yaşıyor; hanelerde çalışanların yalnızca yüzde 18'inin düzenli bir işi var. Düzenli geliri bulunmayanların yüzde 64'ü günlük işlerde çalışırken yüzde 12'sinin hiçbir geliri bulunmuyor.

● Günlük ve güvencesiz işlerde çalışan nüfusun yüzde 42'sini kağıt, hurda, naylon toplayıcılar oluştururken, bunları yüzde 15'le tekstil işçileri, yüzde 8'le temizlik işçileri, yüzde 7 ile seyyar satıcılar ve çiçekçiler ve yüzde 3'le de müzisyenler takip ediyor.

● Tüm bu kişilerin aylık gelir ortalaması 700-800 TL arasında. İş kazaları ve meslek hastalıkları gibi alanlarda güvencesi olmayan bu çalışanların yüzde 98'inin herhangi bir meslek örgütüne üyeliği de bulunmuyor.

● Hanelerin yüzde 6'sında yalnızca ‘çocuklar’ çalışıyor; yüzde 7'sinde hiç kimse çalışabilecek durumda değil. Yetişkinlerle birlikte çalışmak zorunda olan çocukları da katınca çocuk işçilik oranı yüzde 13'lere kadar çıkıyor.

● Araştırmaya katılan kişilerden yüzde 67'si günlük işlerde çalışıp pandemi döneminde çalışmadığını belirtirken yüzde 16'sı işten çıkarıldığını, yüzde 10'u ücretsiz izne çıkarıldığını ve yalnızca yüzde 6'sı iş durumunda bir değişiklik olmadığını belirtiyor.

● Araştırmaya katılan hanelerde 0-10 yaş arasındaki çocukların oranı yüzde 72. 103 hanenin 97'sinde ise 18 yaş altında en az 1 çocuk bulunuyor.

● 100 kişinin 39'u temiz işine suyuuna erişemiyor; 5 hanenin 1'inde çamaşır makinesi, 10 hanenin 1'inde buzdolabı yok.

● 100 kişinin 14'ü gıdaya hiç erişemiyor; yüzde 49'u belirli besin gruplarına ulaşamıyor; yüzde 53'ü daha fazla öğün atlıyor.

● Yüzde 74'ü bebeklerine bez ve mama alamıyor; yüzde 65'i maske ve kolonyaya erişemiyor

● Yalnızca 10 kadının 2'si hijyenik pet ihtiyacını karşılayabilir durumda.

maya başlamıştık. Pandemi başlayınca dayanışma ağını kuralım dedik. Ve bu ağ harekete geçti. 18 Mart'ta evlere gıda göndermeye başladık. Bugüne kadar 2 bin 500 aileye gönüllü destekçiler sayesinde gıda göndermeyi başardık. O evde yaşayan bireylerin ihtiyaçlarına göre bir alışveriş listesi düzenledik. Gönüllü destekçilerimiz bu ihtiyaçları internette alıp gönderdi. Tabii sadece gıda değil, bazı evlerde internet yoktu, internet bağlatık. Çocuklar için tablet gönderdik. Soba aldık. Bu süreçte çok dramatik şeyler yaşandı. Çok zor günlerdi, ama bu sorun bitmedi, devam ediyor ve maalesef azalması, önlem alınması gerekirken gittikçe derinleşen bir yokluk durumu var.

● **“SÜTÜ KESİLEN ANNELER VAR”**

● **Destek sırasında nelerle karşılaştınız? Sizi şaşırtan ya da derinden etkileyen şeyler nelerdi? Nesrin Nas ile konuştuğumuzda bu dönemde çocukların zayıfladığını, bezlerinin büyük geldiğini anlatmıştı.**

Evet, o anneye ben görüşmüştüm. Beş numara bez değil mi diye sordum. Çocuklar büyüdüğü için bez numarası değişir. “Beş numarayı ama

dört gönder zayıfladı.” dedi. Şu anda da yeni doğmuş bebekler var ve anne sütü alamıyorlar. Beslenemediği için sütü kesilen anneler var. Mama da alamıyorlar ve küçük bebeklere market sütü, hazır çorba içirmek zorunda kalıyorlar. Örneğin 65 yaş üstü insanlara “siz evde kalın biz alışverişinizi yapacağız” dendi ama bu insanlar sosyal güvencesi olan, emekli insanlardan oluşmuyor. 65 yaş üstü kağıt toplayıcısı karı koca 30'uncu gün bize ulaştı. Bu kadar zamandır ne yiyip içtiklerini sorduk “bakkala yazdırdık” dediler. 30 gün boyunca sadece 170 liralık peynir, ekmek, zeytin alarak yaşamışlar. Bu korkunç bir şey. Bir sürü insan kirasını ödeyemediği için ev değiştiriyor. Akrabasının yanına, çocuklarının yanına taşınan var. Sokakta yaşayan insanların sayısı çok arttı, şu anda gizli bir evsizlik sorunu da yaşanıyor. Yoksulluğun getirdiği yalnızlık ve kaos var.

● **Yani bu dönemde bu insanların birinci kaygısı “bir yerden virüs kapar mıyım” değil “gıdaya nasıl erişirim” oldu.**

Evet aynı zamanda bu mahallelerde korona vakası da çok. Hastalanlar da karantina biter bitmez sokağa çıkmak zorunda kaldı çünkü hasta olan ailelere dahi düzenli gıda gönderilmedi.

● **“ÇOCUKLAR ÇALIŞMAYA BAŞLADI”**

● **Sizin Kasım 2020'de açıkladığınız bir rapor var. Bu raporda çok carpıcı sonuçlar ortaya konuyor. Biraz da bu rapordan bahsedebilir misiniz?**

Araştırmanın saha görüşmeleri 103 katılımcı ile yapıldı. Mesela hangi en temel ihtiyaçlarını sorduğumuzda yüzde 78'i gıda dedi. Sadece market çöplerini, pazardan kalan sebze meyveleri toplayarak gıdaya erişen aileler var. Mesela bir anne “market çöplerini toplamaya başladık ama korkuyoruz da” demişti. O dönemde benim gördüğüm bir aile çöpten doğum günü pastası alıp çocuklara götürmüş ve zehirlenmiş. Bir anne de market çöplerinden bir et bulmuş. “Götdürdüm, besmele çekip yıkadım, pişirip çocukları önüne koydum.” dedi. Okullarda uzaktan eğitime geçildi. Fakat bu ailelerin evinde internet yok, tabletleri yok. Uzaktan eğitim bu çocukları okuldan tamamen kopardı. Bizim gördüğümüz ailelerin çocuklarının yüzde altısı ev geçindirmeye başladı. Gıdaya erişmek için çalışmaya başladılar. Türkiye genelinde bir milyondan fazla çocuğun önümüzdeki dönemde okulu bırakacağını tahmin ediyorum.

● **Uzaktan eğitim olması için evde internet, tablet olması yanında bir de elektrik de olması gerekiyor. Anladığım kadarıyla bu insanlar için evde elektrik olması bile lüks.**

Çok sık elektrik kesilmesi yaşanıyor. Özellikle Anadolu yakasında çok fazla elektrigi kesilen ev var. Bir sürü aileye şirketin avukatlarından mesajlar gönderiliyor. Mesele bir evde karı-koca koah hastası ve oksijen makinesi kullanıyorlar fakat faturayı ödeyemedikleri için elektrikleri kesilmiş. Komşudan elektrigi almaya başlamışlar, komşu da korona olmuş, ondan da alamaz duruma gelmişler. Bizim rapor için gördüğümüz 103 handeden 49'u bebek bezi ya da maması kullanıyor ve bu ailelerin yüzde 74'ü bebek bezi almakta zorlandı. Alanlar da bakkallardan taneyle alıyor. Yüzde 20'si hiç alamadı.

● **Peki ne yaptılar?**

“Bırakıyorum çocuk öyle geziyor sonra temizliyorum.” diyor. Ya da poşet bağlayan anneler var. Anneler “bizim aç kalmamız önemli değil, bir şekilde idare ederiz ama çocukların aç kalmasına dayanamıyoruz.” diyorlar. Anneler için çok travmatik bir mesele. Çocuk çünkü sizden oyuncak istemiyor, başka bir şey istemiyor yemek istiyor. Bu en temel ihtiyaç. Oyuncak istediği zaman ‘param yok’ diyebilirsiniz ama yiyecek için bunu diyemezsiniz.

● **“YOKSULLUK ‘YOK’ DEYİNCE YOK OLMUYOR”**

● **Öte yandan hükümet sosyal yardımların düzenli olduğu ve kimse-nin aç uyumadığı yönünde açıklamalar yapıyor.**

Ben bu konuşmaların sadece iyi bir dilek olduğunu söyleyebilirim. Yoksulluk yok deyince keşke yok olsa ama olmuyor. Her şey ortada, herkes her şeyi biliyor.

● **Dayanışma ağları, derneklerin çalışmaları ile ilgili “yoksulluk böyle bitmez, bunlar sadece pansuman olur, oysa bu bir sistem sorunu” türünde değerlendirmeler var.**

Bu tür değerlendirmeler yapan arkadaşlarımızın hiç biri yokluğu, yoksulluğu tanımlıyor. Bu mahallelere hiç gitmemiş, gittikleri zaman da alan-veren ilişkisi kurmuş. Verdikleri her işi bu insanların kabul etmesini istemişler. Aslında bu arkadaşların kafasında keskin bir sınıf ayrımı var. Niye bu insanlar bir kısır döngü içinde diye düşünmemişler. Ben 20 yıldır bu alanda çalışıyorum, bu kadar derin bir yoksulluk görmemişim. Bu kadar derin yoksulluk yaşamalarına rağmen insanların ne kadar dirayetli olduklarını gördüm. Aramızda büyük bir eşitsizlik var. Bir sürü hakka biz ulaşıyoruz ama bu insanlar ulaşamıyor. Önce eşit duruma gelelim, ondan sonra konuşabiliriz. Eve gazetenin girmesinin lüks olduğu, internetin, akıllı telefonun olmadığı evlerden söz ediyorum. Sadece akşam çocuğun önüne koyacağı yemeğe odaklanmış insanlardan söz ediyorum. Biz o sokaklarda, evlerde bir şey değiştirmeye çalışıyoruz.

● **Pandemi hâlâ devam ediyor ve öyle görünüyor ki nisan-mayıs ayına kadar sokağa çıkmaya kısıtlamaları devam edecek. Bu döneme ilişkin temel önerileriniz neler?**

Pandemiyle birlikte hepimizin hayatında değişiklikler oldu, hepimiz yoksullastık. Yerel yönetimlerin kendi ilçesi, kendi köyünde yoksullukla ilgili hızlıca bir çalışma yapması bu insanlara ulaşması ve ihtiyaçlarını tespit etmesi ve hızlıca önlemler alması gerekiyor. Çünkü bu yapılmadığında yoksulluk da bütçe yükü de artacak. Şu anda da her ailedeki her bireyin ihtiyacı göz önüne alınarak destek verilmesi gerekiyor. Yani bir evde bir bebek varsa mama ve bez ihtiyacının giderilmesi, yatalak varsa hasta bezinin karşılanması gerekiyor. Devletin sosyal güvencesiz insanlara sabit gelir desteği vermesi gerekiyor. Yoksa burdan başka türlü çıkamayız.

● **Son olarak sizi kim, nasıl destekleyebilir?**

İnternet sitemiz <https://derinyoksullukagi.org> üzerinden veya sosyal medya hesaplarımızdan takip edebilir, destek için bizimle iletişime geçebilirsiniz. Ama mesele sadece bizi desteklemek değil, oturduğunuz evin alt katında, karşısında, köşesinde bütün bu anlatıklarımızı yaşayan insanlar var. Muhtara ya da devlet okuluna gidip “desteğe ihtiyacı olan var mı?” diye sorabilirsiniz mutlaka olduğunu göreceksiniz. Biz Derin Yoksulluk Ağı'nın destekçilerinin artmasını istiyoruz ama aynı zamanda bu dayanışmanın yaygınlaşmasını da istiyoruz. Mesele sadece bizim ağıımız değil, her yerde yaygınlaşsın.

İSTANBULLU'NUN yüzde 57.1'i geçinemiyor

İstanbul İstatistik Ofisi raporuna göre İstanbulluların yüzde 57.1'i geçinecek kadar para kazanamıyor. Borç alarak yaşıyor, kredi kartlarının sadece asgari ödemesini yapabiliyor

İBB İstanbul Planlama Ajansı bünyesinde faaliyet gösteren İstanbul İstatistik Ofisi, İstanbul'un nabzını tutan “İstanbul Barometresi”nin dördüncüsünü yayınladı. İstanbul halkının ev içi gündeminden duyduğu durum seviyelerini, ekonomik tercihlerinden iş memnuniyetlerine kadar birçok başlıkta yapılan araştırma, 25 Ocak 2021 – 8 Şubat 2021 tarihleri arasında, 741 İstanbul sakini ile telefon üzerinden görüşülerek hazırlandı.

● **BORÇLA GEÇİNİYORLAR**

“İstanbul Barometresi Ocak 2021 Raporu”nda ulaşılan sonuçlar şöyle:

● Türkiye ekonomisinin yakın dönemde kötüleşeceğini düşünen katılımcıların oranı, geçen aya göre artarak yüzde 50.8'e yükseldi.

● Katılımcıların yüzde 57.1'i, Ocak ayında geçinecek kadar para kazanamadığını belirtirken, yüzde 39.8'i geçinecek kadar para kazanabildiğini söyledi.

● Araştırmaya katılanların yüzde 45.3'ü borç aldığını; yüzde 3,8'i borç verdiğini; yüzde 2,2'si hem borç verip hem borç aldığını belirtti.

● Kredi kartı kullandığını belirten katılımcıların yüzde 31'i, kredi kartı borcunun tamamını ödeyemediğini; yüzde 42,9'u ise asgari tutarı ödediğini belirtti. Katılımcıların yüzde 18,7'si hiç ödeyemediğini, yüzde 5,3'ü asga-

ri-tamamı arasında bir tutar ödediğini, yüzde 2,1'i ise asgariden az tutar ödediğini kaydetti. Ekim, kasım ve aralık ayları ile karşılaştırıldığında, kredi kartı borcunun tamamını ödeyenlerin oranında düşüş var.

● Katılımcıların yüzde 23.7'si işten çıkarılma korkusu duyduğunu, yüzde 7,8 kısmen böyle bir korkuya sahip olduğunu, yüzde 68.5'i işten çıkarılma korkusu duymadığını söyledi.

● İş arayanların yüzde 60.6'sı, iş arayıp bulamayanların ise yüzde 58.3'ü, yakın zamanda iş bulacağına inanmadığını ifade ediyor.

● **YAŞAM MEMNUNİYETİ AZALDI**

● Ocak ayında, İstanbulluların stres seviyesi yüzde 7,5, kaygı seviyesi 7,2 ölçüldü. Kadınların stres seviyesi 8 iken, erkeklerin stres seviyesi 7,1 oldu.

● Yaşam memnuniyeti seviyesi geçen aya göre azalarak yüzde 4,4 olarak belirlenenin mutluluk ve huzur seviyesi de bir önceki aya göre azaldı.

● Araştırmaya göre ocak ayında, geçmiş üç aya göre, aile ortamında tartışma arttı. Katılımcıların yüzde 35'i, ocak ayında yüksek sesli bir tartışmaya girdiğini belirtirken, tartışmaların yüzde 54,9'unun aile ortamında gerçekleştiği tespit edildi.

● **İstanbul Barometresi, Ocak 2021 bulgilerine <https://istatistik.istanbul/> adresinden ulaşabilirsiniz**

Türkiye, 1 MART'TA “AÇILMAYA” hazırlanıyor

Sağlık Bakanı Fahrettin Koca, normalleşme sürecinin 1 Mart'ta başlayacağını duyurdu. Kademeli olarak normalleşme gerçekleşecek ancak kafe ve restoranların nasıl açılacağı hala belirsiz

● **Fırat FISTIK**

Sağlık Bakanı Fahrettin Koca, Türkiye'de Covid-19 ile mücadele kapsamındaki normalleşme sürecinin 1 Mart'ta başlayacağını duyurdu. Bakan Koca, Twitter'dan yaptığı açıklamada, “Normalleşme adımlarını titizlikle çalışıyoruz. Yerde karar dönemi ile kademeli normalleşeceğiz. 1 Mart itibarıyla süreç belirlenen kriterler çerçevesinde dört risk seviyesinde Valilerimizin başkanlığındaki il hıfzıssıhha kurullarımızla başlayacak.” dedi.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, ise son kabine toplantısının ardından Bakanlığın belirlediği kriterler doğrultusunda illeri dört gruba ayıracağını duyurmuştu. Bunun üzerine illerin “düşük”, “orta”, “yüksek” ve “çok yüksek riskli” olarak ayrılmasına karar verildi. Cumhurbaşkanı Erdoğan, açıklamasında ayrıca, “Hafta sonu uygulamasından başlayarak, sokağa çıkma sınırlamasını da illerimizdeki vaka, aşılama ve diğer ilgili kriterlere göre aşamalı şekilde kaldırıyoruz. Burada önemli olan vaka sayısının tüm illerimizde sürekli azalmasıdır. Vatandaşlarımız bu konuda ne kadar dikkatli olur, ne kadar hassas davranır, kendi illerindeki görünümü ne kadar iyileştirirlerse normalleşme takvimi de o derece hızlı ilerleyecektir.” diye konuştu.

Şu anda belirsizlik devam ederken, normalleşmede ilk tercihin hafta sonu uygulamasına dair olacağı tahmin ediliyor.

KAFE VE RESTORANLAR NASIL AÇILACAK?

Sağlık Bakanı Fahrettin Koca ayrıca, kapalı olan restoran ve kafelerde de normalleşmenin gündemlerinde olduğunu belirtmiş ve şunları söylemişti: “Salgının seyri bunu belirleyecek. Mart ayından itibaren,

iller bazında vaka sayısına göre bir takım kısıtlamaları kaldırmak gevşetmek ya da artırmak gerekebilir. Bunu Bilim Kurulu çalışıyor. Önümüzdeki birkaç hafta içinde açıklanmış oluruz. Bölgesel bazda iller bazında bazı kısıtlamaları gevşetmek mümkün olabilir. Öneri olarak bunu sunacağımızı söyleyebilirim.”

Kafe ve restoranların, mart ortasından itibaren belli kurallarla açılması planlanıyor. Alınan kararlar birlikte kafe ve restoranlara HES kodu ile giriş yapılabilecek. İç ve dış mekanların kullanımı farklı olacak. İç mekanda kapasitenin en fazla yüzde 30'u, dış mekamlarda ise yüzde 50'si hizmete açılacak. Bir diğer iddiaya göre kafe ve restoranlarda müşterilere 45 dakikalık oturma sınırlaması getirilecek.

İstanbul için açıklama yapan İstanbul İl Sağlık Müdürü Prof. Dr. Kemal Memişoğlu da İstanbul'un 1 Mart'tan itibaren kısıtlamanın azaltılmasına hazır olduğunu söyledi.

OKULLAR DA AÇILIYOR

Kafe ve restoranların yanı sıra okullar da açılmaya hazırlanıyor. 1 Mart'tan itibaren ilkokulların bünyesindeki ana sınıfları ile özel eğitim sınıflarında seyretilmiş şekilde haftada iki gün yüz yüze eğitim başlayacak. Ortaokul, 5.,6.,7. sınıflarda ise tüm dersler uzaktan eğitim yoluyla işlenmeye devam edecek.

Milli Eğitim Bakanlığı ayrıca 1 Mart'tan itibaren mesleki ve teknik Anadolu liseleri, çok programlı Anadolu liseleri, güzel sanatlar liseleri ve spor liselerinin uygulama bölümlerinin yüz yüze eğitime başlamasına karar verdi. 12. sınıflarda da seyretilmiş sınıf uygulamasıyla yüz yüze eğitime geçilecek.

Lise son sınıflarda 1 Mart itibarıyla yüz yüze yapılacak dersler, öğrencilerin beklenti ve ihtiyaçları da dikkate alınarak, haftada en az 16, en fazla 24 saat olacak.

İSTANBUL'DA ARTIŞ VAR

Sağlık Bakanı Fahrettin Koca, sosyal medya hesabından 15-21 Şubat 2021 haftasına ait il il vaka sayılarını paylaştı. 100 bin nüfusa karşılık gelen, haftalık vaka sayısında bazı illerde belirgin artış olduğunu ifade eden Koca, tedbirlere uyma çağrısı yaptı. Paylaşılan haritaya göre, her 100 bin kişide vaka sayısı İstanbul'da 60.19'dan 68.23'e yükseldi.

Haftalık vaka sayısı Samsun'da 171.29'dan 202.94'e, Ordu'da 194.42'den 228.40'a, Giresun'da 184.34'ten 217.51'e, Tokat'ta 118.52'den 149.20'ye yükseldi. Paylaşılan haritaya göre haftalık vaka sayısı Şırnak'ta 7.82'den 3.91'e, Hakkari'de 9.55'ten 3.21'e, Muş'ta 16.28'den 8.51'e, Batman'da da 12.49'dan 8.71'e düştü. Karadeniz'deki iller, yüksek vaka sayılarıyla dikkat çekiyor.

ESNAF NORMALLEŞME için gün sayıyor

Salgın sebebiyle aylardır müşteri kabul edemeyen Kadıköy esnafı “kademeli normalleşme” açıklamalarıyla birlikte umudu mart ayına bağladı

● **Simgе KANSU**

Korona virüsü salgını nedeniyle zor günler geçiren restoran ve kafeler uzun bir süredir yalnızca paket servis ve gel-al hizmeti verebiliyor. Aylardır içeri müşteri kabul edemeyen kafe ve restoran sahipleri sık sık sektörlün zor durumda olduğunu dile getiriyor. Özellikle giderlerin ağır olduğuna dikkat çeken Kadıköy esnafı yapılan kira yardımlarının sektöre destek olmadığını vurguluyor. Sağlık Bakanlığı da vaka sayılarının azaldığı illerde tedbirlerin gevşetilerek kafe ve restoranların açılacağı bir formül üzerinde çalışıyor. Bu nedenle 1 Mart'tan itibaren bu kriterlere uyan illerde yasakların kaldırılması planlanıyor. Peki Kadıköy esnafı “kademeli normalleşme” süreci hakkında ne düşünüyor?

“DAYANMA GÜCÜMÜZÜN SONUNA GELDİK”

Kadıköy'de beş yıldır esnaf olan Vodna Coffee işletmecilerinden İsmail Öztürk kendileri için zor ve uzun bir süreç olduğunu söyleyerek şöyle devam ediyor: “İlk getirilen normalleşme sürecinde biraz kendimizi toparlama fırsatı bulduk. Her şey tam yoluna giriyor derken ikinci bir kapanma şoku yaşadık. Kadromuzu bozmamak için işletmemizi hep açık tutmaya çalıştık ancak artık dayanma gücümüzün sonuna geldik. Kafe ve restoranları açık tutabilmek için kesin bir çözüm getirilmelidir. Hem maddi hem de manevi açıdan çok yıprandık. Ayrıca esnafa destek olmak amacıyla yapılan yardımların yetersiz olduğunu düşünüyorum. Çünkü bir işçinin asgari maaşı, SSK ücreti derken giderler ağırlaşıyor. Bu giderler verilen 1000 TL ile telafi edilemez. Tek isteğimiz açıldıktan sonra kurallara uygun bir şekilde çalışmaya stabil devam edebilmektir.”

İsmail Öztürk

“HIZLI BİR ÇÖZÜM GETİRİLMELİ”

Paket servis ile birlikte işlerin yarı yarıya düştüğünü söyleyen Kadıköy Uzun Çayır Pilavcısı Evliya Geçir ise “Şimdilik tek umudumuz mart ayında normalleşme süreciyle birlikte işlerin biraz daha iyi olmasıdır. Kadıköy'de birçok esnaf kepenk kapatmış durumda eğer hızlı bir çözüm getirilmezse kafe ve restoranların birçoğu batabilir. İşletme sahiplerinin yanı sıra birçok komi ve garson da işsiz kaldı.” diyor ve şöyle devam ediyor: “Yeni normal sürecinde kafe ve restoranların büyüklüğüne göre masa-sandalye sınırlandırılması mutlaka olmalıdır. Ayrıca her işletme kapasitesi kadar müşteri kabul eder, hijyen kurallarına uyarsa sorunun çözüleceğine inanıyorum.”

Evliya Geçir

“TÜM ESNAF KAN AĞLIYOR”

Kadıköy'de uzun bir süredir fast food işiyle uğraşan Sato Burger işletmecilerinden Ekrem Dişkaya, 35 yıllık esnaflık hayatında ilk defa bu kadar uzun süreli bir gelir kaybı yaşadığını vurguluyor. Dişkaya şöyle devam ediyor: “Restoran, kafe ve büfelerin uzun süre çalışabilmesi için tek kuralın hijyen olduğunu düşünüyorum. Kapalı kaldığımız zamanlar neredeyse hiç iş yapamadık. Paket servis dükkân kirasını çıkartmaya yetiyor ama ev geçimini yapamıyoruz. Korona virüsü kısıtlamalarının başladığı günden itibaren tüm esnaf kan ağlıyor. Mart ayında normalleşme sürecinin başlaması bizim için bayram olur. Ayrıca işletmeleri bir açıp bir kapatmak insanlarda tedirginlik yaratıyor. Bu sebepten açıldıktan sonra sınırlı sayıda müşteri kabul edilerek çalışmaya devam edilmelidir.

Ekrem Dişkaya

“Kademeli normalleşme” sürecinde tüm illerde işletmelerin mart ayında faaliyete geçebilmesi için birtakım kriterler dikkate alınacak. O kriterler kısaca şöyle;

- İllerdeki 7-14 günlük vaka sayıları
- Testte pozitiflik oranları
- Yoğun bakım doluluk kapasiteleri ve servislere yeni hasta yatış durumu
- İllerdeki aşılama durumu

“Pandeminin hesabını BİZ ÖDEMEYECEĞİZ”

Süreyya Operası önünde buluşan esnaf ile kafe ve bar çalışanları, “Pandeminin hesabını biz ödemeyeceğiz” dedi

● **Seyhan KALKAN VAYIÇ**

Ekonomik olarak zor günler geçiren esnaf ve çalışanlar “Tedbirler alınsın, işyerleri açılsın” diyerek sürekli olarak seslerini duyurmaya çalışıyor. Esnaf ile kafe ve bar çalışanları, 22 Şubat Pazartesi günü Kafe ve Bar Çalışanları Dayanışması ile Otel ve Turizm İşçileri Sendikası'nın çağrısıyla Süreyya Operası'nın önünde düzenlenen basın açıklamasında yine biraradaydı.

“İnsanca yaşamak istiyoruz”, “Ölme de batmak da istemiyoruz”, “Milyonlar aç, milyonlar işsiz işte sizin düzeniniz” sloganın atıldığı eylemde, basın açıklamasını Lizge Biter okudu.

“PANDEMİ DESTEKLERİ KESİLİYOR”

“Korona virüsü pandemisi tedbirleri doğrultusunda çalıştığımız iş yerleri bugün itibarıyla 170 gündür kapalı. 2020'nin yarısını işsiz ve gelirsiz geçirdik. Barlarda çalışan arkadaşlarımız ise 345 gündür işsiz ve gelirsiz.” diyen Biter, şöyle devam etti: “Hükümet pandemi destekleri doğrultusunda çalışanlara kısa çalışma ödeneği ve ücretsiz izin nakdi ödeneği sağlandı. Kısa çalışma ödeneği alanlar 1.500 TL, ücretsiz izne çıkarılanlar ise 1.170 TL ile geçinmek zorunda bırakıldı. Şimdi mekanların ne zaman açılacağı belli olmamasına rağmen hükümet kısa çalışma ödeneğinin 31 Mart'ta, ücretsiz izin nakdi yardımının ise 17 Mart'ta kesileceğini belirtti. İnsanların aylarca net asgari ücretin bile yarısından az olan bir rakamla geçinmesi beklendi. Şimdi o da kesiliyor. İş yer-

lerinin kapatıldığı dönemlerde kısa çalışma ödeneğinden ve işsizlik ödeneğinden faydalandırılan işçiler, sosyal güvenlik primlerinden de faydalanamıyor. İşçilere bir miktar para veriliyor ama karşılığında sosyal güvenceleri ellerinden alınıyor. Ücretsiz izin ve kısa çalışma dönemleri çalışanların emeklilik haklarında mağduriyete sebep olmamalıdır.”

Lizge Biter, “Yeme-içme sektöründeki iş yerlerinin, pandemi nedeniyle tam kapasiteyle değil düşük kapasiteyle açılacağı konuşuluyor. Düşük kapasiteyle açılması demek birçok insanın işine denememesi demektir. Bu sebeple kısa çalışma ödeneği ve ücretsiz izin nakdi yardım desteği tüm sektörler için kaldırılrsa bile yeme-içme sektö-

rü için yıl sonuna kadar devam ettirilmelidir. Aksi takdirde sektördeki birçok arkadaşımız işsizlikle, açlıkla yüz yüze kalacaktır. İl ve ilçelerin korona virüsü pandemisinin yaygınlığına göre düşük, orta, yüksek ve çok yüksek olarak kategorize edileceği buna göre açılacağı duyuruldu. Mekanlar düşük, orta, yüksek, çok yüksek ayrımı yapılmadan açılmalıdır.” diye belirtti.

“TİYATROLAR DA AÇILMALI”

Milyonlarca insanın içinde olduğu bir sektörün yok olma tehlikesiyle, işçilerin ise açlıkla karşı karşıya kaldığını ifade eden Biter, konuşmasını şöyle sürdürdü: “Gümrük ve Ticaret Bakanlığı verilerine göre 180 bin işyeri kapalı. Bu

işletmelerin her birinde 10 kişi çalışsa 2 milyon insan ediyor. Aileleriyle birlikte 10 milyon insan açlığa, yoksulluğa mahkûm edilmiş durumda. Cumhurbaşkanı, ‘Kapanan dükkân yok’ dedi. Ama Ticaret Bakanlığı 2020 yılında 99 bin 588 esnafın iş yerini kapattığını açıkladı. Kalabalık salonlarda kongreler yapılabilir. Cumhurbaşkanı bile salonlar için, ‘Salon lebelep dolu’ diyor. Sağlık Bakanı'nın katıldığı bir cenaze törenini de hep beraber izledik. Cami avlusu hınca hınç doluydu. Soruyoruz, bu korona virüsü hiçbir yerde bulaşmıyor da sadece bizim iş yerlerimizde mi yayılıyor. HES kodu ile toplu taşıma araçlarına biniliyor, kapalı yerlere giriliyorsa siyasi partiler kongre yapabiliyorsa kafeye, bara, lokantaya da gidilebilir. Konser salonları ve tiyatrolar da açılmalı. Son iki ayda Duran Ay, Erdem Topuz ve Mert El adlı müzisyen arkadaşlarımız işsizlik sebebiyle intihar etti.”

“İŞÇİLERİN TALEPLERİNİ DUYAN YOK”

Basın açıklamasının ardından söz alan HDP İstanbul Milletvekili Züleyha Güllüm, şunları söyledi: “Sarayın kuşakları buraya açık değil. ‘Tedbirler alınsın işyerleri açılsın’ diyen sesi duyan yok. Halkın yaşadıklarını, işçilerin taleplerini duymak istemiyorlar. Sermayeye sürekli para aktarılırken, sermayenin borçları ötelenirken, bu ülkenin emekçilerine yönelik bir destek göremiyoruz.” Emekçilerin büyük sorunlar yaşadığını belirten CHP Kadıköy İlçe Başkanı Ali Narin ise “Pandemi konusunda dikkatli olunsun deniliyor, ama iktidar yeterli kadar dikkatli değil. Kongreler yapılıyor. Kapanan işletme sayısı çok yüksek. Sıkıntıda olan bu işletmelerde çalışan insan sayısı da çok fazla. Söylüyoruz ama duyan yok.” dedi.

Kent Emekçileri Dayanışması'ndan Sevgi Gülmez de şunları ifade etti: “Aşçı olarak bir meyhanede çalışıyorum. Kasım ayından beri işyerimiz kapalı. Kısa çalışma ödeneğine mahkûm kaldık. Bütün kamu kurumlarında, AVM'lerde HES kodu geçerli iken biz neden hala evdeyiz. Biz evdeyken dışarda bir hayat devam ediyor. Biz üstümüze düşeni yeteri kadar yaptık.”

BEHÇET ÇELİK

Edebiyat ve çalışma hayatı

Edebiyat yapıtlarında başlarından geçenleri takip edip iç dünyalarına konuk olduğumuz karakterlerin geçimlerini nasıl sağladıklarından söz edilmemesi zaman zaman eleştirilir. Bu konunun edebiyatçılarca ihmal edilmesi pek çok anlama gelebilir. Sanırım en başlıca neden çalışma hayatında hikâye etmeye değecek bir şeyler bulunmadığının düşünülmesi. Bir üretim bandında aynı nesneye aynı parçayı eklemekle geçmiyor olsa da çalışma saatlerimiz, alabildiğine tekdüze. Yine de bütünü aynı değil elbette: Amirimizin ya da mesai arkadaşlarımızın ruh durumlarındaki farklılık bir günü öbüründen daha neseli ya da sıkıntılı geçirmemize neden olabilir; işler yetişebilir ya da mesaiye kalabiliriz; öğle arasında bir arkadaşımızı uğrayabilir ya da gün içinde kahvemizi, çayımızı alıp pencereden dışarı bakarak kısa bir süre sabahdan bu yana kafa ya da beden yordduğumuz işlerden uzaklaşabiliriz. Beri yandan gün boyu yapıp ettiklerimiz az çok ayındır ve iş içindeki saatleri ertesi gün işe çalışabilecek kadar dinç gelebileceğimiz şekilde geçirmek isteriz. Bakmayın, modern gündelik hayatın üç eşit zaman dilimine ayrıldığı iddiasına; çalışma, uyku ve ne dilersek onu yapabileceğimiz serbest zaman. Çalışma dışındaki saatler yeniden çalışabilecek hale gelmemiz için, odağında çalışmak var – metropollerde bunun birkaç saati sadece çalışacağımız yere ulaşmak için inip bindiğimiz vasıtalarla geçiyor. Kaldı ki teknolojik imkanlar ve pandemi koşulları halimizi daha zorlaştırırken, bir yandan da iyice ayan beyan etti. Patronumuz ya da amirimiz gecenin bir vakti mesaj atıp gündüz sorabileceği bir şeyi sorabilir ve yanıt bekleyebilir. Nasıl çalışma saatinde iş yerini terk edemiyorsak, özgür değilseniz, bu gibi mesajları da görmezden gelemezsiniz çok zaman. İşsizliğin bu denli yoğun, iş bulmanın giderek zorlaştığı koşullarda taviz vermek ve alttan almak zorunda hissedebilir kendimizi. “Esnek çalışma” denilen şey aslında çalışmanın esneyip genişmesi, genişlemesi ve bütün günü kapsaması. Beri yandan çalışmak sadece iş gücümüzü satmak değil, zorunlu çalışmanın pek çok yan sonucu var, toplumda buna göre konumlanırsınız, unvan vs ediniz, bunlar da bize belli bir yaşama tarzı dayatır. Daha önemlisi, çalışmak günümüzde en önce (varsa) elimizdeki çalışma imkânını korumak anlamına geliyor –iş güvencesi evlere şenlik–, bu da statüylü korumaya zorlar bizi. Başkaları nasıl davranıyorsa böyle davranmak zorunda duyarız kendimizi. İnsanları işten atmak, açıkça birilerini ağaç kökleri yemek zorunda kalmakla tehdit etmek siyasal baskı aracı haline geldiği için, güvencesizlik siyasal tutum almak konusunda da elini kolunu bağlar çalışanların.

Bunlar zorunlu çalışmanın hayatımızı nasıl kuşattığına dair birkaç örnek, çok daha fazlası olduğu açık. Hal böyleyken öykü roman kişilerinin geçimlerinden, hayatın maddi yönünden söz etmemek, bunlarla hayatın farklı alanları ve maneviyat arasındaki ilişkiselğin de es geçilmesi aslında. Bu hususların vurgulanmasının edebi metni salt propagandaya indirgeyeceğini de dair kötü örneklerin neden olduğu bir ön yargı mevcut. Edebi metinlerde çalışma hayatından mutlakla söz edilmeli demiyoruz, ama hiç söz edilmemesi de edebiyattan ne beklendiğinin, nerede konumlandığının da bir ifadesi.

Zorunlu çalışmanın farklı görüşmelerinin öykülerin satır aralarından kiminde sessiz sedasız, kiminde adlı adınca kendisini gösterdiği bir kitap okudum geçende. Yirmi yıldır çalışma hayatını Kadıköy’de sürdüren komşumuz Mehmet Fırat Pürselim’in “Sakarmek”i (İthaki Yay, 2020). Pürselim’in farklı tarzlarda, farklı temalarda kaleme aldığı öykülerin ortak iki yönü var. Biri kuşlar (kitabın adından da anlaşılıyordur), bütün öykülerde kuşlar uçuyor (ve bize uçuşu hatırlatıyor); öbürü de çalışma hayatı. Düşsel olanla katı gerçekliğin kâh birlikte kâh ayrı ayrı kanat çırpıtığı bu öykülerin çoğunda öykü kişisinin geçim derdi, çalışma hayatı da bir biçimde gündeme geliyor. Üretim ve denetim odaklı bir geleceğin anlatıldığı distopik bir öyküde olduğu gibi, mültecilerin trajedisinin, ölümcül bir hastalık kuşkusunun ya da gösteri toplumunun değerlerinden medet umarak evlat edinilmiş olmanın sancısından kurtulmaya çalışan genç kızın trajikomik hikâyesinde de. “Turna” öyküsündeyse bu iki izlek çarpıcı biçimde birleşiyor.

“Her geçen gün farkında olmadan duvarları daralan bir kafeste çalışıyor gibiydik. Kapı açık olduğu için kendimizi özgür sanıyorduk.”

Evden çalışma modeli KALICI MI OLUYOR?

● Simge KANSU

Korona virüsü vakalarının ülkemizde de görülmesiyle beraber birçok işletme, söz konusu hastalığın yayılmasını engellemek amacıyla uzaktan çalışma modeline geçti. Çalışanların hala ofislerine dönememesi ise, evden çalışma modelinin kalıcı olup olmayacağı konusunu gündeme taşıyor. Dünyada pek çok büyük şirket uzaktan çalışma sistemine kalıcı olarak geçerken son günlerde Türkiye’deki bazı kuruluşlardan da benzer açıklamalar gelmeye başladı. Pandemiyle birlikte uzaktan çalışma yöntemine geçen şirketlerin yüzde 77’si, bu yöntemle verimliliğin arttığını belirtiyor.

Türkiye İnsan Yönetimi Derneği Etik Kurul Başkanı ve İnsan Kaynakları ve Kariyer Danışmanı Murat Babadalı, “İş yapma biçimimizin zihinlerde yer eden geleneksel kalıplardan tamamen sıyrılması çok kolay olmayacak. Uzaktan çalışma modeline geçiş sürecimiz çeşitli açılardan sancılı olsa da başladı ve henüz yolun başındayız.” diyor.

“KOLAY OLMADIĞINI GÖRDÜK”

Türkiye İnsan Yönetimi Derneği Etik Kurul Başkanı Babadalı, “Ülkemizde ilk korona virüsü vakasının duyurulmasının üzerinden yaklaşık olarak bir yıl geçti. Bu süreçte söz konusu hastalığın yayılması ve durumun ‘salgın’ olarak nitelendirilmesi ile beraber hayatımızın gidişatı da değişmeye başladı. Özellikle kapalı mekânlarda, kalabalık bir şekilde çalışmanın doğuracağı risk göz önünde bulundurularak iş dünyasının nabzının attığı plazalar, ofisler birer birer boşalmaya başladı. Beyaz yakalı olarak adlandırabileceğimiz ofis çalışanlarının büyük bir bölümü uzaktan çalışma modeli ile tanıştı.” diyor ve şöyle devam ediyor: “Sağlık, perakende-mağazacılık, gıda, ulaştırma-lojistik-taşımacılık, ağır sanayi-üretim gibi sektörlerde uzaktan çalışma modelinin uygulanmasının çok kolay olmadığını hep beraber gördük. Çalışanların işlerini uzaktan yerine getirebilmesi için gereken her türlü altyapıyı olması gerektiği şekilde sunabilen, yaşanan sorunları giderebilen veya eksiklikleri tespit ederek mümkün olduğunca çözüme odaklanan şirketlerin ve ekiplerinin uzaktan çalışma modelinin hakkını verecek uyguladığını belirtebiliriz. Salgın döneminin getirdiği çalışma şartlarına hazırlıksız yakalanan işletmeler ise çalışanlarının hastalığı yakalanma riskinin yükselmesi, işlerinin sürdürülebilirliğinin kesintiye uğraması durumu ile karşı karşıya kaldı.”

“KALICI OLACAĞI ÖNGÖRÜLÜYOR”

Uzaktan çalışma modelinin artık işletmeler tarafından kalıcı olarak uygulanmaya başlandığının altını çizen İnsan Kaynakları ve Kariyer Danışmanı Babadalı, “Geçtiğimiz yılın sonuna doğru, küresel ölçekte hizmet sunan, Google, Microsoft, Facebook, Twitter, Square, Shopify, PSA Group gibi büyük şirketler çalışanlarının bir bölümünün korona virüsü salgını sonrasında da uzaktan çalışmaya devam edeceğini duyurmuştu. Geçtiğimiz ay sonunda Almanya’da yürürlüğe giren bir yönergeye göre işverenler herhangi bir teknik engel bulunmaması durumunda personellerine ofise gelmeden evden çalışma imkânı sunmak zorunda olacak.” diyor. Türkiye’nin uzaktan çalışma politika-

Korona virüsü salgını ile birlikte mecburen geçilen uzaktan çalışma sistemi, pandemiden sonra kalıcı hale gelebilir

sına da değinen Babadalı, “Son haftalarda ülkemizde bazı kuruluşlar uzaktan çalışmanın geçici bir tercih olmaktan çıkarak bazı çalışanları için kalıcı hale getireceğini ilan etti. Bu konudaki ilk açıklama Koç Holding CEO’su Levent Çakıroğlu’ndan geldi. Çakıroğlu uzaktan çalışma modelinin, Koç Topluluğu içindeki 35 bin ofis çalışanı için kalıcı hale getireceğini söyledi. Bu açıklamanın ardından Akbank ve ING Bank yetkililerinin açıklamaları oldu. Akbank’ta şubelerin her zamanki gibi yerinden faaliyetlerini sürdüreceği, Genel Müdürlük çalışanlarının yüzde 52’sinin uzaktan, yüzde 36’sının hibrit ve yüzde 12’lik bir bölümünün ofiste çalışmalarını sürdüreceği belirtildi. 2015 yılından bu yana esnek çalışma uygulaması bulunan ING Bank ise geliştirilen 4 ayrı model suretinde uzaktan çalışma modelinin kalıcı olarak uygulanacağını duyurdu. Microsoft’un 20 ülkede gerçekleştirdiği “Work Reworked” isimli araştırmanın sonuçlarına göre Türkiye’de uzaktan çalışmanın kalıcı olacağı öngörüldü. Araştırmaya göre uzaktan çalışmaya geçen şirketlerin yüzde 77’si bu çalışma modeli ile üretkenliklerinin arttığını belirtmiş. Söz konusu bilgiler uzaktan çalışma modelinin ülkemiz iş piyasasında ne kadar kalıcı olacağının bir göstergesi olarak yorumlanabilir.” ifadelerini kullanıyor.

“YENİ KURALLAR GEREKİYOR”

“Uzaktan çalışma modeli zihinlerimizdeki alışılmış işyeri kavramını alt üst etti.” diyen Murat Babadalı, “Önümüzdeki dönemde evinden veya herhangi bir mekândan uzaktan çalışan kişilere kira desteği vb. konuların tartışılması olasıdır. Salgın günlerinde hastalığın bulaşma riskini azaltmak amacıyla getirilen kısıtlamalarla beraber evlerimiz bir anda işyerine dönüşmeye başladı. Özellikle birden fazla uzaktan çalışan kişinin yaşadığı evlerin durumu da düşünüldüğünde ‘iş ve özel hayat dengesi’ kavramı daha fazla tartışılır hale geldi. ‘Madem evdesiniz, o zaman her vakit çalışabilirsiniz’ diyen bazı işverenlerin/ekip yöneticilerinin alışlagelen saatlerin dışında yaptığı toplantı çağrılarının, canlı görüşmelerin veya iş taleplerinin konunun aslında uzaktan çalışmanın kurumun kültürüne dâhil olmasının önemini ve yazılı/yazısız yeni kuralla-

rı gerektirdiğini bir kere daha bizlere hatırlattı.” diyor

Çalışan ve çocuk sahibi olan kadınların uzaktan çalışma modelinde yaşadıkları sorunların gündeme gelmesine de değinen Babadalı, “Bulundukları yerde yaptıkları mesaiye ek olarak ebeveyn olmanın gerektirdiği sorumlulukları yerine getirirken kadın çalışanların yaşadığı yoğunluk bazı durumlarda ‘Ofiste çalışmaya devam mı etseydim?’ sorusunu kendilerine sordurmuyor değil ne yazık ki. Bu noktada bebeklerin ve küçük çocukların kreş veya anaokulu ücretlerinin işveren tarafından ödennesi/desteklenmesi alternatif bir çözüm olabilir.” önerisinde bulunuyor.

“HENÜZ YOLUN BAŞINDAYIZ”

Yapılacak kanuni düzenlemeler ve uzaktan çalışmanın iş kültürümüzde gerçekten hak ettiği şekilde yerini alması halinde, iyi sonuçlarla karşılaşılabileceğinin altını çizen Murat Babadalı, “Özellikle kadınların işgücüne daha fazla katılımı, genç nüfusun tam zamanlı/yarı zamanlı işlerde değerlendirilmesi gibi başlıklarda uzaktan çalışma modelinin olumlu etkilerini düşünebiliriz. Geçtiğimiz günlerde LinkedIn Talent Blog’da yayınlanan bir makalede kadınların erkeklerle kıyasla uzaktan çalışma olanağı sunan işlere daha fazla başvuru yaptığı belirtiliyor. Ayrıca Z Kuşağı olarak adlandırılan kesimin de uzaktan çalışmanın gerektirdiği teknolojik konulara yatkınlığı ve özellikle sanal ortamda çalışmayı uygun bulması nedeniyle uzaktan çalışmayı tercih ettiğini gösteriyor. Bununla beraber yöneticilik veya belirli bir kıdem gerektiren uzaktan çalışma pozisyonlarına Baby Boomer olarak adlandırılan neslin başvurularının dikkat çeken bir konu olduğu vurgulanıyor.” diyor.

Değişim sürecinin henüz tamamlanmadığına dikkat çeken Babadalı, şunları söylüyor: “İş yapma biçimimizin zihinlerde yer eden geleneksel kalıplardan tamamen sıyrılması çok kolay olmayacak. Bununla beraber uzaktan çalışma modeline geçiş sürecimiz çeşitli açılardan sancılı olsa da başladı ve henüz yolun başındayız. Gelecek günlerde uzaktan çalışmaya bağlı olarak pratikte nelerin daha farklı yapılabileceği, ücretlendirme başta olmak üzere ‘esnek çalışmanın’ yasal statüsü, sosyal güvenlik ve iş sağlığı ve güvenliği açısından atılacak adımların iş dünyamızın tartışmasına açılacağına şahit olabiliriz. Ayrıca işletmelerin uzaktan çalışma ve bağlı konuları kültüre etmesi ve ilgili konudaki iş etiğinin gelişimi yine konuşacağımız başlıkların arasındaki yerini alacaktır.”

MESAI SÜRELERİ YÜKSELDİ, MASRAFLAR ARTTI

Avrupa’da yapılan araştırmalar evden çalışmayla birlikte çalışma sürelerinin arttığını ortaya koyuyor. Türkiye’de Politeknik’in mimar, mühendis ve şehir plancılarıyla yaptığı araştırmada da evden çalışmayla masrafların arttığı, iş-sosyal hayat arasındaki sınırın kaybolduğu saptandı

● Frat FISTIK

Salgınla birlikte çalışma hayatındaki düzen de değişti, evden veya uzaktan çalışma biçimi dramatik bir şekilde arttı ve yaygınlaştı. Dünyada ve Türkiye’de artık uzaktan/evde çalışma biçiminin kalıcılaşması üzerine tartışılıyor.

Microsoft, Facebook, Google, PSA gibi dünyaca ünlü kurumlar evden çalışmayı git-tiğe yayarken, Türkiye’de de Koç Holding ilk olarak bunu kalıcı hale getireceğini açıklamış, Akbank da yakın bir zamanda buna eklenmişti.

Evden/uzaktan çalışma biçimi, kulağa ilk geldiğinde olumlu bir şeymiş gibi anlaşılsa da emek sömürüsünün daha fazla arttığı, gözetimin ve çalışma saatlerinin başka bir boyuta geçtiği bir durum olarak da tartışılıyor. Özellikle Avrupa’da bu çalışma biçimine dair yasalar var ve çalışanların hakları daha fazla konuşulur durumda.

Avrupa Birliği’ne bağlı Eurofound’un yaptığı bir araştırmaya göre evden çalışan sayısı 2019’da yüzde 5’ti ve bu sayı 2020’nin ikinci çeyreğinde yüzde 40’a çıktı. Örneğin bu araştırmaya göre Fransa, İtalya, Belçika, İspanya, Lüksemburg, Portekiz, Danimarka ve İrlanda’da çalışanların yarınsından fazlası evden çalışıyor.

ÇALIŞMA SAATLERİ ARTTI

Harvard Üniversitesi’nin 16 farklı şehirde 3.1 milyon insanın e-mail ve toplantıları üzerinden yaptığı araştırma, evden çalışanların günde 48,5 dakika daha fazla çalıştığını ortaya koydu. Eurofound ise aynı araştırmasında evden çalışanların, ofisten çalışanlara oranla iki kat fazla çalıştıklarını saptadı. Bilgisayar başında daha fazla vakit geçirilen, iş-sosyal hayat dengesinin bozulduğu, mesai saati kavramının ortadan kalktığı bir durumdan söz ediliyor. Politeknik’in yayımladığı Mühendis Mimar Şehir Plancılarının Çalışma Hayatında Covid-19 Araştırması’nda da bu olgulara değiniliyor.

345 katılımcının katıldığı araştırmada “Evden çalışma deneyiminde hangileri sizin için geçerlidir?” sorusunda verilen cevaplar arasında ilk iki cevap yüzde 52 ile “Ev masraflarım arttı” ve yüzde 51 ile “İş ve iş dışı arasındaki sınırlar kayboldu” şeklindeki oldu. Bununla birlikte kadınların evden çalışmadan daha fazla etkilendiği de araştırma sonucu ortaya çıkan bulgulardan. “İş saatleri dışında iş yapıyorum” diyen kadınların oranı yüzde 48, “Ev işleri ve bakım yükümü arttı” diyen kadınların oranı ise yüzde 46.

AVANTAJLARI VE DEZAVANTAJLARI

24 Kasım-16 Aralık tarihleri arasında yapılan araştırma sonucunda karantinanın ilk döneminde evden çalışan oranı yüzde 67 olarak saptandı. Büyükşehirlerde evden çalışma oranı yüzde 74’e kadar çıkıyor, bu oran daha küçük şehirlerde ise yüzde 33.

Evden çalışmanın en büyük dezavantajları arasında yukarıda belirtildiği üzere ev masraflarının artması ve iş-sosyal hayat dengesinin, sınırının kalmaması geliyor. Bunları ise ev işleri ve bakım yükünün artması, ofis sandalyelerinin, araç-gereçlerinin olmaması takip ediyor.

Yolda vakit harcamama, iş kıyafetleri giyme zorunluluğunun olmaması ise katılımcıların avantaj olarak gördüğü taraflar. Hala evden çalışmak isteyen mühendis, mimar, şehir plancılarının oranı ise yalnızca yüzde 11. Katılımcıların çoğu, bazı günler ofisten, bazı günler evden çalışmayı tercih ediyor (yüzde 66).

KADINLAR DEZAVANTAJLI

Mühendis ve mimarların yüzde 94’ü evden çalışmayla birlikte artan masraflar için işveren desteği olması gerektiğini düşünüyor, yüzde 86’sı ise işverenlerin çalışanlara mesai dışı erişememelerinin yasal olarak düzenlenmesi gerektiğini savunuyor.

Evden çalışmayla ilgili dezavantajların tamamını kadınlar daha fazla yaşıyor. Kadınlar ofis sandalyelerinin olmamasını yüzde 51, iş saati dışında daha sık iş yaptıklarını yüzde 48, çalışma saatlerinin artmasını yüzde 45 oranlarıyla belirtiyorlar. Erkeklerde ise bu oranlar sırasıyla yüzde 30, yüzde 29 ve yüzde 28. Araştırmaya göre kadın mühendis, mimar ve plancıların yüzde 48’i salında ev içi bakım işleri için harcadığı zamanın arttığını ifade ediyor.

* Araştırmanın tamamına <http://politeknik.org.tr/wp-content/uploads/2021/02/Covid.pdf> linki üzerinden ulaşılabilir.

GazeteKadıköy

Haftalık süreli yerel gazete

Kadıköy Belediyesi ve Kadıköylülere adına
Sahibi Kadıköy Belediye Başkanı

Av. Şerdl Dara ODABAŞI

YAYIN KURULU

Dinc ÇOBAN,
Ayten GENÇ, Leyla ALP

Yazı İşleri Müdürü
Semra ÇELEBİ

Sayfa Tasarımı
Yasemin ÖZGÜNEŞ - Aynur ÇOLAK CANBAZ

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Serkan OKAY

Haber Merkezi
Gökçe UYGUN - Erhan DEMİRTAŞ

Reklam Servisi
Özge ÖZVEREN MUSLU

Reklam: (216) 345 82 02

Adres: Osmanağa Mahallesi
Söğütölcüme Cad.
Kalem Sok. No: 7/2 A Blok
Kadıköy
Tel: (216) 348 70 60
Reklam: (216) 345 82 02

www.gazetekadikoy.com.tr
www.facebook.com/gazetekadikoy
www.twitter.com/gazetekadikoy
E-posta: gazetekadikoy@gmail.com
Dağıtım: Mehmet Gündoğdu
(0532) 727 01 07

Baskı İleri Basım Matbaacılık Amb. Reklam Tanıtım Yayıncılık ve Teknik Hizmetleri Ticaret A.Ş.
Merkez Mah. 29 Ekim Cad. İtilas Plaza No:11 A/1 Yenibosna / İSTANBUL

Gazetemizde yayınlanan yazıların yasal sorumluluğu yazı sahibine aittir.

Siyez buğdayı Koşuyolu'nda yeniden keşfediliyor

12 bin yıllık atalık buğday olan siyez buğdayını ne kadar biliyoruz? Ülkemizde siyez buğdayını tanıtmayı amaçlayan Sevim Özsoy, yaklaşık iki yıl önce Koşuyolu'nda bulunan Siyez Evi Fırın Kafe'yi açtı. Aynı zamanda siyez buğdayının ekiminde, işlenmesinde ve dağıtımında da aktif yer alıyor.

Siyez Evi'nin büfesinde bizi şu söz karşılıyor: "Atalık tohumu sahip çıkmak geleceğe sahip çıkmaktır." Siyez Evi'nin kuruluş amacı da siyeze sahip çıkmak ve tanıtmak. Siyez Evi'nin kurucusu Sevim Özsoy siyez buğdayı ile ilgili bir girişim başlatma hikayesini şöyle anlatıyor: "2006 yılında eşimle Kastamonu'ya gittiğimizde Sümerbank kapanıyordu. İlk AVM'lerden. Cumhuriyet'in bütün ihtiyaçlarının giderildiği bir alışveriş merkezi gibi düşünün. Devlet eliyle kurulmuş bir şirket iken kapatıldı, özelleştirildi. Kapanırken isim hakkının bir kısmını biz aldık. Aldıktan sonra da ona ürün aramaya başladık. Sonra bir televizyon programında siyezle ilgili bir program vardı. 'Tamam bu olmalı' dedik. Dört yıl önce Kastamonu'da ekimini yaygınlaştırdık. Çünkü ürün çok azdı, pazar tanımıyordu. Ama ürün çok kıymetli bir üründü. Hem ürünü çoğaltmaya çalıştık hem de pazara tanıtıp tattırmaya başladık."

Kendisi de Kastamonulu olan Özsoy, Kastamonu'da yetişen siyezi seçme sebebi olarak "Kendim için, ülkem için bir şey yapmak istedim. En iyi bildiğim yer de kendi bölgem. Onun için de kendi bölgemden bir ürün seçmek istedim." diyor.

Özsoy, siyez buğdayının 12 bin yıllık atalık buğday olduğunu ve Göbeklitepe'de bulunan tek tahıl olduğunu söylüyor. Sonrasında verimlilikle, nüfusu doyurma ile ilgili problemler yaşanınca hibrit tohumla yönelindiğini ve siyez ekiminin durdurulduğunu belirten Özsoy "Kastamonu'da hayvan yemi olarak ekilmeye devam ediyordu. Fakat masalarda, beslenmemizde yeri yoktu. Ne zaman ki sağlığımızı kaybettik ve sağlıklı beslenmeyle ilgili beslenme uzmanları, dahiliye doktorları bu konuya önem verdi, o zaman siyez yeniden keşfedildi." diye ifade ediyor.

SOĞUĞA DİRENÇLİ BUĞDAY

Siyez işlemenin ise çeşitli zorlukları bulunuyor. Özsoy şöyle anlatıyor: "Siyez buğdayını çiftçi bir dönüm ektiğinde 250 kilo alıyor, maksimum 300 kilo. Ama günümüzün modern buğdayından 800 kiloyla 1000 kilo arasında alabiliyor. Şimdi böyle olunca çiftçi hangisini ekmek ister? Modern buğdayı ister, verimliliği çok yüksek. Biz de modern buğdaydan siyeze çevirmek için çiftçiye daha yüksek fiyat ödüyoruz. Siyez ondan pahalı. Siyez ile modern buğday arasında hacim farkı ve tarladaki verimlilik farkı var. Bir de siyez buğdayının dışında bir kabuk var. Buna kavuz diyoruz. Bu kavuzu da çıkarınca yüzde 30 fire veriyor. Bir kilo siyez buğdayından un elde etmek istediğinizde yüzde 45

Sevim Özsoy

randıman alıyorsunuz. Büyük bir kayıp var orada. Baktığımız zaman evet, bu kavuz soyma teknolojisi her yerde yok. Yapılmıyor mu, yapılıyor. Kastamonu'da buna uygun değirmenler var. Ama Türkiye'nin başka yerlerinde şimdilik öyle değirmenler yok."

Siyez buğdayının bir önemli özelliği de ilaç gerektirmeyen bir ürün olması. Siyezin 12 bin yıldır soğuğa, dona, hastalıklara adapte olduğunu; onlara karşı direndiğini söyleyen Özsoy, direnme sebebinin ise siyezin dışındaki kavuz olduğunu ifade ediyor.

KADIKÖY'DE MAHALLE KÜLTÜRÜ

Sevim Özsoy'un Kadıköy ile bağı ise eskilere dayanıyor. Eskiden Acıbadem'de oturduğunu, dükkân

Siyez Evi Fırın Kafe, Koşuyolu Mah. Koşuyolu Cad. No: 44'te

için gezerken ise yolunun Koşuyolu'na düştüğünü söyleyen Özsoy "Çok memnunuz. Burada bir mahalle hayatı yaşıyoruz. Gelen misafirlerimiz bize tarif getirir, önerilerde bulunur. Burası bir etkileşim alanı. Biz öğretmiyoruz, öğrenerek hep beraber ilerliyoruz. Çok fazla diyetisyen gelir, onlara sorarız. Diyelim ki bir çocuk bisküvisi çıkartmak istiyoruz. 'Sizce ne koyalım içine' deriz. Onlar söyler görüşlerini. Gastronomi bölümleri ile çalıştık, pandemi döneminden önce paneler yaptık. Oralarından çok şey öğrendik. Aşçılar Derneği'nde çalıştık. Onlar siyez bulgurumuzdan çiğ köfte bile yaptılar. Kastamonu'ya yaklaşık 10 aşçı götürdük. O gün hemen hepsi 10 ayrı reçete çıkarttılar bizim ürünlerimizden. Hem öğreniyoruz hem öğretiyoruz." diyor.

Siyez Evi'nde yalnızca siyez değil karabuğdayla da çeşitli tarifler deniyor. İlk başta yalnızca siyezi tanıtmının yeterli olduğunu düşündüğünü ancak misafirlerinin talebiyle karabuğdaya da yönediklerini belirten Özsoy, şöyle anlatıyor: "Karabuğday bir buğday türü olmayıp kuzukulakgillerdendir. Glutensiz olduğu için çölyak hastalarının beslenmesine uygundur. Rusya'da greçka adıyla dünyaya tanıtılmaktadır. Çölyak hastaları, guatr hastaları, bağırsak intoleransı olan hastalar, diyabet hastaları ve diyet yapanlar tarafından tercih edilmektedir." diyor. Karabuğdayın normalde yurtdışından ithal edilen bir ürün olduğunu söyleyen Özsoy, bunun önüne geçmek için Kastamonu'da karabuğdayı çiftçilere ektirmeye başladıklarını aktarıyor.

Koşuyolu'nda bulunan Siyez Evi Fırın Kafe, unutulmuş ata tohumu siyez buğdayından yapılan birçok yeni tarifi müşterileriyle buluşturuyor

KADINLAR ARASI DAYANIŞMA

Sümerbank Gıda şirketinde işleri kızı ile birlikte yürüten Sevim Özsoy, girişimci kadınlar arasında büyük bir dayanışma olduğunu da aktarıyor: "Big Chefs'in sahibi Gamze Cizreli de bir kadın girişimci. O menülerinde kadın girişimcilerin ürettiği ürünlerle yer veriyor. Menüün bir sayfasında da girişimcilerinin tek tek resimlerini, bilgilerini yayınlıyor. Biz de oraya bulgurumuzu veriyoruz. Benim de orada resmim var. Beyaz Fırın'ın sahibi de bir kadın, Natalie Hanım. O da aynısını yapıyor, menüsünde siyeze yer verdi. Siyez Evi'ni tanıtıyor. Kadınlar arası büyük bir dayanışma var." Ayrıca İhracatçılar Birliği'nin "İlham Veren Kadınlar" adında bir platformu olduğunu söyleyen Özsoy, platformda hem büyük kadın girişimciler hem de sektöre yeni giren kadınlar ile her ay çevrimiçi toplantılar yaptıklarını aktarıyor. "Ülkemizde üreticiler gerçekten siz ürününü sürekli alırsanız üretir." diyen Özsoy, üreticilerin, ürünlerini satacak pazar bulamadığını da ifade ediyor. Üretici kadar tüketicinin de bilinçli olması gerektiğini söyleyen Özsoy sözünü şöyle sonlandırıyor:

"Evet, tarım yapan çiftçi sayısı çok azaldı, arazilerimiz boş. Pandemi oldu, yiyeceğin, sağlıklı gıdanın ne kadar önemli olduğunu gördük. O zaman oturup şunu düşünmemiz lazım: Ben doğru tercihlerle alışverişimi yapıyor muyum? Yerel ürünlere destek veriyor muyum? Hangi ürünleri tüketiyorum? Şimdi gidip Güney Amerika'nın kinoasını alıyoruz biz. Ülkemizde o kadar çok sağlıklı, o kadar çok desteklenecek ürün var ki."

"Yiyeceklerle barış, nazik beslen"

Sezgisel yeme, diyet anlayışını reddedip vücudumuzun ihtiyaçlarına yönelmemizi sağlayan bir anlayış. Psikolojik Danışman Kardelen Ergin "Neyi kendimize yasaklarsak o şey daha cazip görünmeye başlar" diyor

Sezgisel yeme anlayışı günden güne daha çok kişi tarafından merak ediliyor, araştırılıyor. Diyet anlayışını reddeden ve vücuda kulak vermeyi öğütleyen sezgisel yeme anlayışını Kadıköy'de ofisi bulunan Psikolojik Danışman Kardelen Ergin ile konuştuk.

● **Öncelikle şu soru ile başlayalım, "sezgisel yeme" nedir?**

Sezgisel yeme en basit haliyle normal yemektir aslında. Genelde acıktığında yiyen, doyunca bırakan, ne yiyeceğine karar verirken içgüdülerine güvenen, yiyeceği fiziksel, duygusal ve sosyal ihtiyaç konusunda dengeli kullanan kişinin yaptığıdır. Aslında hepimiz dünyaya doğuştan sezgisel yeme yapan insanlar olarak geliriz. Bu durum sonradan bozulur. Hatta yetişkin yaşantısında sezgisel yeme yapmaya devam eden insanlara sezgisel yemeyi anlattığında 'E ben zaten böyle yapıyorum!' derler. Çünkü aslında yeni bir şey değildir. Ama bazı insanların, bu vücuda olan güven sisteminin bozulmasından dolayı yeniden öğrenmeleri/hatırlamaları gereken bir sistemdir.

● **Aralıklı oruç, sıvı diyeti gibi birçok diyet çeşidi duyuyoruz. Sezgisel yeme anlayış, diyetlere karşı mı çıkıyor? Nasıl bir ilişki kuruyor diyetlerle?**

Sezgisel yeme düşünürken, diyetlerden tamamen ayrılmamız gerekiyor. Diyet derken kasıtlı kilo verme diyetlerinden bahsediyorum burada. Kilo vermek amacıyla kendini belirli bir kurala, düzene uydurmak. Bu aralıklı oruç gibi belirli saatler arasında yemediğim bir düzen de olabilir, daha klasik diyetlerden tanışık olduğumuz kalori hesaplaması ve listede yazan yiyeceklere göre beslenmek de olabilir. Bazen de "gizli diyet formları" dediğimiz biçimlerde de karşımıza çıkabilir diyet davranışları.

● **Yemek ile ilişkimiz nasıl olmalı sizce?**

Yiyeceklerle ilişkimiz çok katmanlı. Öncelikle bizim için fiziksel bir ihtiyaç. Vücuduma enerji ve gerekli yapı taşlarını almam için yemem lazım. Bu bakımdan ölüm kalım meselesi kadar ciddi. Öte yandan yiyecekler bizim için bir haz kaynağı. Olmak zorunda

zaten. Eğer ben yedim diye keyif almazsam, yemek can sıkıcı bir zaruriyete dönüşür. Bu da ölüm kalım meselesinde beni dezavantajlı bir konuma koyar. Bu yüzden beynimizin ödül merkezi biz yağlı, karbonhidratlı veya tuzlu bir şeyler yediğimizde "Bu bana çok iyi geldi, ileride yeniden yap!" der bize. Bunun yanı sıra yiyecekler ile koşullanma üzerinden de ilişkilendirir. Dünyaya geldiğimiz ilk anda güven ve açlığın giderilmesi/tokluk birlikte sunuldu bize. Annemizin göğsünden emerken tek algıladığımız acının azalması ve sakinliğin artması. Sadece bu da değil, fizyolojik olarak da yemek sakinleştirir. Bunun hem parasempatik sinir sistemi üzerinden hem de insülin üzerinden fizyolojik açıklamaları var. Beyin aslında bilir,"Yersem sakinleşeceğim." Bu yüzden sadece keyif almak için değil, sakinleşmek istediğimizde de yiyeceklerle yönelebiliriz. Hatta bu yiyeceklerle yaşanan problemin en büyük kaynaklarından biridir.

YASAKLAMAK ÇÖZÜM DEĞİL

● **Kendimize yasaklar koymanın o şeyi daha cazip hale getirdiğini yazmıştınız bir yazınızda ve aslında canımız cips çekiyorsa cips yiyebileceğimizi söylüyorsunuz. Peki bize sağlıklı gelecek beslenme rutinimizi nasıl oluşturacağız?**

Neyi kendimize yasaklarsak o şey daha cazip görünmeye başlar. Bir çocuğun önüne 30 tane oyuncak dizsin, kenardaki bardakla oynayamazsın deyin, bardakla oynamaya çalışacaktır. Hiç olmadı gözü bardağa takılacaktır, yarı istekli önündeki oyuncaklarla ilgilenirken. Buna karşılık bir şey sınırsız erişimim varsa, o şeyin değeri gözümde hızla düşecektir. Çünkü alışırım ona. İnsan her şeyi alır. Yeni telefona alır, yeni arabaya alır, yeni sevgiliye bile alır. Bu beynin aslında enerji koruma yöntemidir, her şeyi ilk defa görmüşüz gibi merakla yaklaşıyorduk, tekrar tekrar bebekler gibi son derece sıradan şeyleri evirip çevirmek, keşfetmek zorunda kalırdık. İşte beyne ben alışma fırsatı vermezsem "Cips yasak yiye-

mezsin" dersem, o takılı kalır ona ve o şey her zaman değerli olur gözünde. Ve cipsle karşılaştığı anda da hızlıca yer, çokça yer ve tatmin olmakta güçlük çeker.

● **Aslında yeme davranışımızı etkileyen en önemli şey duyularımız değil mi? Duyularımızı ve neden yediğimizi anlamak yeme davranışlarımızı büyük ölçüde değiştirir mi? Ya da kendimize hangi soruları sorarak başlayabiliriz?**

Kesinlikle değiştirir. Yukarıda bahsettiğim regüle etmek için yemek de bu zaten, duygusal yemek. En çok duygusal yemeyi sıkıntı duygusu karşısında yaparız. Bundan sonra da sıklıkla diğer negatif duygular gelir, üzüntü, kaygı, öfke. Kimileri için de pozitif duygularda da duygusal yeme olur. Bunlar genellikle "Yemek kutlama demektir." öğretisine sahip kişilerdir. Özellikle karbonhidratlı yiyeceklerle kuvvetle çekildiğimi fark ettiğimde kendimle ilgilenme zamanım gelmiş demektir. "Aç mıyım? Fark etmeden çok mu acıktım? Açlığım karımda mı? Şekerim düşmüş gibi mi geliyor?" Eğer yoksa "Ne hissediyorum?" Dişlerimi sıkmak, ellerimi yumruk yapmak istiyorsam öfkeli olabiliyim. Kendimi kaygı gibi hissediyor, yerimde duramıyorsam kaygılı olabiliyim. Çökkün, kasvetli göğsümde bir sızı hissediyorsam üzgün olabiliyim. Eğer bu duyguları bulabiliyorsam yüksek ihtimalle duyguları dindirmek için yemeye yöneliyordum. Bu noktada kendimle bir ço-

cukla ilgilenir gibi ilgilenmem yardımcı olacaktır "Ne oldu? Nedir canımı sıkıyor? Kendime nasıl yardımcı olabiliyim? Bana iyi gelmesi için neye ihtiyacım var?"

"KENDİMİZE YARDIM ETMEMİZ GEREK"

● **Bu yeme anlayışına başlayacak insanlar önce nereden başlamalı? Çünkü diyet gibi düşünüp "yapamadım" diyen yorumlar da görüyorum.**

Öncelikle sezgisel yeme demek "Aklına geleni istediğin zaman istediğin gibi ye" demek değildir. Kendinle ilgilenmek, kendine bakım vermek, kendini dinlemek gerekir. Ayrıca sezgisel yeme diyet gibi yapıp bozulabilen bir şey de değildir. Bir tutumdur, niyettir. Bu sebeple sürekli kendimin yargısız gözlemcisi ve şefkatli destekçisi olmam gerekir. Yapmadığımı zannettiğim zamanlarda bile aslında hata yapmamışım, sadece kendimle ilgili bir şey daha öğrenme sırası gelmiş demektir. En güzel başlangıç noktası Sezgisel Yeme Uygulama Kitabı. İnsan sinir olduğu, nefret ettiği kişiye yardımcı olmaya çalışmaz. Bu yüzden insan kendinden nefret ede ede sezgisel yemeyi öğrenemez. Belki kendimle iyi geçinemiyordum ama en azından ateşkes dönemine girmem, silahları indirmek, kendimle ilgilenmem için uygun bir ortam yaratacaktır. Sezgisel yeme aklıma yattıysa eğer, önce kendime yardım etmeye istekli olmam gerekir.

1. Kalp problemleri yaşayan kişiler maske, mesafe ve temizlik önlemlerine ekstra dikkat etmelidir.
2. Bu süreçte kalp ile ilgili kayıteyle ihmal edildiğinde daha büyük sorunlar yaşanabilmektedir. Virüsün bulaşabileceği endişesiyle sağlık kuruluşlarına başvurmamak son derece yanlıştır. Hastanelerde hastaların sağlığı ve güvenliği için tüm güvenlik önlemlerinin alındığı unutulmamalıdır.
3. Hastaların ilaçları doktor tarafından verilen ilaçların düzenli olarak kullanması gerekir. Pandemi sürecinde bazı ilaçların zararlı olduğu gibi yanlış bilgilere hastalar inanmamalı, kullandıkları ilaçlarla ilgili bilgileri, takiplerini yapan uzman hekimlerden almalıdır.
4. Kalp yetersizliği olan hastalar, grip ve zatürre (pnömoni) aşısını almalıdır.
5. Covid- 19 aşısı konusunda kalp hastaları doktorları ile konuşmalı ve uyguna mutlaka aşı programına dahil olmalıdır.

BANU
YELKOVAN

Yaşasın 8 Mart

Covid geçtiğimiz yıl bu zamanlardan itibaren hepimizin hayatını tepeetaklak etti. Pandemi şartlarında bir yıl tamamlarken, kadınlar günü şerefini olaya bir kez daha bizim açımızdan bakmaya ne dersiniz?

Bugün ofise gitmem lazım. Aslında dün de gitmem gerekiyordu ama eşimin de işi olduğu için evde kaldım. Sabahın 8'inde oturduğum ve özellikle tahta ve rahatsız bir sandalye olsun ki uzun uzun oturamayayım, arada bir kalkmak zorunda hissedeyim, kendimi işe kaptırdım çok uzun oturunca sonra akşam oturm buram ağrıyor diyerek son derece bilinçli şekilde eskiciden aldığım, sırtı kırık sandalyemden, taaa akşamın saat 22.00'sinde kalkabildim. Sandalye kökenli, kendi kendime uydurduğum sistem işe yaramadı. Gönül isterdi, her 20 dakikada bir kalkayım, kahve olsun, çay olsun, şöyle kalkıp bir esneme gerinme olsun, tatlısı teneffüsler yaratayım kendime. Olmadı.

Sabah 8 sularında, evde kalma nedenim, online eğitim gören canım çocuğa kahvaltı hazırladım. Sonra topladım. Akşamdan bu tabağı da koyarım diye düşünerek çalıştırmadığım bulaşık makinasına yerleştirip çalıştırdım. Sonraki kışta, ekran karşısında oturmaktan beti benzi solan online çocuğa öğle yemeği yaptım. Yedi. Durmuş bulaşık makinasını sıcak sıcak boşalttım. Yeni çıkan bulaşık için koydum. Tencere makinada iyi çıkmıyor diye elde yıkadım. Sonra günün üçüncü zoom toplantısına girdim. Bir noktada kendim hiçbir şey yemediğimi hatırladım. Hızlıca bir şey attım ağzıma; ne pişirdim, ne ısıttım, tam kelimesiyle kemirdim. Ha bu esnada, muhtelif toplantılarda diğer home-office kadınların ekranlarından, ki pek çoğu gayet üst düzey, ortalığı kasıp kavuran iş insanları ha yanlış anlamayalım, artık kapamaya bile çalışmadıkları "Anneaaaa" sesleri yansıdı gündemimiz. Pandeminin ilk başlarında saklamaya çalışıyorduk bu bizi pek de profesyonel göstermeyeceğinden korktuğumuz yansımaları ama sanırım artık toptan saldık. Toplantılarımıza günde en az bir kere ağlayan, arkadan geçen, patavatsız bir yorumla pat diye dalan bir çocuk yansıyor istisnasız ama nedense hep kadınların ekranlarından. Aramızda büyük bir empati var, halden anlamak hiç bu kadar anlamlı olmamıştı.

Pandemi sürecinde endişe, tükenmişlik sendromu, depresyon, çocuk ve evde çocuk bakmayla ilgili sorunlar, sağlık kaygıları, ailenin yaşça büyük üyeleri konusundaki bakım ve sağlık endişeleri, finansal güvensizlik hali cinsiyet ve yaş gözetmeksizin hepimiz için arttı. Evden çalışmak demek, iş saatlerinin olmaması demek. Bir toplantıdan çıkıp, bir dakika sonra diğerine girmek demek. Giderek azalan iş imkanları çağında, giderek artan iş beklentilerini karşılayamamak ya da karşılamak için fazlasıyla özveriyle çalışmak demek. Bütün bu ortak derterin evdeki kadının sırtına eşit değil, çok daha ağır yüklerle binmesi demek. İşin sonunda, tam da bu sebeplerden, birçok kadının işi bırakmak zorunda kalması demek.

Arkadaşlar, ben istemez miyim size Manchester City'nin önceki akşam Şampiyonlar Ligi'nde bu senenin flaş ekibi, tarihinde ilk kez bu seviyeye gelmeyi başaran Mönchengladbach karşısında nasıl bir oyun oynayarak galip geldiğini, rakibini sürükleyerek ama kaynaklarını da zorlamadan akıllıca oynayarak kazandığını anlatmayı? İzlemelere doymadığımız, yaptığı her hamlenin arkasında bir felsefe olduğunu bildiğimiz Pep Guardiola'nın ortaya çıkardığı bu pragmatik takımın son dönemde iyiden iyiye bir tez konusu haline geldiğinden bahsetmeyi? Belki Covid koşulları olmasaydı ve maç Bükreş yerine Gladbach'ın kendi sahasında, seyirciyle oynansaydı durum farklı olabilirdi konusunda akıl yürütmeyi ve sezon sonunda Dortmund'a kattıkları teknik direktörleri Marco Rose'dan konuşmayı? Evet isterdim. Ama önümüz 8 Mart, ben maçı izlerken uyuyakaldım ve maalesef bugün de ofise gidemedim. Maruzatım budur. Arz ederim.

1000'den fazla kadın SES ile spor yaptı

Basketbol SES Yetişkin Kadın Takımlarıyla 18-55 yaş arası tüm meslek gruplarından basketbol oynamak isteyen kadınları bir araya getiren Ezgi Kırılmaz ve Serra Yıldız ile pandemi döneminde neler yaptıklarını, çalışmalarının nasıl devam ettiğini ve geleceği konuştuk

Çocukluk ve gençlik zamanlarını lisanslı basketbolcu olarak geçirmiş, sonrasında antrenörlük eğitimi alarak çocuk ve gençler için çalışmaya başlayan Serra Yıldız ve Ezgi Kırılmaz, 5 yıl önce Kadıköy'de kurdukları SES Kadın Sporlu ile çalışmalarına devam ediyor.

SES Kadın Sporları'nı, kadınlar tarafından, kadınların daha çok spor yapması ve spor yoluyla güçlenmesini desteklemek için kurulmuş bir sosyal girişim olarak tanımlayan Ezgi Kırılmaz ve Serra Yıldız ile pandemi döneminde neler yaptıklarını, çalışmalarının nasıl devam ettiğini ve geleceği konuştuk.

● **Sizinle ilk röportajımızın ardından dört yıl geçti. Bu dönemde neler yaşandı? hedeflerinize ulaşabildiniz mi, kadın sporcuların sayısı arttı mı?**

Sizinle ilk röportajımızı yaptığımızda bir senesini yeni doldurmuş genç, dinamik, heyecanlı bir SES olarak karşımızdaydık. Artık daha sağlam, daha tecrübeli, daha büyük, daha dinamik ama yine de heyecanını koruyan bir SES var. Kurduğumuz günden bu güne 1000'den fazla kadın SES ile spor yaptı. Planlı ve kontrollü bir büyüme gerçekleştirerek önceki tüm hedeflerimize ulaştık. Bize duyulan güveni ve bu güzel ortamı korumak hep en büyük önceliğimiz. Şim-

“Antrenman gününü iple çekiyorum”

Kadınların aidiyet hissederek programa uyduğunu belirten Serra Yıldız ve Ezgi Kırılmaz şöyle konuştu: “SES Kadınlarının bizimle genel olarak paylaştıkları cümle şu 'antrenman gününü iple çekiyorum'. Bu aslında bize şunu gösteriyor, spor, zorla yapılması gereken, insanların iş motivasyonu yaptıkları bir şey olmak zorunda değil. SES Kadınları, sadece kilo vermek için, özel bir kasi çıkarmak için değil, keyif aldıkları için, bir süre sonra hayatlarının en önemli parçası SES olduğu için, aidiyet hissettikleri için geliyorlar. Düzenli bir organizasyon içinde, kiminle nerede nasıl spor yapasın diye düşünmeden, keyifle, güvenle hem kendilerini geliştirip, sınırlarını zorlarken hem de fiziksel ve psikolojik iyi oluş hallerini artırırlar.”

di yeni hedeflerimiz var, daha fazla kadına daha fazla branşta spor yaptırmak istiyoruz. Bu tecrübe ve ekibe sahibiz. Yeterli desteği görürsek önümüzde bir engel yok. Tabi ki sayılarımız arttı, dört yıl önce konuştuğumuzda 80 kadın ile sahadaydık bugün bu sayı 200 civarında, pandemi öncesinde ise kontenjanımızı 350'ye kadar çıkarmıştık.

● **Yaklaşık 1 yıldır Türkiye'de korona yaşıyor. Sız bu süreçte nasıl bir yol haritası izlediniz?**

Korona ile ilgili haberleri alırmaz çalışmalarımızı sonlandırdık. 6 ay boyunca online buluşmalar dışında hiçbir çalışma ve toplanma gerçekleştirmedik. Sonrasında kademeli olarak önce açık havada, sonrasında da sınırlı sayı ve gerekli tüm önlemlerle kapalı spor salonlarında çalışmalara başladık. Branşlara göre farklılıklar gösterse de antrenman düzenimizi revize ettik. Mesela basketbolda maç yerine şimdilik yarışmalar ve temassız çalışmalarla devam ediyoruz. Voleybol ve masa tenisi branşlarımızda maç içeren çalışmalarımız devam ediyor. Sabırla ve her zaman sağlığı gözeterek kararlar aldık ve ne mutlu bize ki bir sorunla karşılaşmadık.

● **Bu dönemde antrenmanlarınız devam ediyor. Nasıl sağladınız bu güveni, gelen kadınlar tedirgin olmuyor mu?**

Salonlarımız geniş ve havadar, doğal havalandırma ile hava sirkülasyonunu sürekli sağlıyoruz. Antrenmanlarda sınırlı kontenjanla sahada bulunup mesafeyi korumak; salonu ve malzemeleri dezenfekte etmek; HES Kodlarını düzenli takip edip, ateş ölçmek gibi bilinen etkilili yöntemleri titizlikle uyguluyoruz. Kadınlarımız artık bizi tanıyorlar, hayatımızda korona yokken de önce sağlık dediğimizi, bu konuda ne kadar hassas olduğumuzu bildiklerinden bize güvendiler, güvenmeye devam ediyorlar. Antrenmanlarımıza başlamak için doğru zamanı bekledik, tüm önlemleri aldık ve ilk günden beri düzenli olarak devam ediyoruz. Çün-

“Her kadın aramıza katılabilir”

Katılımcı kadınlarda tecrübe aramadıklarını aktaran ikili, “Daha önce ilgili spor branşını yapmış ya da ilk kez deneyecek olabirler. Düzenli antrenman ile ilgili branş eğitimini veriyoruz. Hangi seviyede olursanız olun mutlaka öğrenecek çok şeyiniz vardır. Sahada en az iki bazen üç koç yer alarak, tüm sporcularımıza tek tek ulaşmaya çalışıyoruz. İlk kez başlayanları temel teknikleri en kısa sürede öğretmek gruba adapte etmeye çalışırken, tecrübeli katılımcıları daha da geliştirmeye çalışıyoruz. İlk branşımız basketbol oldu sonrasında masa tenisi ve voleybol branşlarımız eklendi. Katılımcı kadınlar için aradığımız yaş aralığı 18-55 yaş. Ancak masa tenisi, bireysel bir branş olduğu için orada 60-65 yaşa kadar çıkabiliyoruz. Sağlık problemi olmayan her kadın aramıza katılabilir.” dedi.

kü kadınlar için bu dönem ekstra zor, ev işlerinin yanı sıra, çoğu evden çalışıyor, dijital kanallarla sosyalleşiyor. Onlara güvenli bir ortamda hareket etmek, eğlenerek, yeni bir deneyim elde etmek hem fiziksel hem psikolojik olarak iyi geliyor. Ayrıca bu bizim için de geçerli, SES Staff olarak şu an dört eğitmeniz. Hepimiz sahada olmayı, hareket halinde olmayı seven, hayatı takım içinde geçen kalabalığa alışkın insanlarız, sahada olmak bize de çok iyi geliyor. Yani bu durum karşılıklı.

● **Yapılan araştırmalara göre pandemi döneminde zamanlarınızın bir çoğunu evde geçirmek zorunda kalan kadınların iş yükleri de arttı. Sizin bu konuda gözleminiz ne?**

Sporcularımızdan duyduğumuz da araştırmalardan pek farklı değil aslında. Maalesef ki toplumsal cinsiyet eşitliğini henüz sağlayamamış bir toplum olarak zaten kadınların omzundaki yük çoğu zaman daha fazlayken süreçle beraber bu daha da arttı. Biz bu dönemde de mümkün olduğunca iletişimde kalarak, birbirine destek olarak geçirmeye çalıştık.”

● **Pandemi süreci maalesef ki daha sürecek gibi görünüyor. Bu geçen dönemde çalışmalarınız nasıl etkilendi, geleceğe dair bununla ilgili planlarınız var mı?**

Bu süreç kolay kolay bitmeyecek gibi gözüküyor evet. Biz bu süreç içinde tedbirleri asla azaltmadan, titizliği elden bırakmadan çalışmalarına devam edeceğiz. Aşılama süreci hızlandıkça ortamın daha da güvenli olacağını umuyoruz.

“Dağcılık azim istiyor”

Kadıköy Belediyesi Kentsel Arama Kurtarma Takımı gönüllüsü Şahan İlseven, aynı zamanda dağcılık sporuyla ile de ilgileniyor. İlseven, dağcılığın azim, hırs ve sabır istediğini söylüyor

Son olarak İzmir Depremi'nde arama kurtarma çalışmalarına katılan ve Rıza Bey Apartmanı enkazındaki Ayda bebeği yaşama döndüren Kadıköy Belediyesi Kentsel Arama Kurtarma “BAK Kadıköy” gönüllüleri hayatın farklı alanlarında yaptıkları çalışmalarla da örnek ve ilham oluyrlar. Bunlardan biri de 58 yaşındaki Şahan İlseven.

5 yıldır dağcılık ile ilgilenen İlseven, 16 yıldır Kadıköy Belediyesi Kentsel Arama Kurtarma Takımı (BAK)'da gönüllü olarak çalışmalarını sürdürüyor. İlseven'in dağcılık sporuna ilgisi de Gazete Kadıköy sayesinde olmuş. Gazete Kadıköy'ün, Kadıköy Anadolu Dağcılık kulübü ile yaptığı röportaj sonrasında bu spora başladığını söyleyen Şahan İlseven, tüm gençleri dağcılık sporuna çağırıyor.

Fırsat buldukça Kadıköy Anadolu Dağcılık ve Doğa Sporları Derneği ile tirmanışlar gerçekleştirdiğini anlatan İlseven,

“Dağcılık sevdası bir başka. BAK'dan fırsat buldukça tırmanış yapıyorum. Doğada olmak çok güzel bir duygu. Tüm gençleri dağcılık sporuna davet ediyorum.” diyor.

“ÇOK DİKKAT GEREKTİRİYOR”

Dağcılık sporunun dikkat gerektirdiğini söyleyen İlseven, “Çok ciddi bir spor dalı. Bilmeden yapmak gerçekten tehlikeli. Bir çok can kaybı yaşanıyor maalesef diğer spor dallarında da olduğu gibi. Dağcılık azim istiyor, sabır istiyor, güç kuvvet istiyor. Zirveye çok kısa bir mesafe kala bırakmak zorunda kalan sporcular oluyor. Elbette önemli olan sağlığımız, zirve yerinde duruyor daha çok çalışarak başka bir zaman zirveye ulaşılabilir.” diyor. Hırsın da kontrol altında tutulmasının önemine dikkat çekiyor.

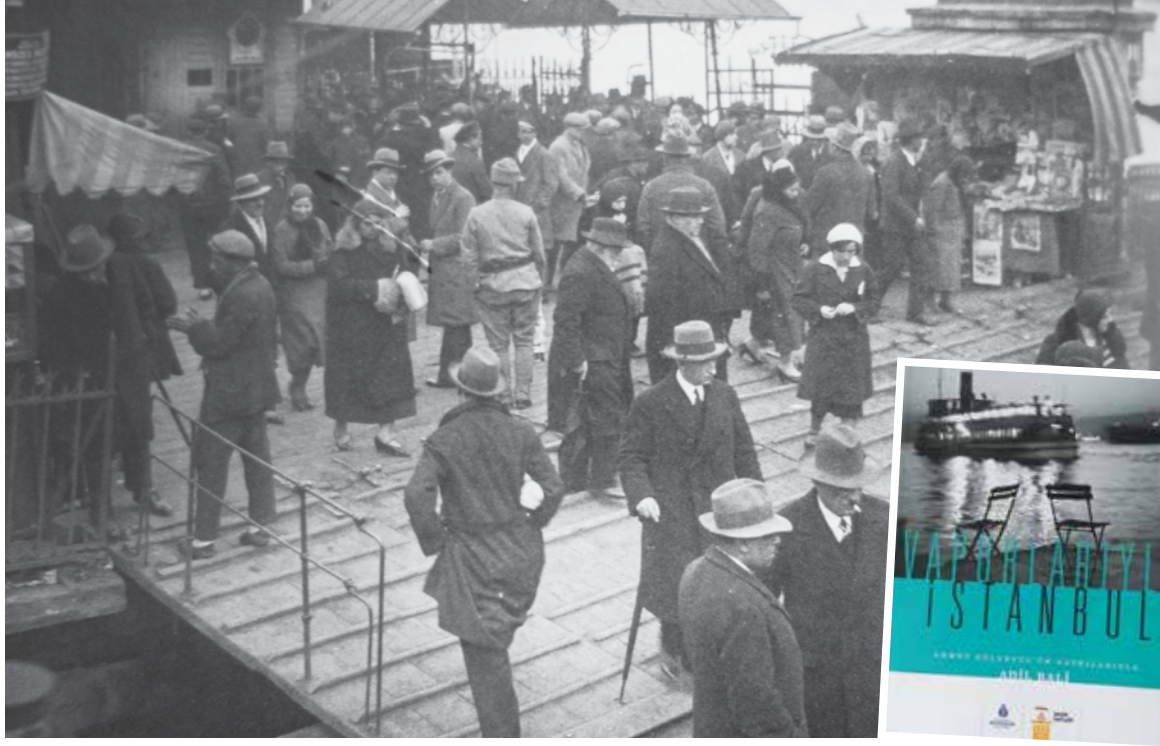
İŞÇİLERİ, HAMALLARI, TÜCCARLARIYLA

İstanbul vapurları

● Erhan DEMİRTAŞ

Bir ulaşım aracı düşünün ki üzerine şiirler yazılsın, filmler çekilsin, yazarların hatıratlarında yer bulsun. İstanbul'un vapurlarından bahsediyoruz elbette. 200 yıla yakın bir süredir İstanbulluların ulaşım aracı olarak kullandığı vapurlar, şehrin en önemli simgelerinden biri. Öyle ki vapursuz bir İstanbul'u düşünmek imkânsız. Pekî, İstanbul'un vapurlarını ne kadar tanıyoruz, tarih sahnesine çıkışı iki asra yaklaşan vapurların tarihi hakkında neler biliyoruz?

Adil Bali'nin hazırladığı ve yakın zamanda okurlarla buluşan "Vapurlarıyla İstanbul" kitabı İstanbul'un tarihsel vapur yolculuğunu, şehrin deniz ve vapurlarıyla bağını fotoğraf ve belgelerle anlatıyor. İBB tarafından yayımlanan kitabın en önemli özelliklerinden biri de Faik Şenol'un fotoğrafları. 1912-1981 yılları arasında yaşayan, şehrin değişimi ve dönüşümünü fotoğraflayan, İstanbul'un birçok köşesinde yüz binlerce kare fotoğraf çeken foto muhabiri Faik Şenol'un koleksiyonunu yıllar sonra İstanbul Büyükşehir Belediyesi satın alarak koruma altına aldı. Şenol'un arşivinde yer alan fotoğrafların ilk defa görülecek olması da İstanbul'un tarihi açısından ayrıca kıymetli.

Bali, "Vapurlarıyla İstanbul" kitabında; İstanbul'un denizle ilişkisini, vapurların tarihini, iskeleleri, şehir hatlarının tarihsel dönüşümünü, köprüleri, kaptanları, yazar ve şairlerin vapurlar hakkında yazdıklarını aktarıyor. Kitapta Kadıköy'ün vapurları, iskeleleri ve yolcuları hakkında bölümler de yer alıyor. Sadece ulaşım aracı olarak tanımlamanın doğru olmadığı, aynı zamanda sosyal ve kültürel bir mekan olan Kadıköy'ün vapur ve iskeleleri kitapta şöyle anlatılıyor:

KİMLER HANGİ VAPURA BİNME Lİ?

"İstanbul yazarlarının en ünlüsü, şehir mektupçusu, gazeteci yazar Ahmet Rasim Bey bir mektubunda 4 ve 5 numaralı vapurların eskiliğinden ve Kadıköy İskelesi'nin dubalarını delerek tehlikeli durumlara sebebiyet vermelerinden söz ettikten sonra mizahi bir üslupla değişik meslek gruplarına sahip olan insanların hangi isimleri taşıyan vapurlara binmeleri gerektiğini şöyle yazar: *Ben demedim mi? Bu 5 numara ile 4 numara bir iş çıkaracaklar. Bunları tamire göndermeli, altlarını temizlemeli. Dediklerim çıktı. Köprüye çarpa çarpa, efendilerle düşe düşe, istirahat için yaslına yaslına, sularla ura ura dubayı delmişler, su almaya başlamamış, köprüde bir gürültü: Kadıköy İskelesi batıyor. Kadıköy*

vapuru da delinmiş, denize gidiyor.

...
Kadıköyüne gidecekler: Kadıköyü
Kademden tefeül edenler: Meymenet
Çalışmadan usanamlar: Gayret
Şirket'i Hayriye ve Kadıköyü tarafları-
na işleyen kaptanlar: Rehber
Kış günlerinden bıkanlar: Bahariye
İstanbul sokaklarında langur lungur gi-
derek oku yayı fırlayan arabaların heray-ı
tamir Üsküdar'a çekilmesi fikrinde bulu-
nanlar: Suhulet vapurlarına binmeleri tav-
siye olunur."

VAPURA NASIL BİNİLİYORDU?

"Tarihi eskiye dayanan Kadıköy İskelesi Anadolu yakasının en önemli iskelelerinden. Haydarpaşa Garı inşası sırasında Kadıköy İskelesi'nin bulunduğu alan doldurulur ve böylece Kadıköy Meydanı ortaya çıkar. Köprü'den Kadıköy İskelesi'ne ilk vapur 1846 yılında gelir. Fransız yazar Theophile Gautier, 19. yüzyılda gezgin olarak geldiği İstanbul'da Kadıköy İskelesi'ni şöyle anlatır:

*Kadıköy İskelesi'ne geldik. Bangor kalkmaya hazırlanıyordu ve mavi gökyüzüne kara dumandan yu-
maklar püskürtüyordu. Yolcularu vapura binmesi gü-*

*rültüsüz patırtısız ve kahkahalar olmadan olmuyordu; rıhtımla vapur arasında atılan nerdeyse dikey tahta parçası iskele işlevini üstleniyordu. Buradan çıkış bir hayli meşakkatliydi ve üstelik bir de borda kaplamasından atlamak gerektiğinden, mahcubiyet ve edep ifade eden bir yığın minik gülünç cilveye yol açıyordu; bu tehlike-
li geçişte kaç Avrupalı jartiyer sırrını faş etti..."*

VAPUR ARKADAŞLIĞI

"Kadıköy İskelesi, şehrin ticaret merkezleri Eminönü ve Karaköy'e yıllarca binlerce yolcu taşıdı. 1960'lar, 70'ler, 80'lere gelindiğinde her seferin yolcusu belliydi. Bütün yıl aynı saatte aynı vapurla gider, aynı vapurla da dönerlerdi. Kaptanlar, çaycılar, çımacılar, kamarotlar, yolcular birbirlerini tanırdı. Aynı vapurun yolcuları arasında gazete değiş tokuşu, poğça ikramları yapıldı. Gazetelerin ve edebiyat aleminin merkezi Çağaloğlu'nda çalışanlarla İstanbul Valiliği'nde çalışanlar, Kadıköy-Eminönü vapurunu tercih ederdi. Vapurda tanınmış gazeteci ve yazarlar seyahat ederdi. Kadıköy-Karaköy yolcuları ise daha çok Karaköy-Perşembepazarı çalışanları ile Taksim-Elmadag-Şişli arasında çalışanlardan oluşurdu. Vapurun kalkmadığı sisli günlerde yolcular küçük gruplar halinde araba kiralar ya da sise rağmen çalışan küçük motorlara binerek işlerine gitmeye çalışırdı. Birçok kez yenilenen Kadıköy

"Her seferin yolcusu belliydi. Bütün yıl aynı saatte aynı vapurla gider, aynı vapurla da dönerlerdi. Kaptanlar, çaycılar, çımacılar, kamarotlar, yolcular birbirlerini tanırdı." Adil Bali'nin kaleme aldığı "Vapurlarıyla İstanbul" kitabı, sadece vapurları değil işçileri, kadınları, hamalları, tüccarları... anlatıyor

Nâzım Hikmet'in vapurları

Kitapta "Şiirde, Sinemada ve Basında Vapurlar" adlı bir bölüm de yer alıyor. Bali, bu bölümde şairlerin vapurlar için yazdığı şiirlere, mekan olarak vapurları ve iskeleleri kullanan filmlere de yer ayrılmış. Bu kısımda ayrıca "Nâzım Hikmet'in Vapurları" adlı bir yazı da yer alıyor. Bali, Hikmet'in vapurlarla ve Kadıköy'le olan ilişkisini şöyle anlatıyor: "İstanbul'daki yaşamının büyük bir bölümünü Kadıköy'de geçiren usta şair bir başka zamanda hasretliklerine şöyle seslenir: 'Kadıköy vapuruyla İstanbul'a geçerken sulara iyi bakın onlarda yüreğim var.'

İskelesi günümüzde de Anadolu yakasının Üsküdar'la birlikte en önemli iskelesi olma özelliğini koruyor."

KADIKÖY VAPURLARININ MÜŞTERİLERİ

"Vapur yolculuklarına ilişkin dönemin gazetelerine göz attığımızda ilginç haberlerle karşılaşırız. 10 Ağustos 1930'da Son Posta gazetesi, Kadıköy vapurlarının yolcularının tespitini şöyle yapmış:

Kadıköy'e gidip gelen vapurların yolcuları hemen hemen hep aynıdır. Size bizim müşahademizi yazalım, kendi müşahadenizle mukayese ediniz. Kadıköy'den kalkan vapurların müşterileri şu surette değişiyor: Sabah 6.20 ve 7.00 vapuru ile amele ve işçiler, sabah 7.40 vapuru ile dükkanlarını açan kalfalar, sabah 7-8 vapuru ile tüccarlar, sabah 8.45 ile memurlar ve daktilolar, sabah 9.10 Devair rüesası, sabah 9.50 vapuru ile İstanbul'da işi olan müteakaitler, sabah 11-16 öğle yemeğini İstanbul'da sevgilileri ile yiyecek olan kadınlar, sabah 1.15 ve 1.50 vapurları ile İstanbul'da randevusu olan kadınlar. Bu kadınlar akşam 5.10 ve 5.50 vapurları ile dönerler."

"HAYDARPAŞA TORNİSTAN YAPIYOR"

400 sayfalık kitapta yazar, çizer, sinema sanatçısı ve müzisyenlerin vapur yolculukları sırasında yaşadıkları anılara da yer verilmiş. Kitabı katkı sağlayan deniz tarihî araştırmacı Ahmet Güleriyüz, çocukluk yıllarını şöyle anlatıyor: "...Biraz daha kalın, az nameli düdük sesinden Kadıköy vapurunun Köprü'den kalktığını anlardık. Evdeki büyüklerden öğrenmiştim üç düdük sesi tornistanla kalkan gemi demekti. 'Bak duy-dun mu, Haydarpaşa tornistan yapıyor' derlerdi. Tüm bu seslerin hayatımda hep yeri oldu. Çocukluğumda,

gençliğimde, ilerlemiş yaşlarımda da denizin sesi hep benimle birlikteydi. Cumartesileri annemle çıkardık evden. Aşağı Köprü'ye iner, Kadıköy vapuruna biner, o zamanlar Ağababa dediğimiz dedemi ve babaannemi ziyarete giderdik. Ben tabii son derece hasarı ve meraklı, her seferinde vapurun en sevdiğim, tıkr tıkr hevesle çalışan makine dairesine inmek isterdim, zavalı annem peşimde. 'Ahmet dur, Ahmet yapma! İnme aşağıya' nidalarıyla canından bezmiş dolaşır beni zar zor zaptederdi."

KADIKÖY'ÜN KRONOLOJİSİ (5)

M.Ö.

685

M.S.

2020

Tarihsever Gazete Kadıköy okurları; bugüne dek sizlere ilçemizin geçişine dair pek çok haber sunduk, köşeler yayınladık ve yayınlamaya da devam ediyoruz. "KADIKÖY'ÜN KRONOLOJİSİ" de bu zincirin halkalarından... Bu yazı dizisinde temel rehberimiz Marmara Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sanat Tarihi Bölümü Öğretim Üyesi Doç. Dr. F. Nalan Türkmen'in Yeditepe Yayınevi tarafından basılan "Kadıköy Kronolojisi" adlı kitabı. Bu eserden alıntılarımız kimi ilginç tarihsel olayları, kendi arşivimiz ve diğer kaynaklarla zenginleştirerek size sunuyoruz.

◆ Elmalı gölünden Üsküdar ve Kadıköy'e su getirme imtiyazı bir fermanla Osmanlı uyrukları Sivacıyan Garabet Efendi'ye verildi.

1891
◆ 27 Temmuz: Kadıköy, Üsküdar ile Anadolu Yakası için "Gaz ve Elektrik ile Tenvir için Osmanlı Anonim Şirketi"ne imtiyaz verildi.
◆ 1 Ağustos: Mimar müteahhit Guglielmo Semprini, Hasanpaşa'da Kadıköy Gazhanesi'nin inşaatına başladı. 1892'de tamamlandı.

1892
◆ Kadıköy çarşısının en eski ticarethanesi, "zamanın süpermarketi" "İngiliz Kooperatifi" kuruldu. Çarşı meydanında, kilisenin karşısında yer alan ve Kadıköylüler tarafından "İngiliz Pazarı" olarak anılan bina, Haydarpaşa Garı'nı inşa eden işçiler tarafından yapılmıştı. Bina av tufeğinden züccaciye, avizeden porselene, iğneden ipliğe binbir çeşit mal İngiltere'den getirip satmasıyla tanınıyordu. 2011'de gazetemizde yayımladığımız habere göre mülk sahibi Surp Takavor Ermeni

Kilisesi Vakfı tarafından restore ettirilen tarihi bina, Akçaabat Köftçisi'ne kiraya verildi. Yıllarca, çevreci- bilim insanı Prof. Dr. Kriton Curi'nin ağabeyi Hristo Curi tarafından işletilen tarihi bina, birçok anıyı içinde barındırıyordu. Curi'nin Yunanistan'da yaşayan oğlu Vasil Curi 'İçimizdeki burukluk geçmeyecek' dedi. 1923'te babası Vasil Curi tarafından İngilizlerden devralınarak içinde her türlü eşyanın bulunduğu bir dükkana dönüştürülen mekan, uzun yıllar Hristo Curi tarafından işletildi. Curi, 2006 yılında, kiracı olarak bulunduğu tarihi binadan, mülk sahibi Surp Takavor Ermeni Kilisesi Vakfı'nca mahkeme kararıyla çıkarılmıştı. Hristo Curi, yaşadığı üzüntüye dayanamayarak 2009'da vefat etti.

1893
◆ İstanbul'da kolera salgını esnasında Kadıköy Belediye dairesi bünyesinde maddi imkanı olmayan hastalar için bedava hizmet veren bir merkez ve nöbetçi eczane açıldı.
◆ Yeni kolera vakası görüldüğü için Haydarpaşa Hastanesi'ndeki kordon kaldırıldı.
◆ 93 Harbi'nde Tuna Cephesindeki üç orduyan biri olan Doğu Ordusu'nun komutanı olan Ahmet Eyüp Paşa, Feneryolu'nda öldü.

1894
◆ 26 Mart: Kadıköy'de bazı kolera vakaları görüldü.
◆ Kadıköy'ün nüfusu 32200 olarak belirlendi.

1895
◆ Merdivenköy İlkokulu bugünkü adıyla (Öğretmen Harun Reşit İlkokulu) açıldı.
◆ Kadıköy'e ilk otomobil (zat'ülhareke-kendiliğinden hareket eden) II Abdülhamit'in özel izniyle Basra milletvekili Zühreyyade Ahmet Paşa tarafından getirildi. 2015'te Ufuk Sandık'ın Sabah gazetesinde yazdığı yazıya göre İstanbullular otomobille Osmanlı İmparatorluğu'nun son dönemlerinde tanıştı. Bunun nedeni ise II. Abdülhamid'in güvenlik nedeniyle, otomobil kullanılmasına izin vermemesiydi. Söylentilere göre, İstiklal Caddesi'nde bir dükkanın vitrininde sergilenen otomobil, İstanbulluların büyük ilgisini çekmişti. Ancak, otomobillerin İstanbul yollarına çıkması için bir süre beklemek gerekmişti. Bunun nedeni ise güvenlik... 1905'te Yıldız Hamidiye Camii çıkışında bombayla öldürülmeye çalışan II. Abdülhamid, bu olaydan dolayı, trafiğe motorlu araçların girmesine, kendi saltanatının sonuna kadar izin vermemişti.

Ancak, o tarihten önce büyük keleşler, sadrazamlar gibi devlet adamları çoktan otomobil kullanmaya başlamışlar. İlk benzinli otomobilin daha sonra Basra milletvekili olan Zühreyyade Ahmet Paşa tarafından 1895 yılında Türkiye'ye getirildiği söyleniyor. Otomobilin İstanbul'da halk arasında vitrine kıktığı yer ise Fenerbahçe olmuş. Danıştay üyesi olan Paşa'nın Kalamış'taki köşkünün önündeki Renault-Landaulet marka otomobili çok yoğun ilgi görmüş.

BULMACA

Hazırlayan: Mustafa Başaran / bilmececi@hotmail.com

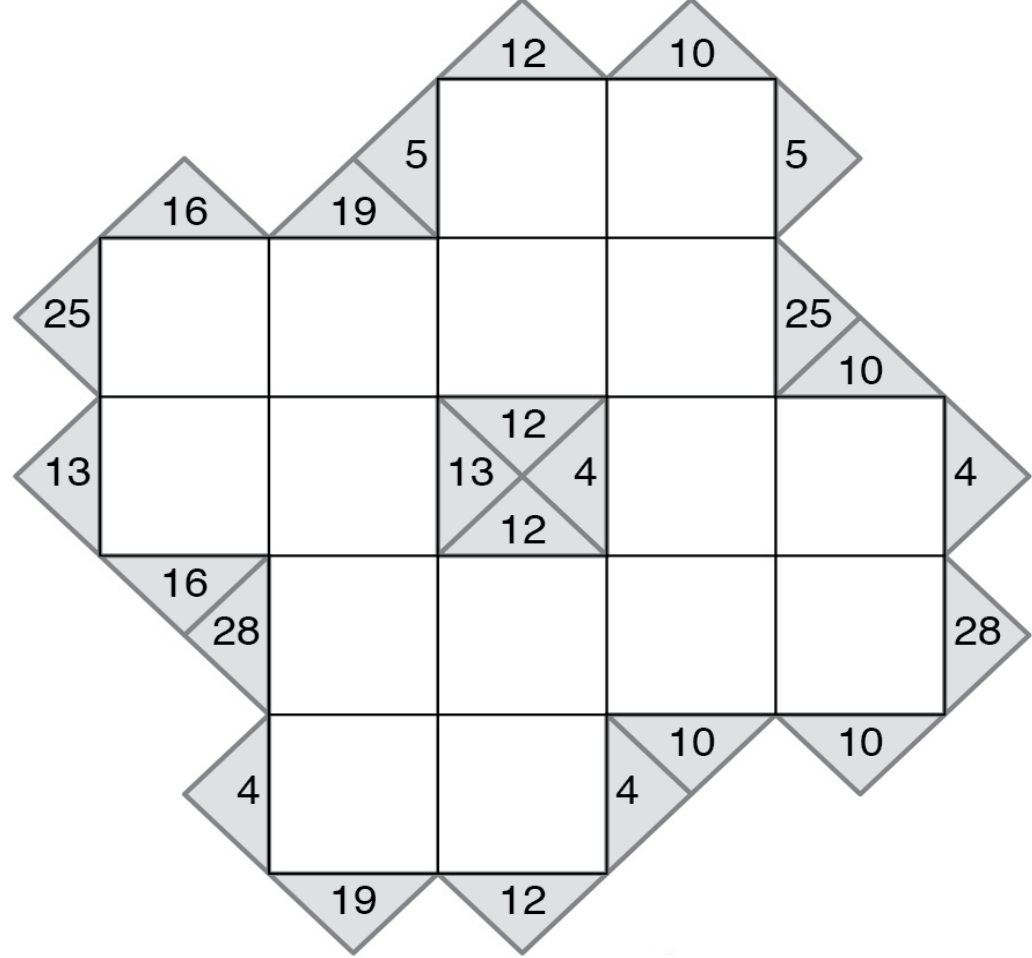
KELİME AVI BULMACA

G K A H H K L A K A Ç B
E E İ R İ T İ Z E B R A
Y P K A A N Ç R N S V A
İ Ö M P B İ D A P A L K
K K İ İ B R L İ Ş İ S O
K R T İ S S A A İ N U Y
M O Z İ A A K D A O V U
M O A E L S M L N T A N
N K U L Ş K I U L A T A
R A D İ A Y İ Y R A P R

Aşağıdaki sözcükleri bulmacada arayın ve bulduklarınızı karalayın. Geride kalan harfler bir şairin dizesini oluşturacaktır.

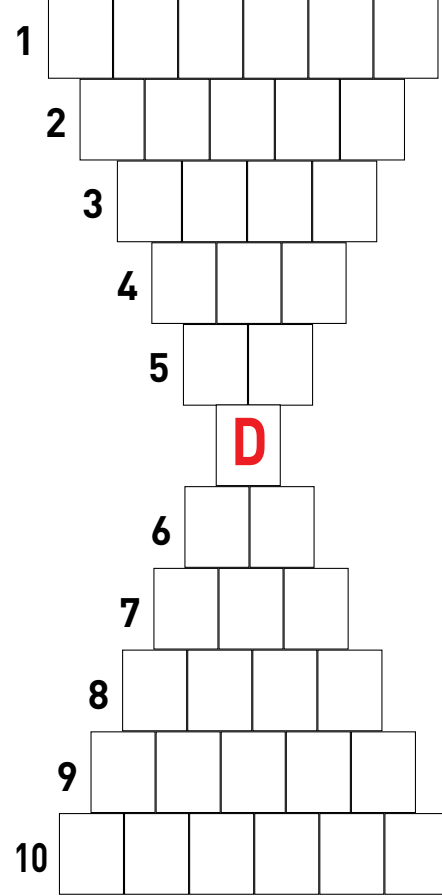
ASLAN PANDA
BİZON SAMUR
ÇAKAL TAPİR
GEYİK TAVUS
HİNDİ TİLKI
KİRPI VAŞAK
KOALA YILAN
KOYUN ZEBRA
KÖPEK

KAKURO BULMACA

Kurallar basit. 1-9 arası rakamları kullanarak, boşlukları doldurun. Bunu yaparken karelerin toplamının, bağlı hücredeki sayıya eşit olmasını sağlayın ve bir rakamı sadece bir kere kullanın.

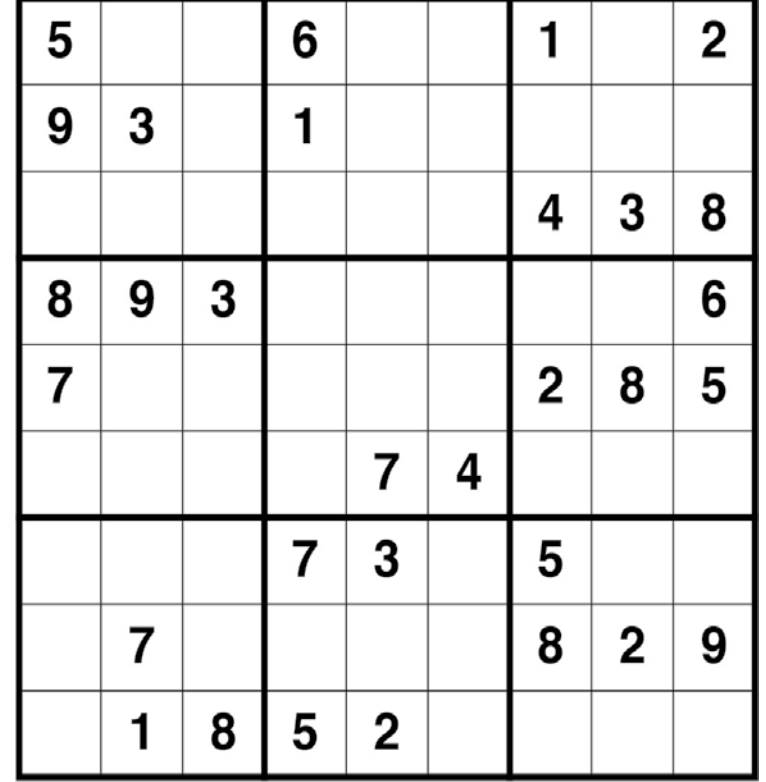
KUM SAATİ

Tanımlara uygun yanıtları yerlerine yerleştirin. **D** harfini ipucu olarak veriyoruz. **D**'den başlayarak yukarıya ve aşağıya doğru sözcüklere birer harf ekleyerek diğer sözcükleri oluşturacaksınız.

1. Erkeğe göre karısının kız kardeşi.
2. İç kulaktaki kemik dolambacın orta bölümü.
3. Zamir.
4. Kol, kısım.
5. İsim.
6. Ateş.
7. Ev bölümü.
8. Toplum yaşamındaki geçici yenilik.
9. Biber, kabak vb. nin içi doldurularak yapılan bir yemek.
10. Parmağın tırnak yöresinde oluşan itihap.

SUDOKU BULMACA

Her satır, her sütun ve 3x3'lük her kutuya, 1'den 9'a kadar rakamlar yerleştirilecektir. Her satır, her sütun ve 3x3'lük kutu bölümlerinde 1'den 9'a kadar sayılar bir kez kullanılacaktır.

KELİME AVI BULMACA

Ahi Bir kaçsamı! Biliřim o mest kuşları dışar

KUM SAATİ

1. Balđız. 2. Oda. 3. Adlı. 4. Dal. 5. Ad. 6. Od. 7. Oda. 8. Moda. 9. Dolma. 10. Dolama.

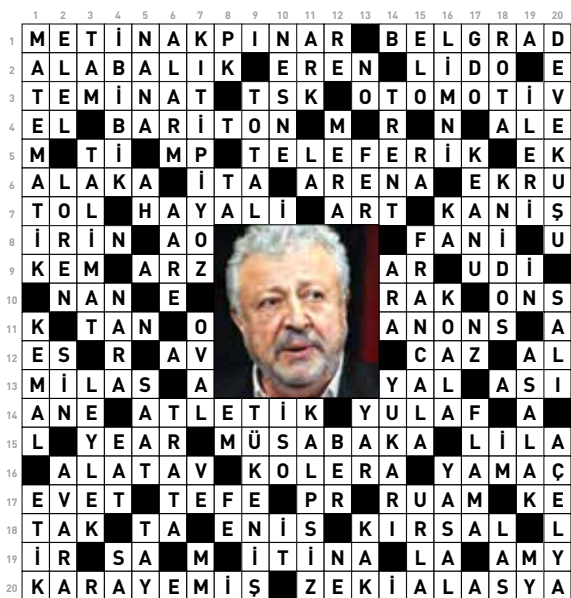
ÇÖZÜMLER

KARE BULMACA

SOLDAN SAĞA

1. Resimdeki tiyatro sanatçısı – Bahariye Caddesi üzerinde bulunan opera binamız 2. İspanyolların kullandığı sevinç nidası – Altın elementinin simgesi – “... inim inlemek” (çok sıkıntıda olmak) - Dingil – Eski Mısır tanrısı 3. Bir harfin okunuşu – Aileye özgü olan – Ankara Sanayi Odası (kısa) – Baharatçı 4. Gemilerde baş, ve kış bölümlerinin her bir yanı – Yemek – Bir Slav halkı – Hararet 5. Üstten tahta saplı sıvama aracı – Üzeri una bularak, yağda kızartılmış dana eti yemeği – Kuvvet, kudret – Hile, entrika 6. Tasvip etme – Bir işaret sıfatı – Köy odalarının yanında konuk atlarının bağlandığı ahır – Birleşik Arap Emirlikleri (kısa) 7. Bir nota – Bir şeyi, bir yeri kira ile tutan kimse – Üzüntüsü, sıkıntısı, tedirginliği olmama durumu 8. Kaz Dağlarının mitolojik adı – Azeri çalgısı – Çoğul eki – Müsabaka, karşılaşma 9. Yoksul, fakir – Pirinç rakısı – Soru sözü 10. “... Cabbar” (sinema sanatçısı) – Makedonya’nın plaka işareti – Vücut ısısı 11. İşsiz, boş gezen, avare – “... Güler” (fotoğraf sanatçısı) 12. Yatlarda ve gemilerde kullanılan, suya dayanıklı bir ağaç türü – Milattan Sonra (kısa) – Bir şeyin içe gelen yanı – Bir cetvel türü 13. Tarihsel bir döneme ait olan – Kekliğin boynundaki siyah halka – Demir kiri 14. Göz – Balıkesir’in bir ilçesi – Okuma yitimi 15. Sümer inanışına göre su tanrısı – Yunan mitolojisinde barış tanrıçası – İrade veya

GEÇEN SAYININ ÇÖZÜMÜ

isteğin eylem durumunda belirmesi 16. Makina ve Kimya Endüstrisi (kısa) – Belirli bir düzene ve niteliğe dizilme durumu – Kars yakınlarında ki harabelik – Damak (yöresel) 17. Jüpiter’in bir uydusu – Restorantlarda sadece şarap servisiyle görevli olan şarap garsonu – Valide, ana – Karışık renkli 18. Bodrum açıklarında bir Yunan adası – Şart eki – Protein sentezi asidi – “... Bilek” (sinema sanatçısı) 19. “... Evgin” (ses sanatçısı) – Yunan alfabesinin ikinci harfi – Bayramlarda kurulan süslü cadde kemeri – Çevik 20. Düzgün itmelerin etkisiyle bir salınım genliğinin artışı – Başkentimiz – Bağ budamaya ya da ağaç kesmeye yarayan, eğri bir çeşit bıçak.

YUKARIDAN AŞAĞIYA

1. Tren vagonlarını çeken, tekerlekli, buharlı, elektrikli, termik motorlu veya sıkıştırılmış havalı makine – Ünlü bir komedyen 2. Öge – Koordinatistlikte kıdemlilik bakımından başta gelen diplomat – Kerestesi değerli bir Afrika ağacı – Bir nota 3. Bir bağlaç – Eklemek, katmak – Dar ve kalınca tahta – Ceviz 4. Maksimum – Bir tür küçük zurna – Bir müzik parçasının bir kişi tarafından söylenmesi veya çalınması 5. Erişmiş, ulaşmış – Oyuncunun sahneye çıkacağı sırada ya da oyun sırasında, korkuya kapılması, rolünü unutması – Datça’daki antik kent 6. Atılmış, eğilmeye hazırlanmış, top biçiminde yün veya pamuk – “... Tangöze” (Duman grubunun solisti) – Su – Roma’nın eski adı – Baryum elementinin simgesi 7. Büyükler, ileri gelenler – Acele Posta Servisi (kısa) – Planet 8. Birbirine çarparak ses çıkartmak için parmaklara veya tefin kasnağındaki deliklere takılan yuvarlak, metal nesne – “... Fettahoğlu” (aktis) – Mehil – Trabzon Spor (kısa) 9. Birim – Neon elementinin simgesi – Bir peygamber 10. Evrenpulu – Aktinyum elemen-

tinin simgesi – Avuç içi 11. Santimetre (kısa) – Götürü için verilen ücret, el emeği – Büyükanne – Tunus’un plaka işareti 12. Yapılan iş, edim – Bir nota – Tabaklanmış ceylan derisi 13. İskambilde birli – Yazıdaki mürekkebi kurutmak için dökülen çok ince ve renkli bir kum türü – Telli bir çalgı – Masallarda adı geçen kuş 14. Müsabakada sonuç – Bir tür etli ve büyük zeytin – İtalya’da bir yanardağ 15. Harekat merkezi – Akıl – Çıkarma işlemi – Bezginlik ve sızlanma anlatan bir

söz – Bir haber ajansı (kısa) 16. Favori – Alkollü bir içecek – “Oğuz ...” (rahmetli karikatürist) – Cesur 17. Kuvvet – Arı, katıksız – Bir ilimiz – Tavır, davranış – Tanzanya’nın plaka işareti 18. Gidilen yerde geceyi geçirme – Freddy Krueger’in sokağı – Uzaklık anlatan kelime – Posta Kütüsü (kısa) – Yakın arkadaş 19. Kaba baston – Yardım – Kaygı – Bir nota 20. Semtimizin Rasimpasha mahallesi sınırları içinde kalan tarihî bir yapı – İki atlı kızak.

Basında eskiden çokça rastladığımız 'arka sayfa güzeli' geleneğini geri getiriyoruz ancak büyük bir farkla! Alanında ilk'lere imza atmış, 'kadınlar yapamaz' denilen mesleklerdeki cinsiyetçi kalıpları kırmış, cesur ve azimli kadın kahramanları tanıtacağız size. Onlar, bizlerle bu topraklarda yaşadı, mücadele etti ve başarılar kazandı. Lakin erkek egemen tarih anlayışı çoğunlukla onları yok saydı. 8 Mart yaklaşırken bu kadınları tarihin tozlu sayfalarından çıkarıp, kamuoyunun yeniden dikkatine sunmayı hedefliyoruz. Buyrun tarih yazan kadınların öykülerine...

İlk Türk kadın GAZETECİ Selma Rıza Feraceli

Osmanlı İmparatorluğu'nun ilk Müslüman Türk kadın gazetecisi olan Selma Rıza, 5 Şubat 1872'de İstanbul'da doğdu. Babası Şura-yı Devlet ve Meclis-i Ayan üyelerinden Ali Bey, annesi ise Avusturyalı Macar asıllı bir ailenin İslamiyet'e geçmiş kızı Nâile Hanım'dı. Çiftin yedi çocuğunun en küçüğüydü. Evde özel ders olarak yetiştirildi; Fransızca öğrendi.

SORBONNE'UN İLK TÜRK KADIN ÖĞRENCİSİ

Ağabeyi 1889'da Fransa'ya gitmiş ve orada Jön Türk hareketine katılmıştı. Selma Rıza, ailesinden gizlice Paris'teki ağabeyinin yanına gitti. Çok iyi Fransızca biliyordu, eğitimine Sorbonne Üniversitesi'nde devam etme kararı aldı. Böylece bir ilke daha imza atarak bu üniversitede eğitim alan ilk Türk kadın oldu. Paris'te 10 yıl yaşadı. İttihat ve Terakki Cemiyeti Paris şubesine üye oldu. Cemiyetin tek kadın üyesi idi. Ahmed Rıza Bey ve Halil Ganım Bey'in kendi paralarıyla çıkardığı, Osmanlı topraklarında hürriyet ve eşitliği savunan Meşveret Gazetesi'nde çalıştı. Fransızca "Danışma" anlamına gelen Meşveret için gecesini gündüzüne kattı, durmaksızın çalıştı. Aynı zamanda Bahaeddin Şakir ile Samipaşazade Sezai'nin çıkardığı Şuray-ı Ümmet gazetesinde de yazıyordu. Samipaşazade Sezai, Selma Rıza Hanım'ı "Kadınların Tacı" olarak nitelendiriyordu. İlk Türk kadın gazeteci unvanını Paris yıllarındaki çalışmalarıyla aldı.

1908'de II. Meşrutiyet'in ilanı üzerine İstanbul'a döndü. Yurda dönüşünden sonra gazetecilik yapmadı ancak sosyal hayatta rol almaya devam etti. Meşrutiyet'in ilanından sonra yeniden teşkilatlandırılan Hilal-i Ahmer Cemiyeti'nde çalıştı. Beş yıl boyunca genel sekreterlik yaptı ancak yönetimde kilerle görüş ayrılığına düşünce kurumdan ayrıldı.

SOSYAL AÇIDAN KADIN

Selma Rıza, aynı zamanda 1899'dan itibaren "sosyal açıdan kadın" konusuna eğildi. O tarihe kadar dünyada çıkan tüm yayınları inceledi. Paris'te konu üzerine verdiği derslerle gerek Fransız aydınları, gerekse Jön Türkler arasında konunun uzmanı olarak tanındı. Ancak mütevazı kişiliği yüzünden, bilgilerini geniş kitlelere aktaramadı. Yine de edebiyatçılar ve Fransız sosyologlar özellikle de Claude Farrere onu 'yetenekli bir sosyolog' olarak tanımladı.

'HANIMLARA MAHSUS GAZETE'DE YAZDI
1910-1912 yılları arasında iki roman daha yazdı ancak yayımlamadı. Hanımlara Mahsus Gazete ve Kadınlar Dünyası gibi yayın organlarında yazılar yayımladı.

Selma Rıza Feraceli, 1916 yılında Müslüman Osmanlı kızlarının eğitimi ve kültürel yönde gelişmesi amacıyla, ağabeyi Ahmet Rıza'nın da desteğini alarak, Kandilli'deki Adile Sultan Sarayı'nın, Kandilli Adile Sultan İnas Mekteb-i Sultanisi adı altında Türkiye'nin ilk yatılı kız lisesi olarak açılmasını sağladı. Bu okul, Cumhuriyet döneminde Kandilli Kız Lisesi adını aldı.

Selma Rıza, 1931 Şubat'ında, henüz 59 yaşındayken hayata gözlerini yumdu, cenazesine yalnızca beş kişi katıldı.

Kaynaklar: Wikipedia, www.matematiksel.org-
www.istanbulkadınmuzesi.org-www.onedio.com-
https://kadingazetecilerblog.wordpress.com

İlk romanı yayımlanmadı

"İlk yaratılıştan insan yokmuş... Evet yeryüzü daha rahattı. (...) İnsan kendi cinsine de esir!... Dine, şeriata, düzene, âdetlere de esir!... Esir!.. Her şeye esir!..Bu hal nedir Yarap?!. Kurtuluş yok mu? (...) Ah uçmak!.. bu esaret zincirinden kurtulmak!.. Özgürlük, Özgürlük!..."

Bu satırları 1897'de, henüz 20 yaşındayken yazdı. "Uhuvvet" (Kardeşlik) adlı bu romanı yayımlanmadı. Bu eserde, Tanzimat Fermanı'nın ilanı ile değişen sosyal yapıyı daha çok aile ve kadın ekseninde trajik bir öyküyle işledi; toplumsal aydınlanmanın kadın-erkek eşitliğinin her alanında sağlanması ve kadınların eğitilmesiyle gerçekleştireceğini savunmuştu. 1999'da Nebil Fazıl Alsan tarafından yeniden keşfedilerek Kültür Bakanlığı'nın öncülüğünde ele alınan bu roman için Alsan şu ifadeleri kullanır: "Bu eserinde cariyelik, esaret, Batılılaşma sorunu, görücü usulü evlilik, kadının çalışma hayatı ve sosyal hayata karışma imkanı, kız çocuklarının okutulması gibi günümüzde de hâlen sorun olarak devam eden konular üzerine değinen Selma Hanım; aslında kardeşlik adını verdiği romanında, eşitsiz kız kardeş örneğini ele alarak toplumsal cinsiyet rolleri açısından kadın statüsünü irdelemiştir."

OSMANLI'NIN İLK KADIN GAZETECİLERİ

Osmanlı döneminde gazetecilik yapmış kadınlar deyince ilk akla gelenlerden biri de elbette Halide Edip Adivar. Daha çok yazarlığıyla öne çıksa da Halide Edip, savaş yıllarında Anadolu Ajansı'nın kurulmasında rol olarak gazetecilik de yaptı. Meşrutiyetin ikinci kez ilan edildiği 1908 yılı Halide Edip'in hayatında bir dönüm noktası oldu. 1908'de gazetelerde kadın haklarıyla ilgili yazılar yazmaya başladı. İlk yazısı Tefvik Fikret'in çıkardığı Tanin'de yayımlandı.

Bir diğer isim ise Sabiha Derviş Sertel. Gazeteciliği meslek olarak benimsemiş ilk Türk kadın yazar olarak biliniyor. Feminizmin öncüleri arasında sayılır ve sol görüşlüdür. Gazeteciliğe eşyle birlikte Büyük Mecmua adlı haftalık dergiyi çıkarak başladı. Halide Edip'in başyazarı olduğu ve Falih Rıfkı, Köprülüzade Fuat, Reşat Nuri, Faruk Nafiz, Ömer Seyfettin gibi aydınların yazılar yayınladığı Büyük Mecmua'da, kadın sorunlarına eğilen yazılar yazdı. 1936 yılında eşyle birlikte Tan Gazetesi'ni kurdu. Gazete, özellikle II. Dünya Savaşı yıllarında faşizm karşıtı görüşleriyle ilgi gördü. Tan matba-

Halide Edip, Sabiha Derviş Sertel ve Suat Derviş

ası baskınından sonra ülkeyi terk etmek zorunda kalsa da son nefesine kadar yazmaktan geri durmadı.

Yine yazarlığıyla bilinsede Avrupa'ya muhabir olarak giden ilk kadın gazeteci olarak basın tarihine geçen bir başka kadın ise Suat Derviş'tir. İlk basın sendikası'nın beş kurucusundan biri ve ilk başkanıdır. Devrimci Kadınlar Birliği'nin kurucusu da olan Derviş, kadın hakları ve demokrasi alanlarında mücadele etmiş bir aktivisttir.

HER YERDE EŞİTİZ,
HER YERDE VARIZ!
YAŞASIN KADIN DAYANIŞMASI, YAŞASIN 8 MART!

8 MART DÜNYA EMEKÇİ KADINLAR GÜNÜ KUTLU OLSUN.

Av. Şerifli Dara ODABAŞI
Kadıköy Belediye Başkanı

kadikoy.bel.tr | 444 55 22 | kadikoybelediye

